નમો તસ્સ ભગવતો અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ

અભિધાનપ્પદીપિકા

બુદ્ધપ્પણામો

૧. તથાગતો યો કરુણાકરો કરો,
પયાત'મોસજ્જ સુખપ્પદં પદં;
અકા પરત્થં કલિસમ્ભવે ભવે,
નમામિ તં કેવલદુક્કરં કરં.

ધમ્મપ્પણામો

૨. અપૂજયું યં મુનિકુઞ્જરા જરા,
રુજાદિમુત્તા યહિમુત્તરે તરે;
ઠિતા તિવદ્દમ્બુનિધિં નરાનરા,
તરિંસુ તં ધમ્મમઘપ્પહં પહં.

સઙ્ઘપ્પણામો

૩. ગતં મુનિન્દો'રસસૂનુતં નુતં,
સુપુઞ્ઞખેત્તં ભુવને સુતં સુતં;
ગણમ્પિ પાણીકતસંવરં વરં,
સદા ગુણોઘેન નિરન્તર'ન્તરં.

પટિઞ્ઞા

૪. નામલિઙ્ગેસુ કોસલ્લ, મત્થનિચ્છયકારણં;
યતો મહબ્બલં બુદ્ધ, વચને પાટવત્થિનં.

૫. નામલિઙ્ગાન્ય'તો બુદ્ધ, ભાસિતસ્સા'રહાન્ય'હં;
દસ્સયન્તો પકાસેસ્સ, **મભિધાનપ્પદીપિકં**.

પરિભાસા

૬. ભિય્યો **રૂપન્તરા સાહ, ચરિયેન** ચ કત્થચિ;
ક્વચા' **હચ્ચવિધાનેન** ઞેય્યં થીપુન્નપુંસકં.

૭. અભિન્નલિઙ્ગાનંયેવ, દ્વન્દો ચ, લિઙ્ગવાચકા;

ગાથાપાદન્તમજ્ઝટ્ઠા, પુબ્બં યન્ત્યપરે પરં.

૮. પુમિત્થિયં પદં **દ્વીસુ,** સબ્બલિઙ્ગે ચ **તીસ્વિ**તિ;
અભિધાનન્તરારમ્ભે, ઞેય્યં **ત્વ**’ન્ત **મથા**દિ ચ.

૯. ભિય્યો પયોગ માગમ્મ, સોગતે **આગમે** ક્વચિ;
નિઘણ્ડુ યુત્તિ ચ્ચાનીય, નામલિઙ્ગં કથીયતીતિ.

૧. સગ્ગકણ્ડ

૧. બુદ્ધો દસબલો સત્થા, સબ્બઞ્ઞૂ દ્વિપદુત્તમો;
મુનિન્દો ભગવા નાથો, ચક્ખુમ'ઙ્ગીરસો મુનિ.

૨. લોકનાથો' નધિવરો, મહેસિ ચ વિનાયકો;
સમન્તચક્ખુ સુગતો, ભૂરિપઞ્ઞો ચ મારજિ.

૩. નરસીહો નરવરો, ધમ્મરાજા મહામુનિ;
દેવદેવો લોકગરુ, ધમ્મસ્સામી તથાગતો.

૪. સયમ્ભૂ સમ્માસમ્બુદ્ધો, વરપઞ્ઞો ચ નાયકો;
જિનો, સક્કો તુ સિદ્ધત્થો, સુદ્ધોદનિ ચ ગોતમો.

૫. સક્યસીહો તથા સક્ય, મુનિ ચાદિચ્ચબન્ધુ ચ;
૬. મોક્ખો નિરોધો નિબ્બાનં, દીપો તણ્હક્ખયો પરં;
તાણં લેણ મરૂપઞ્ચ, સન્તં સચ્ચ મનાલયં.

૭. અસઙ્ખતં સિવ મમતં સુદુદ્દસં,
પરાયણં સરણ મનીતિકં તથા;
અનાસવં ધુવ મનિદસ્સના' કતા,
પલોકિતં નિપુણ મનન્ત મક્ખરં.

૮. દુક્ખક્ખયો બ્યાબજ્ઝઞ્ચ [બ્યાપજ્જં (ટીકા)], વિવટ્ટં ખેમ કેવલં;
અપવગ્ગો વિરાગો ચ, પણીત મચ્ચુતં પદં.

૯. યોગક્ખેમો પાર મપિ, મુત્તિ સન્તિ વિસુદ્ધિયો;
વિમુત્ય' સઙ્ખતધાતુ, સુદ્ધિ નિબ્બુતિયો સિયું.

૧૦. ખીણાસવો ત્વ'સેક્ખો ચ, વીતરાગો તથા' રહા;
દેવલોકો દિવો સગ્ગો [નાકો (સી॰)],
તિદિવો તિદસાલયો.

૧૧. તિદસા ત્વ'મરા દેવા, વિબુધા ચ સુધાસિનો;
સુરા મરૂ દિવોકા ચા, મતપા સગ્ગવાસિનો.

૧૨. નિજ્જરા' નિમિસા દિબ્બા, અપુમે દેવતાનિ ચ [દેવતા એવ દેવતાનિ, સકત્થે નિપચ્ચયો (ટીકા)];
૧૩. સિદ્ધો ભૂતો ચ ગન્ધબ્બો, ગુય્હકો યક્ખ રક્ખસા;

કુમ્ભણ્ડો ચ પિસાચા’દી, નિદ્દિટ્ઠા **દેવયોનિયો**.

૧૪. પુબ્બદેવા સુરરિપૂ, અસુરા દાનવા પુમે;
તબ્બિસેસા પહારાદો, સમ્બરો બલિઆદયો.

૧૫. પિતામહો પિતા બ્રહ્મા, લોકેસો કમલાસનો;
તથા હિરઞ્ઞગબ્ભો ચ, સુરજેટ્ઠો પજાપતિ.

૧૬. વાસુદેવો હરિ [હરી (ટીકા)] કણ્હો, કેસવો ચક્કપાણ્ય’થ;
મહિસ્સરો સિવો સૂલી, ઇસ્સરો પસુપત્ય’પિ.

૧૭. હરો વુત્તો કુમારો તુ, ખન્ધો સત્તિધરો ભવે;
૧૮. સક્કો પુરિન્દદો દેવ, રાજા વજિરપાણિ ચ;
સુજમ્પતિ સહસ્સક્ખો, મહિન્દો વજિરાવુધો.

૧૯. વાસવો ચ દસસત, નયનો તિદિવાધિભૂ;
સુરનાથો ચ વજિર, હત્થો ચ ભૂતપત્ય’પિ.

૨૦. મઘવા કોસિયો ઇન્દો, વત્રભૂ પાકસાસનો;
વિડોજો થ **સુજા** તસ્સ [સુજાતા’સ્સ (ટીકા)], ભરિયા થ પુરં ભવે.

૨૧. મસક્કસારા [મસક્કસારો (સી॰)] વસ્સોક, સારા ચેવા’ મરાવતી;
વેજયન્તો તુ પાસાદો,
સુધમ્મા તુ સભા મતા.

૨૨. **વેજયન્તો** રથો તસ્સ,
વુત્તો **માતલિ** સારથિ;
એરાવણો ગજો **પણ્ડુ**, **કમ્બલો** તુ સિલાસનં.

૨૩. **સુવીરો**ચ્ચાદયો પુત્તા, **નન્દા** પોક્ખરણી ભવે;
નન્દનં મિસ્સકં ચિત્ત, લતા ફારુસકં **વના**.

૨૪. અસનિ દ્વીસુ કુલિસં, વજિરં પુન્નપુંસકે;
અચ્છરાયોત્થિયં વુત્તા, રમ્ભા અલમ્બુસાદયો;
દેવિત્થિયો થ ગન્ધબ્બા, **પઞ્ચસિખો**તિ આદયો.

૨૫. વિમાનો નિત્થિયં બ્યમ્હં, પીયૂસં ત્વમતં સુધા;
સિનેરુ મેરુ તિદિવા, ધારો નેરુ સુમેરુ ચ.

૨૬. યુગન્ધરો ઈસધરો, કરવીકો સુદસ્સનો;
નેમિન્ધરો વિનતકો, અસ્સકણ્ણો **કુલાચલા.**

૨૭. મન્દાકિની તથા’કાસ, ગઙ્ગા સુરનદી પ્યથ;
૨૮. કોવિળારો તથા પારિ, ચ્છત્તકો પારિજાતકો;
કપ્પરુક્ખો તુ સન્તાના, દયો **દેવદ્દુમા** સિયું.

૨૯. પાચી પતીઝ્ઝ’ દીચિ’ત્થી, પુબ્બ પચ્છિમ ઉત્તરા;
દિસાથ દક્ખિણા’ પાચી, વિદિસા’નુદિસા ભવે.

30. એરાવતો [એરાવણો (સી॰), અમરકોસે પન એરાવતો એવ અત્થિ] પુણ્ડરીકો, વામનો કુમુદો’ ઞ્જનો;
પુપ્ફદન્તો સબ્બભુમ્મો, સુપ્પતીકો **દિસાગજા.**

31. **ધતરટ્ઠો** ચ ગન્ધબ્બા, ધિપો, કુમ્ભણ્ડસામિ તુ;
વિરુળ્હકો, વિરૂપક્ખો, તુ નાગાધિપતીરિતો.

3૨. યક્ખાધિપો વેસ્સવણો, **કુવેરો** નરવાહનો;
અળકા [અલકા (અમરકોસ)] **ળકમન્દાસ્સ,** પુરી, પહરણં **ગદા;**
ચતુદ્દિસાન મધિપા, પુબ્બાદીનં કમા ઇમે.

33. જાતવેદો સિખી જોતિ, પાવકો દહનો’ નલો;
હુતાવહો’ ચ્ચિમા ધૂમ, કેત્વ’ગ્ગિ ગિનિ ભાનુમા.

3૪. તેજો ધૂમસિખો વાયુ, સખો ચ કણ્હવત્તની;
વેસ્સાનરો હુતાસો થ, સિખાજાલ’ચ્ચિ ચાપુમે.

3૫. વિપ્ફુલિઙ્ગં ફુલિઙ્ગઞ્ચ, ભસ્મા [‘ભસ્મા’ તિપદં રાજાદિગણે પરિયાપન્નં (રૂપસિદ્ધિ-ઉણાદિ), ભસ્મં (સી॰)] તુ સેટ્ઠિ છારિકા;
3૬. **કુક્કુળો** તુ’ણ્હભસ્મસ્મિં, મઙ્ગારો’લાત મુમ્મુકં [તિકં દિત્તકટ્ઠાદિન્ધને (ટીકા)];
સમિધા ઇધુમં ચે’ધો, ઉપાદાનં તથિન્ધનં.

3૭. અથો’ભાસો પકાસો ચા,
'લોકો’જ્જોતા’તપા સમા;
માલુતો પવનો વાયુ, વાતો’નિલ સમીરણા;
ગન્ધવાહો તથા વાયો, સમીરો ચ સદાગતિ.

3૮. **વાયુભેદા** ઇમે છુ’દ્ધ, ઙ્ગમો ચાધોગમો તથા;
કુચ્છિટ્ઠો ચ કોટ્ઠાસયો, અસ્સાસઙ્ગાનુસારિનો.

૩૯. અથો અપાનં પસ્સાસો,
અસ્સાસો આન મુચ્ચતે.

૪૦. વેગો જવો રયો ખિપ્પં, તુ સીઘં તુરિતં લહુ;
આસુ તુણ્ણ મરં ચાવિ, લમ્બિતં તુવટંપિ ચ.

૪૧. સતતં નિચ્ચ મવિરતા, નારત સન્તત મનવરતઞ્ચ ધુવં;
ભુસ મતિસયો ચ દળ્હં, તિબ્બે'કન્તા'તિમત્ત, બાળ્હાનિ;
ખિપ્પાદી પણ્ડકે દબ્બે, દબ્બગા તેસુ યે તિસુ.

૪૨. અવિગ્ગહો તુ કામો ચ, મનોભૂ મદનો ભવે;
અન્તકો વસવત્તી ચ, પાપિમા ચ પજાપતિ.

૪૩. પમત્તબન્ધુ કણ્હો ચ, મારો નમુચિ, તસ્સ તુ;
તણ્હા'રતી રગા **ધીતૂ,** હત્થી તુ **ગિરિમેખલો**.

૪૪. યમરાજા ચ વેસાયી, યમો'સ્સ **નયના**વુધં;
વેપચિત્તિ પુલોમો ચ, કિમ્પુરિસો તુ કિન્નરો.

૪૫. અન્તલિક્ખં ખ'માદિચ્ચ, પથો'બ્ભં ગગન'મ્બરં;
વેહાસો ચાનિલપથો, આકાસો નિત્થિયં નભં.

૪૬. દેવો વેહાયસો તારા,
પથો સુરપથો અઘં.

૪૭. મેઘો વલાહકો દેવો, પજ્જુન્નો'મ્બુધરો ઘનો;
ધારાધરો ચ જીમૂતો, વારિવાહો તથા'મ્બુદો.

૪૮. અબ્ભં તીસ્વથ વસ્સઞ્ચ, વસ્સનં વુટ્ઠિ નારિયં;
સતેરતા'ક્ખણા વિજ્જુ, વિજ્જુતા ચાચિરપ્પભા.

૪૯. મેઘનાદે તુ ધનિતં, ગજ્જિતં રસિતાદિ ચ;
ઇન્દાવુધં ઇન્દધનુ, વાતક્ખિત્તમ્બુ સીકરો.

૫૦. આસારો ધારા સમ્પાતો,
કરકા તુ ઘનોપલં;
દુદ્દિનં મેઘચ્છન્નાહે, પિધાનં ત્વપધારણં.

૫૧. તિરોધાન'ન્તરધાના, પિધાન છાદનાનિ ચ;

ઇન્દુ ચન્દો ચ નક્ખત્ત, રાજા સોમો નિસાકરો.

૫૨. ઓસધીસો હિમરંસિ, સસઙ્કો ચન્દિમા સસી;
સીતરંસિ નિસાનાથો, ઉળુરાજા ચ મા પુમે.

૫૩. **કલા** સોળસમો ભાગો, બિમ્બં તુ મણ્ડલં ભવે;
અડ્ઢો ત્વદ્ધો ઉપડ્ઢો ચ, વા ખણ્ડં સકલં પુમે.

૫૪. **અદ્ધં** વુત્તં સમે ભાગે, પસાદો તુ પસન્નતા;
કોમુદી ચન્દિકા જુણ્હા, કન્તિ સોભા જુતિ ચ્છવિ.

૫૫. કલઙ્કો લઞ્છનં લક્ખં, અઙ્કો’ભિઞ્ઞાણ લક્ખણં;
ચિહ્નં ચાપિ સોભા તુ, પરમા **સુસમા** થ ચ.

૫૬. સીતં ગુણે, ગુણિલિઙ્ગા, સીત સિસિર સીતલા;
હિમં તુહિન મુસ્સાવો, નીહારો મહિકા પ્યથ.

૫૭. નક્ખત્તં જોતિ ભં તારા, અપુમે તારકો’ળુ ચ;
૫૮. અસ્સયુજો ભરણિત્થી, સકત્તિકા રોહિણી પિચ;
મિગસિર [મગસિર (સી॰)] મદ્દા ચ પુનબ્બસુ, ફુસ્સો [પુસ્સો (ટી॰)] ચાસિલેસ’પિ.

૫૯. માઘા [મઘ (સી॰)] ચ ફગ્ગુની દ્વે ચ, હત્થા ચિત્તા ચ સ્વાતિપિ;
વિસાખા’ નુરાધા જેટ્ઠા, મૂલા’ સાળ્હા દુવે તથા.

૬૦. સવણો ચ ધનિટ્ઠા ચ, સતભિસજો પુબ્બુ’ત્તરભદ્દપદા;
રેવત્યપીતિ કમતો, **સત્તાધિકવીસનક્ખત્તા**.

૬૧. સોબ્ભાનુ કથિતો રાહુ, **સૂરાદી** તુ નવગ્ગહા;
રાસિ **મેસાદિકો** ભદ્દ, પદા પોટ્ઠપદા સમા.

૬૨. આદિચ્ચો સૂરિયો સૂરો, સતરંસિ દિવાકરો;
વેરોચનો દિનકરો, ઉણ્હરંસિ પભઙ્કરો.

૬૩. અંસુમાલી દિનપતિ, તપનો રવિ ભાનુમા;
રંસિમા ભાકરો ભાનુ, અક્કો સહસ્સરંસિ ચ.

૬૪. રંસિ આભા પભા દિત્તિ, રુચિ ભા જુતિ દીધિતિ;
મરીચિ દ્વીસુ ભાન્વં’સુ, મયૂખો કિરણો કરો.

૬૫. પરિધિ પરિવેસો થ, મરીચિ મિગતણ્હિકા;

સૂરસ્સોદયતો પુબ્બુ’, ઙ્કિતરંસિ સિયા’ **રુણો**.

૬૬. કાલો’દ્ધા સમયો વેલા,
તબ્બિસેસા ખણાદયો;
ખણો દસચ્છરાકાલો,
ખણા દસ **લયો** ભવે.

૬૭. લયા દસ **ખણલયો**,
મુહુત્તો તે સિયા દસ;
દસ **ખણમુહુત્તો** તે, દિવસો તુ અહં દિનં.

૬૮. પભાતઞ્ચ વિભાતઞ્ચ, પચ્ચૂસો કલ્લ મપ્યથ;
અભિદોસો પદોસો થ,
સાયો સઞ્ઝા દિનચ્ચયો.

૬૯. નિસા ચ રજની રત્તિ, તિયામા સંવરી ભવે;
જુણ્હા તુ ચન્દિકાયુત્તા, તમુસ્સન્ના **તિમિસિકા**.

૭૦. નિસીથો મજ્ઝિમા રત્તિ, અડ્ઢરત્તો મહાનિસા;
અન્ધકારો તમો નિત્થી, તિમિસં તિમિરં મતં.

૭૧. **ચતુરઙ્ગતમં** એવં, કાળપક્ખચતુદ્દસી;
વનસણ્ડો ઘનો મેઘ, પટલં ચા’ડ્ઢરત્તિ ચ.

૭૨. **અન્ધતમં** ઘનતમે, પહારો યામ, સઞ્ઞિતો;
પાટિપદો તુ દુતિયા, તતિયાદી **તિથી** [તિથિ], તાયતિ પાલેતીતિ તિથિ, તા+ઇતિ (ણ્વાદિ) દ્વિસુ.

૭૩. પન્નરસી પઞ્ચદસી, પુણ્ણમાસી તુ પુણ્ણમા;
અમાવસી પ્યમાવાસી, થિયં પન્નરસી’ પરા.

૭૪. ઘટિકા સટ્ઠ્ય’ **હોરત્તો**, **પક્ખો** તે દસ પઞ્ચ ચ;
તે તુ પુબ્બાપરા **સુક્ક**,
કાળા, **માસો** તુ તે દુવે.

૭૫. ચિત્તો વેસાખ, જેટ્ઠો ચા, સાળ્હો દ્વીસુ ચ સાવણો;
પોટ્ઠપાદ’સ્સયુજા ચ, માસા દ્વાદસ કત્તિકો.

૭૬. માગસિરો તથા ફુસ્સો, કમેન માઘ ફગ્ગુણા;
કત્તિક’સ્સયુજા માસા, પચ્છિમ પુબ્બકત્તિકા.

૭૭. સાવણો **નિક્ખમનીયો**,
ચિત્તમાસો તુ **રમ્મકો**.

૭૮. ચતુરો ચતુરો માસા, કત્તિકકાળપક્ખતો;
કમા **હેમન્ત ગિમ્હાન, વસ્સાના** ઉતુયો દ્વિસુ.

૭૯. **હેમન્તો સિસિર** મુતૂ,
છ વા **વસન્તો** ચ **ગિમ્હ વસ્સાના**;
સરદોતિ કમા માસા, દ્વે દ્વે વુત્તાનુસારેન.

૮૦. ઉણ્હો નિદાઘો ગિમ્હોથ,
વસ્સો વસ્સાન પાવુસા;
ઉતૂહિ તીહિ વસ્સાના, દિકેહિ **દક્ખિણાયનં**.

૮૧. **ઉત્તરાયન** મઞ્ઞેહિ, તીહિ વસ્સાયનદ્વયં;
વસ્સ સંવચ્છરા નિત્થી, સરદો હાયનો સમા.

૮૨. કપ્પક્ખયો તુ સંવટ્ટો, યુગન્ત પલયા અપિ;
અલક્ખી કાલકણ્ણિત્થી, અથ લક્ખી સિરિ’ત્થિયં.

૮૩. દનુ દાનવમાતા થ, દેવમાતા પના’દિતિ;
૮૪. પાપઞ્ચ કિબ્બિસં વેરા, ઘં દુચ્ચરિત દુક્કટં;
અપુઞ્ઞા’કુસલં કણ્હં, કલુસં દુરિતા’ગુ ચ.

૮૫. કુસલં સુકતં સુક્કં, પુઞ્ઞં ધમ્મ મનિત્થિયં;
સુચરિત મથો દિટ્ઠ, ધમ્મિકં ઇહલોકિકં.

૮૬. સન્દિટ્ઠિક મથો પાર, લોકિકં સમ્પરાયિકં;
તક્કાલં તુ તદાત્વં ચો,
ત્તરકાલો તુ આયતિ.

૮૭. હાસો’ ત્તમનતા પીતિ, વિત્તિ તુટ્ઠિ ચ નારિયં;
આનન્દો પમુદા’મોદો, સન્તોસો નન્દિ સમ્મદો.

૮૮. પામોજ્જઞ્ચ પમોદો થ, સુખં સાતઞ્ચ ફાસ્વ’થ;
ભદ્દં સેય્યો સુભં ખેમં, કલ્યાણં મઙ્ગલં સિવં.

૮૯. દુક્ખઞ્ચ કસિરં કિચ્છં, નીઘો ચ બ્યસનં અઘં;
દબ્બે તુ પાપપુઞ્ઞાનિ, તીસ્વાકિચ્છં સુખાદિ ચ.

૯૦. ભાગ્યં નિયતિ ભાગો ચ, ભાગધેય્યં વિધી’રિતો;
અથો ઉપ્પત્તિ નિબ્બત્તિ, જાતિ જનન મુબ્ભવો.

૯૧. નિમિત્તં કારણં ઠાનં, પદં બીજં નિબન્ધનં;
નિદાનં પભવો હેતુ, સમ્ભવો સેતુ પચ્ચયો.

૯૨. કારણં યં સમાસન્નં, **પદટ્ઠાનન્તિ** તં મતં;
જીવો તુ પુરિસો’ત્તા થ, પધાનં પકતિત્થિયં.

૯૩. પાણો સરીરી ભૂતં વા, સત્તો દેહી ચ પુગ્ગલો;
જીવો પાણી પજા જન્તુ,
જનો લોકો તથાગતો.

૯૪. રૂપં સદ્દો ગન્ધ રસા, ફસ્સો ધમ્મો ચ ગોચરા;
આલમ્બા વિસયા તે છા, રમ્મણા લમ્બણાનિ ચ.

૯૫. સુક્કો ગોરો સિતો’દાતા,
ધવલો સેત, પણ્ડરા;
સોણો તુ લોહિતો રત્તો,
તમ્બ મઞ્જિટ્ઠ રોહિતા.

૯૬. નીલો કણ્હા’સિતા કાળો,
મેચકો સામ સામલા;
સિતપીતેતુ **પણ્ડુ**’ત્તો, ઈસંપણ્ડુતુ **ધૂસરો**.

૯૭. **અરુણો** કિઞ્ચિરત્તો થ,
પાટલો સેતલોહિતો;
અથો પીતો હલિદ્દાભો,
પલાસો હરિતો હરિ.

૯૮. **કળારો કપિલો** નીલ, પીતે થ રોચનપ્પભે;
પિઙ્ગો પિસઙ્ગો પ્યથવા, કળારાદી તુ પિઙ્ગલે.

૯૯. કમ્માસો સબલો ચિત્તો,
સાવો તુ કણ્હપીતકે;
વાચ્ચલિઙ્ગા ગુણિન્યેતે, ગુણે સુક્કાદયો પુમે.

૧૦૦નચ્ચં નટ્ટઞ્ચ નટનં, નત્તનં લાસનં ભવે;
નચ્ચં તુ વાદિતં ગીત, મિતિ **નાટ્ટુ**મિદં તયં.

१०१नच्चद्धानं सिया **रङ्गो**, **भिनयो** सूच्यसूचनं;
अङ्गहारो’ङ्गविक्खेपो, नट्टको नटको नटो.

१०२सिङ्गारो करुणो वीर, ब्भुत हस्स भयानका;
सन्तो बीभच्छ रुद्दानि, नव **नाट्यरसा** इमे.

१०३पोसस्स नारियं पोसे, इत्थिया सङ्गमं पति;
या पिहा एस **सिङ्गारो**, रतिकीळादिकारणो.

१०४उत्तम प्पकतिप्पायो, इत्थिपुरिसहेतुको;
सो **सम्भोगो वियोगो**ति,
सिङ्गारो दुविधो मतो.

१०५भासितं लपितं भासा, वोहारो वचनं वचो;
उत्ति वाचा गिरा वाणी, भारती कथिता [कथा (कत्थचि)] वची.

१०६एकाख्यातो पदचयो, सिया **वाक्यं**सकारको;
आमेडितन्ति विञ्ञेय्यं, द्वत्तिक्खत्तु मुदीरणं.

१०७भये कोधे पसंसायं, तुरिते कोतूहले’च्छरे;
हासे सोके पसादे च, करे आमेडितं बुधो.

१०८**इरु** नारी **यजु साम**, मिति वेदा तयो सियुं;
एते एव तयी नारी, वेदो मन्तो सुतित्थियं.

१०९अट्ठको वामको वाम, देवो चङ्गीरसो भगु;
यमदग्गि च वासिट्ठो, भारद्वाजो च कस्सपो;
वेस्सामित्तोति मन्तानं, कत्तारो इसयो इमे.

११०कप्पो ब्याकरणं जोति, सत्थं सिक्खा निरुत्ति च;
छन्दोविचिति चेतानि, **वेदङ्गानि** वदन्ति छ.

१११**इतिहासो** पुरावुत्त, प्पबन्धो भारतादिको;
नामप्पकासकं सत्थं, रुक्खादीनं **निघण्डु** सो.

११२वितण्डसत्थं विञ्ञेय्यं, यं तं **लोकायतं** इति;
केटुभं तु क्रियाकप्प, विकप्पो कविनं हितो.

११३**आख्यायिको**पलद्धत्था, पबन्धकप्पना **कथा**;

દણ્ડનીત્ય’ત્થસત્થસ્મિં, વુત્તન્તો તુ પવત્તિ ચ.

૧૧૪.સઞ્ઞા, ખ્યા, વ્હા સમઞ્ઞા ચા, ભિધાનં નામ મવ્હયો;
નામધેય્યા’ ધિવચનં, પટિવાક્યં તુ ઉત્તરં.

૧૧૫.પઞ્હો તીસ્વ નુયોગો ચ, પુચ્છા પ્યથ નિદસ્સનં;
ઉપોગ્ઘાતો ચ દિટ્ઠન્તો, તથો’દાહરણં ભવે.

૧૧૬.સમા સઙ્ખેપ સંહારા, સમાસો સઙ્ગહો પ્યથ;
સતં ધારયસી ત્યાદ્ય, **બ્ભક્ખાનં** તુચ્છભાસનં.

૧૧૭.વોહારો તુ વિવાદો થ, સપનં સપથોપિ ચ;
યસો સિલોકો કિત્તિત્થી,
ઘોસના તુ’ચ્ચસદ્દનં.

૧૧૮.પટિઘોસો પટિરવો, થો’ પઞ્ઞાસો વચીમુખં;
કત્થના ચ સિલાઘા ચ, વણ્ણના ચ નુતિ ત્થુતિ.

૧૧૯.થોમનઞ્ચ [થોમનં વા (કત્થચિ થોમનં થોમના દ્વિલિઙ્ગે)] પસંસાથ, **કેકા** નાદો સિખણ્ડિનં;
ગજાનં **કોઞ્ચ**નાદો થ,
મતા **હેસા** હયદ્ધનિ.

૧૨૦.પરિયાયો વેવચનં, સાકચ્છા તુ ચ સંકથા;
ઉપવાદો ચ્યુ’પક્કોસા, વણ્ણવાદા’નુવાદો ચ;
જનવાદા’પવાદાપિ, પરિવાદો ચ તુલ્યત્થા.

૧૨૧.ખેપો નિન્દા તથા કુચ્છા, જિગુચ્છા ગરહા ભવે;
નિન્દાપુબ્બો ઉપારમ્ભો, **પરિભાસન** મુચ્ચતે.

૧૨૨.અટ્ઠાનરિયવોહાર, વસેન યા પવત્તિતા;
અભિવાક્યં સિયા વાચા, સા વીતિક્કમદીપની.

૧૨૩.મુહુંભાસા **નુલાપો**થ, **પલાપો** નત્થિકા ગિરા;
આદોભાસન **માલાપો**,
વિલાપો તુ પરિદ્દવો.

૧૨૪.વિપ્પલાપો વિરોધોત્તિ, સન્દેસોત્તિ તુ વાચિકં;
સમ્ભાસનં તુ **સલ્લાપો**, વિરોધરહિતં મિથુ.

૧૨૫.

ફરુસં નિટ્ઠુરં વાક્યં, મનુઞ્ઞં **હદયઙ્ગમં**;
સંકુલં તુ **કિલિટ્ઠઞ્ચ**, પુબ્બાપરવિરોધિની.

૧૨૬.સમુદાયત્થરહિતં, **અબદ્ધમિ**તિ [અબન્ધ (ક॰)] કિત્તિતં;
વિતથં તુ મુસા ચાથ [આહતં તુ મુસાત્થકં (કત્થચિ, અમરકોસે)], ફરુસાદી તિલિઙ્ગિકા.

૧૨૭.સમ્મા બ્યયઞ્ચા વિતથં, સચ્ચં તચ્છં યથાતથં;
તબ્બન્તા તીસ્વ લીકં ત્વ, સચ્ચં મિચ્છા મુસા બ્યયં.

૧૨૮.રવો નિનાદો નિનદો ચ સદ્દો,
નિગ્ઘોસ નાદ દ્ધનયો ચ રાવો;
આરાવ સંરાવ વિરાવ ઘોસા,
રવા સુતિત્થી સર નિસ્સના ચ.

૧૨૯વિસ્સટ્ઠ મઞ્જુ વિઞ્ઞેય્યા, સવનીયા વિસારિનો;
બિન્દુ ગમ્ભીર નિન્નાદી, ત્યેવ **મટ્ઠઙ્ગિકો સરો**.

૧૩૦તિરચ્છાનગતાનઞ્હિ, રુતં **વસ્સિત** મુચ્ચતે;
કોલાહલો કલહલો,
ગીતં ગાનઞ્ચ ગીતિકા.

૧૩૧.સરા સત્ત તયો ગામા, ચેકવીસતિ મુચ્છના;
તાના [ઠાનાનિ (બહૂસુ)] ચેકૂનપઞ્ઞાસ, ઇચ્ચેતં **સરમણ્ડલં**.

૧૩૨ઉસભો ધેવતો ચેવ, છજ્જ ગન્ધાર મજ્ઝિમા;
પઞ્ચમો ચ નિસાદોતિ, **સત્ત**'તે ગદિતા સરા.

૧૩૩.નદન્તિ **ઉસભં** ગાવો, તુરગા **ધેવતં** તથા;
છજ્જં મયૂરા **ગન્ધારં**, મજા કોઞ્ચા ચ **મજ્ઝિમં**.

૧૩૪.**પઞ્ચમં** પરપુટ્ઠાદી, **નિસાદ**મ્પિ ચ વારણા;
છજ્જો ચ **મજ્ઝિમો** ગામા,
તયો **સાધારણો**તિ ચ.

૧૩૫.સરેસુ તેસુ પચ્ચેકે, તિસ્સો તિસ્સો હિ મુચ્છના;
સિયું તથેવ તાનાનિ [ઠાનાનિ (બહૂસુ)], સત્ત સત્તેવ લબ્ભરે.

૧૩૬તિસ્સો દ્વે ચતસ્સો ચ, ચતસ્સો કમતો સરે;
તિસ્સો દ્વે ચતસ્સોતિ, **દ્વાવીસતિ** સુતી સિયું.

૧૩૭ઉચ્ચતરે રવે **તારો**, થાબ્યત્તે મધુરે **કલો**;
ગમ્ભીરે તુ રવે **મન્દો**, તારાદી તીસ્વથો કલે;
કાકલી સુખુમે વુત્તો,
ક્રિયાદિસમતા **લયો**.

૧૩૮.વીણા ચ વલ્લકી સત્ત, તન્તી સા **પરિવાદિની**;
પોક્ખરો દોણિ વીણાય,
ઉપવીણો તુ વેઠકો.

૧૩૯.આતતઞ્ચેવ વિતત, માતતવિતતં ઘનં;
સુસિરં ચેતિ **તૂરિયં**, **પઞ્ચઙ્ગિક** મુદીરિતં.

૧૪૦.**આતતં** નામ ચમ્માવ, નદ્ધેસુ ભેરિયાદિસુ;
તલે'કેકયુતં કુમ્ભ, થુણ દદ્દરિકાદિકં.

૧૪૧**વિતતં** ચો'ભયતલં, તૂરિયં મુરજાદિકં;
આતતવિતતં સબ્બ, વિનદ્ધં પણવાદિકં.

૧૪૨.**સુસિરં** વંસસઙ્ખાદિ, સમ્મતાલાદિકં **ઘનં**;
આતોજ્જં તુ ચ વાદિત્તં, વાદિતં વજ્જ મુચ્ચતે.

૧૪૩ભેરી (ભેરિ) દુન્દુભિ વુત્તો થ,
મુદિઙ્ગો મુરજોસ્સ તુ;
આલિઙ્ગ, ઙ્ક્યો, દ્ધકા ભેદા,
તિણવો તુ ચ ડિણ્ડિમો.

૧૪૪.આલમ્બરો તુ પણવો, **કોણો** વીણાદિવાદનં;
દદ્દરી પટહો ભેરિ, પ્પભેદા **મદ્દલા**દયો.

૧૪૫.જનપ્પિયે વિમદ્દુટ્ઠે, ગન્ધે **પરિમલો** ભવે;
સો ત્વા **મોદો** દૂરગામી, વિસ્સન્તા તીસ્વિતો પરં.

૧૪૬ઇટ્ઠગન્ધો ચ સુરભિ, સુગન્ધો ચ સુગન્ધિ ચ;
પૂતિગન્ધિ તુ દુગ્ગન્ધો, થ વિસ્સં આમગન્ધિ યં.

૧૪૭કુઙ્કુમઞ્ચેવ યવન, પુપ્ફઞ્ચ તગરં તથા;
તુરુક્ખોતિ **ચતુજ્જાતિ**, **ગન્ધા** એતે પકાસિતા.

૧૪૮કસાવો નિત્થિયં તિત્તો, મધુરો લવણો ઇમે;

અમ્બિલો કટુકો ચેતિ, **છ રસા** તબ્બતી તિસુ.

૧૪૯સિયા ફસ્સો ચ ફોટ્ઠબ્બો,
વિસયી ત્વક્ખ મિન્દ્રિયં;
નયનં ત્વક્ખિ નેત્તઞ્ચ, લોચનં ચ'ચ્છિ ચક્ખુ ચ.

૧૫૦સોતં સદ્દગ્ગાહો કણ્ણો, સવનં સુતિ નત્થુ તુ;
નાસા ચ નાસિકા ઘાનં, જિવ્હાતુ રસના ભવે.

૧૫૧સરીરં વપુ ગત્તઞ્ચા, ત્તભાવો બોન્દિ વિગ્ગહો;
દેહં વા પુરિસે કાયો, થિયં તનુ કળેવરં.

૧૫૨ચિત્તં ચેતો મનો નિત્થી, વિઞ્ઞાણં હદયં તથા;
માનસં ધી તુ પઞ્ઞા ચ, બુદ્ધિ મેધા મતિ મુતિ.

૧૫૩ભૂરી મન્તા ચ પઞ્ઞાણં, ઞાણં વિજ્જા ચ યોનિ ચ;
પટિભાન મમોહો થ, પઞ્ઞાભેદા **વિપસ્સના**.

૧૫૪સમ્માદિટ્ઠિ પભુતિકા, વીમંસા તુ વિચારણા;
સમ્પજઞ્ઞં તુ નેપક્કં, વેદયિતં તુ વેદના.

૧૫૫તક્કો વિતક્કો સઙ્કપ્પો,
પ્પનો' હા' યુ તુ જીવિતં;
એકગ્ગતા તુ સમથો, અવિક્ખેપો સમાધિ ચ.

૧૫૬ઉસ્સાહા' તપ્પ પગ્ગાહા, વાયામો ચ પરક્કમો;
પધાનં વીરિયં ચેહા, ઉય્યામો ચ ધિતિ ત્થિયં.

૧૫૭ચત્તારિ **વીરિયઙ્ગાનિ**, તચસ્સ ચ નહારુનો;
અવસિસ્સન મટ્ઠિસ્સ, મંસલોહિતસુસ્સનં.

૧૫૮ઉસ્સોળ્હી ત્વ ધિમત્તેહા, સતિ ત્વ નુસ્સતિ ત્થિય;
લજ્જા હિરી સમાના થ, ઓત્તપ્પં પાપભીરુતા.

૧૫૯મજ્ઝત્તતા તુ'પેક્ખા ચ, અદુક્ખમસુખા સિયા;
ચિત્તાભોગો મનક્કારો,
અધિમોક્ખો તુ નિચ્છયો.

૧૬૦દયા' નુકમ્પા કારુઞ્ઞં, કરુણા ચ અનુદ્દયા;

થિયં વેરમણી ચેવ, વિરત્યા' રતિ ચાપ્યથ.

૧૬૧તિતિક્ખા ખન્તિ ખમનં, ખમા મેત્તા તુ મેત્ય'થ;
દસ્સનં દિટ્ઠિ લદ્ધિત્થી, સિદ્ધન્તો સમયો ભવે.

૧૬૨તણ્હા ચ તસિણા એજા, જાલિની ચ વિસત્તિકા;
છન્દો જટા નિકન્ત્યા'સા, સિબ્બિની ભવનેત્તિ ચ.

૧૬૩અભિજ્ઝા વનથો વાનં, લોભો રાગો ચ આલયો;
પિહા મનોરથો ઇચ્છા, ભિલાસો કામ દોહળા;
આકઙ્ખા રુચિ વુત્તા સા, ત્વધિકા **લાલસા** દ્વિસુ.

૧૬૪વેરં વિરોધો વિદ્દેસો, દોસો ચ પટિઘઞ્ચ વા;
કોધા' ઘાતા કોપ રોસા,
બ્યાપાદો' નભિરદ્ધિ ચ.

૧૬૫બદ્ધવેર મુપનાહો, સિયા સોકો તુ સોચનં;
રોદિતં કન્દિતં રુણ્ણં, પરિદેવો પરિદ્દવો.

૧૬૬ભીતિત્થિ ભય મુત્તાસો, ભેરવં તુ મહબ્ભયં;
૧૬૭ભેરવં ભીસનં ભીમં, દારુણઞ્ચ ભયાનકં;
ઘોરં પટિભયં ભેસ્મં, ભયઙ્કર મિમે તીસુ.

૧૬૮ઇસ્સા ઉસૂયા મચ્છેરં, તુ મચ્છરિય મચ્છરં;
મોહો'વિજ્જા તથા'ઞાણં, માનો વિધા ચ ઉન્નતિ.

૧૬૯ઉદ્ધચ્ચ મુદ્ધટં ચાથ [ઉદ્ધવંઉદ્ધં ધાવતિ ચિત્ત મેતેનાતિ ઉદ્ધવં (ટીકા)], તાપો કુક્કુચ્ચમેવ ચ;
પચ્છાતાપો નુતાપો ચ, વિપ્પટિસારો પકાસિતો.

૧૭૦મનોવિલેખ સન્દેહા, સંસયો ચ કથંકથા;
દ્વેળ્હકં વિચિકિચ્છા ચ, કઙ્ખા સઙ્કા વિમત્યપિ.

૧૭૧ગબ્બો ભિમાનો'હંકારો, ચિન્તાતુ ઝાન મુચ્ચતે;
નિચ્છયો નિણ્ણયો વુત્તો, પટિઞ્ઞા તુ પટિસ્સવો.

૧૭૨અવમાનં તિરક્કારો, પરિભવો પ્ય' નાદરો;
પરાભવો પ્ય' વઞ્ઞા થ, ઉમ્માદો ચિત્તવિબ્ભમો.

૧૭૩પેમં સિનેહો સ્નેહો થ, ચિત્તપીળા વિસઞ્ઞિતા;

પમાદો સતિવોસ્સગ્ગો, કોતૂહલં કુતૂહલં.

૧૭૪વિલાસો લલિતં લીલા, હાવો હેળા ચ વિબ્ભમો;
ઇચ્ચાદિકા સિયું નારિ, સિઙ્ગારભાવજા કિરિયા.

૧૭૫હસનં હસિતં હાસો, મન્દો સો મિહિતં સિતં;
અટ્ટહાસો મહાહાસો,
રોમઞ્ચો લોમહંસનં.

૧૭૬.પરિહાસો દવો ખિડ્ડા, કેળિ કીળા ચ કીળિતં;
નિદ્દા તુ સુપિનં સોપ્પં, મિદ્ધઞ્ચ પચલાયિકા.

૧૭૭થિયં નિકતિ કૂટઞ્ચ, દમ્ભો સાઠ્યઞ્ચ કેતવં;
સભાવો તુ નિસ્સગ્ગો ચ, સરૂપં પકતિત્થિયં.

૧૭૮.સીલઞ્ચ લક્ખણં ભાવો,
ઉસ્સવો તુ છણો મહો [મતો (ટી॰)].

૧૭૯.ધારેન્તો જન્તુ સસ્નેહ, મભિધાનપ્પદીપિકં;
ખુદ્દકાદ્યત્થજાતાનિ [ખુદ્દકાન્યત્થજાતાનિ (ક॰)], સમ્પસ્સતિ યથાસુખં.

સગ્ગકણ્ડો નિટ્ઠિતો.

૨. ભૂકણ્ડ

૧. ભૂમિવગ્ગ

૧૮૦.વગ્ગા ભૂમિ, પુરી, મચ્ચ, ચતુબ્બણ્ણ, વનાદિહિ;
પાતાલેન ચ વુચ્ચન્તે, સઙ્ગો'પઙ્ગેહિ'ધ'ક્કમા.

૧૮૧.વસુન્ધરા છમા ભૂમિ, પથવી મેદની મહી;
ઉબ્બી વસુમતી ગો કુ, વસુધા ધરણી ધરા;
પુથવી જગતી ભૂરી, ભૂ ચ ભૂતધરા' વની.

૧૮૨.ખારા તુ મત્તિકા **ઊસો**, ઊસવા તૂસરો તિસુ;
થલં થલીત્થી ભૂભાગે, થદ્ધલૂખમ્હિ **જઙ્ગલો**.

૧૮૩.પુબ્બવિદેહો ચાપર, ગોયાનં જમ્બુદીપો ચ;
ઉત્તરકુરુ ચેતિ સિયું, ચત્તારોમે **મહાદીપા**.

૧૮૪.પુમ્બહુત્તે કુરૂ સક્કા, કોસલા મગધા સિવી;
કલિઙ્ગા'વન્તિ પઞ્ચાલા, વજ્જી ગન્ધાર ચેતયો.

૧૮૫.વઙ્ગા વિદેહા કમ્બોજા, મદ્દા ભગ્ગા'ઙ્ગ સીહળા;
કસ્મીરા કાસિ પણ્ડવાદી, સિયું **જનપદન્તરા**.

૧૮૬.લોકો ચ ભુવનં વુત્તં, દેસો તુ વિસયો પ્યથ;
મિલક્ખદેસો પચ્ચન્તો, મજ્ઝદેસો તુ મજ્ઝિમો.

૧૮૭.અનૂપો સલિલપ્પાયો, કચ્છં પુમ નપુંસકે;
સદ્દલો હરિતે દેસે, તિણેના, ભિનવેન હિ.

૧૮૮.નદ્યમ્બુજીવનો દેસો, વુટ્ઠિનિપ્પજ્જસસ્સકો;
યો **નદીમાતિકો દેવ**,
માતિકો ચ કમેન સો.

૧૮૯.તીસ્વનૂપાદ્યથો ચન્દ, સૂરાદો **સસ્સતી**રિતો;
રટ્ઠં તુ વિજિતઞ્ચાથ, પુરિસે સેતુ આલિયં.

૧૯૦.ઉપાન્તભૂ **પરિસરો**, ગોટ્ઠં તુ ગોકુલં વજો;
મગ્ગો પન્થો પથો અદ્ધા, અઞ્જસં વટુમં તથા.

૧૯૧.પજ્જો [પજ્જા.... (ક°)], યનઞ્ચ પદવી, વત્તની પદ્ધતિત્થિયં;
તબ્ભેદા જઙ્ઘ, સકટ, મગ્ગા તે ચ **મહદ્ધનિ.**

૧૯૨.એકપદ્યેકપદિકે, કન્તારો તુ ચ દુગ્ગમે;
૧૯૩.પટિમગ્ગો પટિપથો, **અદ્ધાનં** દીઘ મઞ્જસં;
સુપ્પથો તુ સુપન્થો ચ, ઉપ્પથં ત્વપથં ભવે.

૧૯૪.છત્તિંસપરમાણૂન, મેકો **ણુ** ચ છત્તિંસ તે;
તજ્જારી તાપિ છત્તિંસ, **રથરેણુ** છત્તિંસ તે.

૧૯૫.લિક્ખાતા સત્ત **ઊકા** તા, **ધઞ્ઞમાસો**તિ સત્ત તે;
સત્ત **ઙ્ગુલ'** મમુ દ્વિચ્છ, **વિદત્થિ** તા દુવે સિયું.

૧૯૬.રતનં તાનિ સત્તેવ, યટ્ઠિ તા વીસતૂ **સભં;**
ગાવુત મુસભાસીતિ, **યોજનં** ચતુગાવુતં.

૧૯૭.ધનુપઞ્ચસતં **કોસો, કરીસં** ચતુરમ્બણં;
અબ્ભન્તરં તુ હત્થાન, મટ્ઠવીસ પમાણતો.

ભૂમિવગ્ગો નિટ્ઠિતો.

૨. ભૂકણ્ડ

૨. પુરવગ્ગ

૧૯૮.પુરં નગર મિત્થી વા, ઠાનીયં પુટભેદનં;
થિયં તુ રાજધાની [રાજઠાની (ટી॰)] ચ, ખન્ધાવારો ભવે થ ચ.

૧૯૯.**સાખાનગર** મઞ્ઞત્ર, યં તં મૂલપુરા પુરં;
બારાણસી ચ સાવત્થિ, વેસાલી મિથિલા, ળવી.

૨૦૦.કોસમ્બુ, જ્જેનિયો તક્ક, સિલા ચમ્પા ચ સાગલં;
સુસુમારગિરં [સંસુમાર (ટીકા)] રાજ, ગહં કપિલવત્થુ ચ.

૨૦૧.સાકેત, મિન્દપત્થઞ્ચો, ક્કટ્ઠા પાટલિપુત્તકં;
જેતુત્તરઞ્ચ સઙ્કસ્સં, કુસિનારાદયો પુરી.

૨૦૨.રચ્છા ચ વિસિખા વુત્તા, રથિકા વીથિ ચાપ્યથ;
બ્યૂહો રચ્છા અનિબ્બિદ્ધા, નિબ્બિદ્ધા તુ **પથદ્ધિ** ચ.

૨૦૩.ચતુક્કં ચચ્ચરે મગ્ગ, સન્ધિ સિઙ્ઘાટકં ભવે;
પાકારો વરણો ચાથ, ઉદાપો [ઉદ્દાપ, ઉદ્દાપ] ઉપકારિકા.

૨૦૪.કુટ્ટં તુ ભિત્તિ નારી થ, ગોપુરં દ્વારકોટ્ઠકો;
એસિકા ઇન્દખીલો ચ, અટ્ટો ત્વટ્ટાલકો ભવે.

૨૦૫.તોરણં તુ બહિદ્વારં, પરિખાતુ ચ દીઘિકા;
મન્દિરં સદના, ગારં, નિકાયો નિલયા, લયો.

૨૦૬.આવાસો ભવનં વેસ્મં, નિકેતનં નિવેસનં;
ઘરં ગહઞ્ચા, વસથો, સરણઞ્ચ પતિસ્સયો.

૨૦૭.ઓકં સાલા ખયો વાસો, થિયં કુટિ વસત્ય’પિ;
ગેહઞ્ચા, નિત્થિ સદ્મં, ચેતિયા, યતનાનિ તુ.

૨૦૮.પાસાદો ચેવ યૂપો થ, મુણ્ડચ્છદો ચ હમ્મિયં;
યૂપોતુ ગજકુમ્ભમ્હિ, **હત્થિનખો** પતિટ્ઠિતો.

૨૦૯.સુપણ્ણવઙ્કચ્છદન, **મટ્ઠયોગો** સિયા થ ચ;
એકકૂટયુતો **માળો**,

પાસાદો ચતુરસ્સકો.

૨૧૦.સભાયઞ્ચ સભા ચાથ, મણ્ડપં વા જનાલયો;
અથો આસનસાલાયં, **પટિક્કમન** મીરિતં.

૨૧૧.જિનસ્સ વાસભવન, મિત્થી **ગન્ધકુટિ** પ્યથ;
થિયં રસવતી પાક, ટ્ઠાનઞ્ચેવ મહાનસં.

૨૧૨.આવેસનં સિપ્પસાલા, **સોણ્ડા** તુ પાનમન્દિરં;
વચ્ચટ્ઠાનં **વચ્ચકુટિ**, મુનીનં ઠાન **મસ્સમો**.

૨૧૩.પણ્યવિક્કયસાલા કુ, આપણો પણ્યવીથિકા;
ઉદોસિતો ભણ્ડસાલા, ચઙ્કમનં તુ ચઙ્કમો.

૨૧૪.જન્તાઘરં ત્વગ્ગિસાલા, પપા પાનીયસાલિકા;
ગબ્ભો ઓવરકો વાસા, ગારં તુ સયનિગ્ગહં.

૨૧૫.ઇત્થાગારં તુ ઓરોધો, સુદ્ધન્તો' ન્તેપુરમ્પિ ચ;
અસબ્બવિસયટ્ઠાનં, રગ્ગં **કચ્છન્તરં** મતં.

૨૧૬.સોપાનો વા'રોહણઞ્ચ,
નિસ્સેણી સા, ધિરોહિણી;
વાતપાનં ગવક્ખો ચ, જાલઞ્ચ સીહપઞ્જરં.

૨૧૭.આલોકસન્ધિ વુત્તો થ, લઙ્ગી'ત્થી પલિઘો ભવે;
કપિસીસો, ગ્ગલત્થમ્ભો, **નિબ્બં** તુ છદ્દકોટિયં.

૨૧૮.છદનં પટલં છદ્દ, મજિરં ચચ્ચરો, ઙ્ગણં;
પઘાનો પઘના, લિન્દો, પમુખં દ્વારબન્ધનં.

૨૧૯.પિટ્ઠસઙ્ઘાટકં દ્વાર, બાહા કૂટં તુ કણ્ણિકા;
દ્વારઞ્ચ પટિહારો થ, ઉમ્મારો દેહની, ત્થિયં.

૨૨૦.એળકો ઇન્દખીલો થ, થમ્ભો થૂણો પુમિત્થિયં;
પાટિકા, દ્ધેન્દુપાસાણે, ગિઞ્જકા તુ ચ ઇટ્ઠકા.

૨૨૧.વલભિચ્છાદિદારુમ્હિ, વઙ્કે **ગોપાનસી**, ત્થિયં;
કપોતપાલિકાયં તુ, **વિટઙ્કો** નિત્થિયં ભવે.

૨૨૨.કુઞ્ચિકાવિવરં તાળ, ચ્છિગ્ગલો પ્યથ કુઞ્ચિકા;

તાળો’વાપુરણં ચાથ, વેદિકા વેદિ કથ્યતે.

૨૨૩સઙ્ઘાતો **પક્ખપાસો** ચ, મન્દિરઙ્ગા **તુલા** અપિ;
થિયં સમ્મુજ્જની ચેવ, સમ્મજ્જની ચ સોધની.

૨૨૪સઙ્કટીરં તુ સઙ્કાર, ઠ્ઠાનં સઙ્કારકૂટકં;
અથો કચવરો, ક્લાપો, સઙ્કારો ચ કસમ્બુપિ.

૨૨૫ઘરાદિભૂમિ તં **વત્થુ**, ગામો સંવસથો થ સો;
પાકટો **નિગમો** ભોગ, મચ્ચાદિભ્યો ધિ તૂદિતો ['અધિભૂ'તિ ઈરિતો કથિતો (ટી॰)].

૨૨૬સીમા ચ મરિયાદા થ,
ઘોસો ગોપાલગામકોતિ.

પુરવગ્ગો નિટ્ઠિતો.

૩. નરવગ્ગ

૨૨૭મનુસ્સો માનુસો મચ્ચો, માનવો મનુજો નરો;
પોસો પુમા ચ પુરિસો,
પોરિસો પ્યથ પણ્ડિતો.

૨૨૮બુધો વિદ્વા વિભાવી ચ, સન્તો સપ્પઞ્ઞ કોવિદા;
ધીમા સુધી કવિ બ્યત્તો, વિચક્ખણો વિસારદો.

૨૨૯મેધાવી મતિમા પઞ્ઞો, વિઞ્ઞૂ ચ વિદૂરો વિદૂ;
ધીરો વિપસ્સી દોસઞ્ઞૂ, બુદ્ધો ચ દબ્બ વિદ્દસુ.

૨૩૦ઇત્થી સીમન્તિની નારી, થી વધૂ વનિતા, ઙ્ગના;
પમદા સુન્દરી કન્તા, રમણી દયિતા, બલા.

૨૩૧માતુગામો ચ મહિલા, લલના ભીરુ કામિની;
કુમારિકા તુ કઞ્ઞા થ, યુવતી તરુણી ભવે.

૨૩૨**મહેસી** સાભિસેકાઞ્ઞા,
ભોગિની રાજનારિયો;
ધવત્થિની તુ સઙ્કેતં, યાતિ યા સા, **ભિસારિકા**.

૨૩૩ગણિકા વેસિયા વણ્ણ, દાસી નગરસોભિની;
રૂપૂપજીવિની વેસી, કુલટા તુ ચ બન્ધકી.

૨૩૪.વરારોહો, ત્તમા મત્ત, કાસિની વરવણ્ણિની;
પતિબ્બતા ત્વપિ સતી, કુલિત્થી કુલપાલિકા.

૨૩૫.વિધવા પતિસુઞ્ઞા થ, પતિમ્બરા સયમ્બરા;
વિજાતા તુ પસૂતા ચ, જાતાપચ્ચા પસૂતિકા.

૨૩૬.દૂતી સઞ્ચારિકા દાસી, તુ ચેટી કુટધારિકા;
વારુણી, ક્ખણિકા તુલ્યા, ખત્તિયાની તુ ખત્તિયા.

૨૩૭.દારો જાયા કલત્તઞ્ચ, ઘરણી ભરિયા પિયા,
પજાપતી ચ દુતિયા, સા પાદપરિચારિકા.

૨૩૮.સખી ત્વા'લી વયસ્સા થ, જારી ચેવા'તિચારિની;
પુમે તૂ'તુ રજો પુપ્ફં, ઉતુની તુ રજસ્સલા.

૨૩૯.પુપ્ફવતી ગરુગબ્ભા, પન્નસત્તા ચ ગબ્ભિની;
ગબ્ભાસયો જલાબુપિ, કલલં પુન્નપુંસકે.

૨૪૦.ધવોતુ સામિકો ભત્તા, કન્તો પતિ વરો પિયો;
અથો પપતિ જારો થા,
પચ્ચં પુત્તો'ત્રજો સુતો.

૨૪૧.તનુજો તનયો સૂનુ, પુત્તાદી ધીતરિ'ત્થિયં;
નારિયં દુહિતા ધીતા,
સજાતો ત્વો'**રસો** સુતો.

૨૪૨.જાયાપતી જનિપતી, જયમ્પતી તુ દમ્પતી [દમ્પતીતિ પદં પુલ્લિઙ્ગ બહુવચનન્તં ઇકારન્તં, તુદમ્પતિ (ટી॰)];
અથ વસ્સવરો વુત્તો, પણ્ડકો ચ નપુંસકં.

૨૪૩.બન્ધવો બન્ધુ સજનો, સગોત્તો ઞાતિ ઞાતકો;
સાલોહિતો સપિણ્ડો ચ,
તાતો તુ જનકો પિતા.

૨૪૪.અમ્મ, મ્બા જનની માતા, જનેત્તિ જનિકા ભવે;
ઉપમાતા તુ ધાતિ'ત્થી,
સાલો જાયાય ભાતિકો.

૨૪૫.**નનન્દા** સામિભગિની, માતામહી તુ અય્યિકા;

માતુલો માતુભાતા,સ્સ, **માતુલાની** પજાપતિ.

૨૪૬.જાયાપતીનં જનની, **સસ્સુ** વુત્તાથ તપ્પિતા;
સસુરો ભાગિનેય્યોતુ, પુત્તો ભગિનિયા ભવે.

૨૪૭.નત્તા વુત્તો પપુત્તો થ, સામિભાતા તુ **દેવરો**;
ધીતુપતિ તુ **જામાતા**,
અય્યકો તુ પિતામહો.

૨૪૮.**માતુચ્છા** માતુભગિની, **પિતુચ્છા** ભગિની પિતુ;
પપિતામહો પય્યકો,
સુણ્હા તુ સુણિસા હુસા.

૨૪૯.સોદરિયો સગબ્ભો ચ, સોદરો સહજો પ્યથ;
માતાપિતૂ તે **પિતરો**, **પુત્તા** તુ પુત્તધીતરો.

૨૫૦.**સસુરા** સસ્સુસસુરા, ભાતુભગિની **ભાતરો**;
બાલત્તં બાલતા બાલ્યં, યોબ્બઞ્ઞંતુ ચ યોબ્બનં.

૨૫૧.સુક્કા તુ **પલિતં** કેસા, દયો થ જરતા જરા;
પુથુકો પિલ્લકો છાપો, કુમારો બાલ પોતકા.

૨૫૨.અથુ’ ત્તાનસયુ’ત્તાન, સેય્યકા થનપોપિ ચ;
૨૫૩.તરુણો ચ વયટ્ઠો ચ, દહરો ચ યુવા સુસુ;
માણવોદારકોચાથ, સુકુમારો સુખેધિતો.

૨૫૪.મહલ્લકો ચ વુદ્ધો ચ, થેરો જિણ્ણો ચ જિણ્ણકો;
અગ્ગજો પુબ્બજો જેટ્ઠો, કનિયો કનિટ્ઠો નુજો.

૨૫૫.વલિત્તચો તુ વલિનો; તીસુ’ત્તાનસયાદયો;
૨૫૬.સીસો’ત્તમઙ્ગાનિ સિરો, મુદ્ધા ચ મત્થકો ભવે;
કેસો તુ કુન્તલો વાલો, ત્તમઙ્ગરુહ મુદ્ધજા.

૨૫૭.**ધમ્મિલ્લો** સંયતા કેસા,
કાકપક્ખો સિખણ્ડકો;
પાસો હત્થો કેસચયે;
તાપસાનં તહિં **જટા**.

૨૫૮.થિયં વેણી પવેણી ચ;

અથો ચૂળા સિખા સિયા;
સીમન્તો તુ મતો નારિ, કેસમજ્ઝમ્હિ પદ્ધતિ.

૨૫૯લોમં તનુરુહં રોમં, પમ્હં પખુમ મક્ખિગં;
મસ્સુ વુત્તં પુમમુખે, ભૂ ત્વિત્થી ભમુકો ભમુ.

૨૬૦બપ્પો [ખપ્પો (ટી॰)] નેત્તજલ’સ્સૂનિ, નેત્તતારા કનીનિકા;
વદનં તુ મુખં તુણ્ડં, વત્તં લપન માનનં.

૨૬૧દ્વિજો લપનજો દન્તો, દસનો રદનો રદો;
દાઠા તુદન્તભેદસ્મિં, **અપાઙ્ગો** ત્વક્ખિકોટિસુ.

૨૬૨દન્તાવરણ મોટ્ઠો ચા, પ્ય’ધરો દસનચ્છદો;
ગણ્ડો કપોલો હન્વિત્થી [ગણ્ડત્થી (ટી॰) હન્વત્થી=હનુ+ઇત્થી; હન+ઉ (ણ્વાદિ)],
ચુબુકં ત્વ’ ધરા અધો.

૨૬૩ગલો ચ કણ્ઠો ગીવા ચ, કન્ધરા ચ સિરોધરા;
કમ્બુગીવા તુ યા ગીવા, સુવણ્ણાલિઙ્ગસન્નિભા;
અઙ્કિતા તીહિ લેખાહિ, **કમ્બુગીવા** થવા મતા.

૨૬૪અંસો નિત્થી ભુજસિરો, ખન્ધો તસ્સન્ધિ **જત્તુ** તં;
બાહુમૂલં તુ કચ્છો, ઘો, ત્વ’સ્સ **પસ્સ** મનિત્થિયં.

૨૬૫બાહુ ભુજાદ્વીસુ બાહા, હત્થો તુ કર પાણયો;
મણિબન્ધો પકોઠ્ઠન્તો, કપ્પરો તુ કપોણ્ય’થ.

૨૬૬મણિબન્ધ કનિટ્ઠાનં, પાણિસ્સ **કરભો**,ન્તરં;
કરસાખા, ઙ્ગુલી તા તુ, **પઞ્ચ**, ઙ્ગુટ્ઠો ચ તજ્જની;
મજ્ઝિમા નામિકા ચાપિ, કનિટ્ઠા’તિ કમા સિયું.

૨૬૭પદેસો તાલગોકણ્ણા, વિદત્થિ,ત્થી કમા તતે;
તજ્જન્યાદિયુતે’ઙ્ગુટ્ઠે, **પસતો** પાણિ કુઞ્ચિતો.

૨૬૮રતનં કુક્કુ હત્થો થ, પુમે કરપુટો,ઞ્જલિ;
કરજો તુ નખો નિત્થી, ખટકો મુટ્ઠિ ચ દ્વીસુ.

૨૬૯**બ્યામો** સહકરા બાહુ, દ્વે પસ્સદ્વયવિત્થતા;
ઉદ્ધન્તત ભુજપોસ, પ્પમાણે **પોરિસં** તિસુ.

૨૭૦.

ઉરો ચ હદયં ચાથ, થનો કુચ પયોધરા;
ચૂચુકં તુ થનગ્ગસ્મિં, પિટ્ઠં તુ પિટ્ઠિ નારિયં.

૨૭૧મજ્ઝો'નિત્થી વિલગ્ગો ચ, મજ્ઝિમં કુચ્છિ [ચતુક્કં ઉદરે; ૯૪૪-ગાથાપિ પસ્સિતબ્બા] તુ દ્વિસુ;
ગહણીત્થ્યુદરં ગબ્ભો, કોટ્ઠોન્તો કુચ્છિસમ્ભવે.

૨૭૨જઘનં તુ નિતમ્બો ચ, સોણી ચ કટિ નારિયં;
અઙ્ગજાતં રહસ્સઙ્ગં, વત્થગુય્હઞ્ચ મેહનં.

૨૭૩નિમિત્તઞ્ચ વરઙ્ગઞ્ચ, બીજઞ્ચ ફલમેવ ચ;
લિઙ્ગં અણ્ડં તુ કોસો ચ,
યોનિ ત્વિત્થીપુમેભગં.

૨૭૪અસુચિ સમ્ભવો સુક્કં, પાયુ તુ પુરિસે ગુદં;
વા પુમે ગૂથ કરીસ, વચ્ચાનિ ચ મલં છકં.

૨૭૫ઉચ્ચારો મીળ્હ મુક્કારો, પસ્સાવો મુત્ત મુચ્ચતે;
પૂતિમુત્તઞ્ચ ગોમુત્તે, સ્સાદીનં **છકણં** મલે.

૨૭૬દ્વીસ્વધો નાભિયા **વત્થિ**, ઉચ્છઙ્ગ'ઙ્કા તુ'ભો પુમે;
ઊરુ સત્થિ પુમે ઊરુ, પબ્બં તુ જાણુ જણ્ણુ ચ.

૨૭૭ગોપ્ફકો પાદગણ્ઠિપિ, પુમે તુ પણ્હિ પાસણિ;
પાદગ્ગં પપદો પાદો, તુ પદો ચરણઞ્ચ વા.

૨૭૮અઙ્ગંત્વ'વયવો વુત્તો, ફાસુલિકા તુ ફાસુકા;
પણ્ડકે અટ્ઠિ ધાત્વિત્થી, ગલન્તટ્ઠિ તુ **અક્ખકો**.

૨૭૯કપ્પરો તુ કપાલં વા, કણ્ડરા તુ મહાસિરા;
પુમે ન્હારુ ચિત્થી સિરા, ધમની થ રસગ્ગસા.

૨૮૦રસહરણ્ય'થો મંસ, મામિસં પિસિતં ભવે;
તિલિઙ્ગિકં તુ વલ્લૂર, મુત્તત્તં અથ લોહિતં.

૨૮૧રુધિરં સોણિતં રત્તં, લાલા ખેળો એલા ભવે;
પુરિસે માયુ પિત્તઞ્ચ, સેમ્હો નિત્થી સિલેસુમો.

૨૮૨વસા વિલીનસ્નેહો થ, મેદો ચેવ વપા ભવે;
આકપ્પો વેસો નેપચ્છં, મણ્ડનં તુ પસાધનં.

૨૮૩વિભૂસનં ચાભરણં, અલઙ્કારો પિલન્ધનં;
કિરીટ મકુટા'નિત્થી, ચૂળામણિ સિરોમણિ.

૨૮૪સિરોવેઠન મુણ્હીસં, કુણ્ડલં કણ્ણવેઠનં;
કણ્ણિકા કણ્ણપૂરો ચ, સિયા કણ્ણવિભૂસનં.

૨૮૫કણ્ઠભૂસા તુ ગીવેય્યં, હારો મુત્તાવલિ'ત્થિયં;
નિયુરો વલયો નિત્થી, કટકં પરિહારકં.

૨૮૬કઙ્કણં કરભૂસા થ, કિઙ્કિણી [કિંકણી કિં કણિકા (ક॰)] ખુદ્દઘણ્ટિકા;
અઙ્ગુલીયક મઙ્ગુલ્યા, ભરણં, **સાક્ખરં** તુ તં.

૨૮૭મુદ્દિકા'ઙ્ગુલિમુદ્દા થ, રસના મેખલા ભવે;
કેયૂર મઙ્ગદઞ્ચેવ, બાહુમૂલવિભૂસનં.

૨૮૮.પાદઙ્ગદં તુ મઞ્જીરો, પાદકટક નૂપુરા;
૨૮૯અલઙ્કારપ્પભેદા તુ, **મુખફુલ્લં** તથો'**ણ્ણતં**;
ઉગ્ગત્થનં ગિઙ્ગમક, મિચ્ચેવમાદયો સિયું.

૨૯૦.ચેલ મચ્છાદનં વત્થં, વાસો વસન મંસુકં;
અમ્બરઞ્ચ પટો નિત્થી, દુસ્સં ચોલો ચ સાટકો.

૨૯૧ખોમં દુકૂલં કોસેય્યં, પત્તુણ્ણં કમ્બલો ચ વા;
સાણં કોટમ્બુરં ભઙ્ગ, ન્ત્યાદિ **વત્થન્તરં** મતં.

૨૯૨નિવાસન ન્તરીયાન્ય, ન્તરમન્તરવાસકો;
પાવારો તુ'ત્તરાસઙ્ગો, ઉપસંબ્યાન મુત્તરં.

૨૯૩ઉત્તરીય મથો વત્થ, **મહતન્તિ** મતં નવં;
નન્તકં કપ્પટો જિણ્ણ, વસનં તુ પટચ્ચરં.

૨૯૪કઞ્ચુકો વારવાણં વા, થ વત્થાવયવે **દસા**;
નાલિપટ્ટોતિ કથિતો, ઉત્તમઙ્ગમ્હિ કઞ્ચુકો.

૨૯૫.આયામો દીઘતા રોહો,
પરિણાહો વિસાલતા.

૨૯૬.અરહદ્ધજો ચ કાસાય, કાસાવાનિ ચ ચીવરં;
મણ્ડલં તુ તદઙ્ગાનિ, **વિવટ્ટ કુસિ**આદયો.

૨૯૭ફલ,ત્તચ, કિમિ, રોમા, ન્યેતા વત્થસ્સ યોનિયો;
ફાલં **કપ્પાસિકં** તીસુ, **ખોમાદી** તુ તચબ્ભવા.

૨૯૮**કોસેય્યં** કિમિજં, રોમ, મયં તુ **કમ્બલં** ભવે;
સમાનત્થા જવનિકા, સા તિરોકરણી પ્યથ.

૨૯૯.પુન્નપુંસક મુલ્લોચં, વિતાનં દ્વય મીરિતં;
નહાનઞ્ચ સિનાને થો, બ્બદ્દનુ'મ્મજ્જનં સમં.

૩૦૦વિસેસકો તુ તિલકો, ત્યૂભો નિત્થી ચ ચિત્તકં;
ચન્દનો નિત્થિયં ગન્ધ, સારો મલયજો પ્યથ.

૩૦૧ગોસીસં તેલપણ્ણિકં, પુમે વા હરિચન્દનં;
તિલપણ્ણી તુ પત્તઙ્ગ, રઞ્જનં રત્તચન્દનં.

૩૦૨કાળાનુસારી કાળિયં, લોહં ત્વા'ગરુ ચા'ગળુ;
કાળાગરુતુ કાળે'સ્મિં, તુરુક્ખોતુ ચ પિણ્ડકો.

૩૦૩કત્થૂરિકા મિગમદો, કુઙ્કં તુ અજપાલકં;
લવઙ્ગં દેવકુસુમં, કસ્મીરજં તુ કુઙ્કુમં.

૩૦૪યક્ખધૂપો સજ્જુલસો, તક્કોલં તુ ચ કોલકં;
કોસફલ મથો જાતિ, કોસં જાતિફલં ભવે.

૩૦૫ઘનસારો સિતબ્ભો ચ, કપ્પૂરં પુન્નપુંસકે;
અલત્તકો યાવકો ચ, લાખા જતુ નપુંસકે.

૩૦૬સિરિવાસો તુ સરલ, દ્દવો' ઞ્જનં તુ કજ્જલં;
વાસચુણ્ણં વાસયોગો, વણ્ણકં તુ વિલેપનં.

૩૦૭ગન્ધમાલ્યાદિસઙ્ખારો, યો તં **વાસન** મુચ્ચતે;
માલા માલ્યં પુપ્ફદામે [પુપ્ફં દામં (ક૰)], ભાવિતં વાસિતં તિસુ.

૩૦૮ઉત્તંસો સેખરા' વેળા, મુદ્ધમાલ્યે વટંસકો;
સેય્યા ચ સયનં સેનં, પલ્લઙ્કો તુ ચ મઞ્ચકો.

૩૦૯મઞ્ચાધારો પટિપાદો, મઞ્ચઙ્ગે **ત્વટની** ત્થિયં,
૩૧૦કુળીરપાદો આહચ્ચ, પાદો ચેવ મસારકો;
ચત્તારો બુન્દિકાબદ્ધો, તિમે **મઞ્ચન્તરા** સિયું.

૩૧૧બિબ્બોહનં ચો’ પધાનં, પીઠિકા પીઠ માસનં;
કોચ્છં તુ ભદ્દપીઠે થા, **સન્દી** પીઠન્તરે મતા.

૩૧૨મહન્તો કોજવો દીઘ,
લોમકો **ગોનકો** મતો;
ઉણ્ણામયં ત્વત્થરણં, **ચિત્તકં** વાનચિત્તકં.

૩૧૩ઘનપુપ્ફં **પટલિકા**, સેતં તુ **પટિકા** પ્યથ;
દ્વિદસેકદસાન્યુ’ **દ્દ,લોમિ એકન્તલોમિ**નો.

૩૧૪તદેવ સોળસિત્થીનં, નચ્ચયોગ્ગઞ્હિ **કુત્તકં**;
સીહબ્યગ્ઘાદિરૂપેહિ, ચિત્તં **વિકતિકા** ભવે.

૩૧૫**કટ્ટિસ્સં કોસેય્યં** રતન, પરિસિબ્બિત મત્થરણં કમા;
કોસિયકટ્ટિસ્સમયં, કોસિયસુત્તેન પકતઞ્ચ.

૩૧૬દીપો પદીપો પજ્જોતો, પુમે ત્વાદાસ દપ્પણા;
ગેણ્ડુકો કણ્ડુકો તાલ, વણ્ટં તુ બીજનીત્થિયં.

૩૧૭ચઙ્કોટકો કરણ્ડો ચ, સમુગ્ગો સમ્પુટો ભવે;
ગામધમ્મો અસદ્ધમ્મો, બ્યવાયો મેથુનં રતિ.

૩૧૮વિવાહો પયમા પાણિ, ગ્ગહો પરિણયો પ્યથ;
તિવગ્ગો ધમ્મ, કામ,ત્થા, **ચતુવગ્ગો** સમોક્ખકા.

૩૧૯ખુજ્જો ચ ગણ્ડુલો રસ્સ, વામના તુ લકુણ્ડકો;
પઙ્ગુલો પીઠસપ્પી ચ, પઙ્ગુ છિન્નિરિયાપથો.

૩૨૦પક્ખો ખઞ્જો તુ ખોણ્ડો થ,
મૂગો સુગ્ગવચો ભવે;
કુણી હત્થાદિવઙ્કો ચ, વલિરો તુ ચ કેકરો.

૩૨૧નિક્કેસસીસો ખલ્લાટો,
મુણ્ડો તુ ભણ્ડુ મુણ્ડિકો;
કાણો અક્ખીન મેકેન,
સુગ્ગો **અન્ધો** દ્વયેન થ.

૩૨૨બધિરો સુતિહીનો થ, ગિલાનો બ્યાધિતા’તુરા;
ઉમ્માદવતિ ઉમ્મત્તો, ખુજ્જાદી વાચ્ચલિઙ્ગિકા.

३२३आतङ्को आमयो ब्याधि, गदो रोगो रुजापि च;
गेलञ्आकल्ल माबाधो,
सोसो तु च खयो सिया.

३२४पीनसो [पीनासोतिपि पाठो] नासिकारोगो,
धाने **सिङ्घानिका** स्सवो;
जेय्यं त्व'रु वणो नित्थी, फोटो तु पिळका भवे.

३२५पुब्बो पूयो थ रत्तातिं, सारो पक्खन्दिका प्यथ;
अपमारो अपस्मारो, पादफोटो विपादिका.

३२६वुड्डिरोगो तु वातण्डं, सीपदं भारपादता;
कण्डू कण्डूति कण्डूया, खज्जु कण्डूवनं प्यथ.

३२७पामं वितच्छिका कच्छु, सोथो तु सयथू'दितो;
दुन्नामकञ्च अरिसं, छद्दिका वमथू'दितो.

३२८दवथु परितापो थ, तिलको तिलकाळको;
विसूचिका इति महा, विरेको थ भगन्दलो [भगन्दरो (क॰)].

३२९मेहो जरो कास सासा, कुट्ठं सूला**मयन्तरा**;
वुत्तो वेज्जो भिसक्को च, रोगहारी तिकिच्छको.

३३०सल्लवेज्जो सल्लकत्तो, तिकिच्छा तु पतिक्रिया;
भेसज्ज मगदो चेव, भेसजं मो'सधं प्यथ.

३३१कुसला नामया रोग्यं,
अथ कल्लो निरामयोति,

नरवग्गो निट्ठितो.

४. चतुब्बण्णवग्ग

खत्तियवग्ग

३३२कुलं वंसो च सन्ताना, भिजना गोत्त मन्वयो;
थियं सन्तत्य थो **वण्णा**, चत्तारो खत्तियादयो.

३३३कुलीनो सज्जनो साधु,
सभ्यो चाय्यो महाकुलो;

રાજા ભૂપતિ ભૂપાલો, પત્થિવો ચ નરાધિપો.

૩૩૪ભૂનાથો જગતિપાલો, દિસમ્પતિ જનાધિપો;
રટ્ઠાધિપો નરદેવો, ભૂમિપો ભૂભુજો પ્યથ.

૩૩૫.રાજઞ્ઞો ખત્તિયો ખત્તં, મુદ્ધાભિસિત્ત બાહુજા;
સબ્બભુમ્મો ચક્કવત્તી, ભૂપોઞ્ઞો **મણ્ડલિસ્સરો**.

૩૩૬.પુમે લિચ્છવિ વજ્જી ચ, સક્યો તુ સાકિયો થ ચ;
ભદ્દકચ્ચાના [ભદ્દા કચ્ચાના (ટી॰)] રાહુલ, માતા બિમ્બા યસોધરા.

૩૩૭કોટીનં હેટ્ઠિમન્તેન, સતં યેસં નિધાનગં;
કહાપણાનં દિવસ, વળઞ્જો વીસતમ્બણં.

૩૩૮.તે **ખત્તિયમહાસાલા**, સીતિ કોટિધનાનિ તુ;
નિધાનગાનિ દિવસ, વળઞ્જો ચ દસમ્બણં.

૩૩૯.યેસં **દ્વિજમહાસાલા**, તદુપડ્ઢે નિધાનગે;
વળઞ્જે ચ **ગહપતિ**, **મહાસાલા** ધને સિયું.

૩૪૦મહામત્તો પધાનઞ્ચ, મતિસજીવો મન્તિની;
સજીવો સચિવા, મચ્ચો, સેનાની તુ ચમૂપતિ.

૩૪૧ન્યાસાદીનં વિવાદાનં, **અક્ખદસ્સો** પદક્ખરિ;
દોવારિકો પતીહારો, દ્વારટ્ઠો દ્વારપાલકો.

૩૪૨**અનીકટ્ઠો**તિ રાજૂનં, અઙ્ગરક્ખગણો મતો;
કઞ્ચુકી સોવિદલ્લો ચ, અનુજીવી તુ સેવકો.

૩૪૩.અજ્ઝક્ખો ધિકતો ચેવ,
હેરઞ્ઞિકો તુ નિક્ખિકો;
સદેસાનન્તરો **સત્તુ**, **મિત્તો**રાજા તતો પરં.

૩૪૪અમિત્તો રિપુ વેરી ચ, સપત્તા રાતિ સત્વ'રિ; (સત્તુ+અરિ)
પચ્ચત્થિકો પરિપન્થી, પટિપક્ખા હિતાપરો.

૩૪૫.પચ્ચામિત્તો વિપક્ખો ચ, પચ્ચનીક વિરોધિનો;
વિદ્દેસી ચ દિસો દિટ્ઠો,થા નુરોધો નુવત્તનં.

૩૪૬મિત્તો નિત્થી વયસ્સો ચ, સહાયો [સુહજ્જો (ટી॰)] સુહદો સખા;

સમ્ભત્તો દળ્હમિત્તો થ, **સન્દિટ્ઠો** દિટ્ઠમત્તકો.

૩૪૭.ચરો ચ ગુળ્હપુરિસો, પથાવી પથિકો’દ્ધગૂ;
દૂતો તુ સન્દેસહરો, ગણકો તુ મુહુત્તિકો.

૩૪૮.લેખકો લિપિકારો ચ, વણ્ણો તુ અક્ખરો પ્યથ;
ભેદો દણ્ડો સામ દાના, **ન્યુપાયા** ચતુરો ઇમે.

૩૪૯.ઉપજાપોતુ ભેદો ચ, દણ્ડો તુ સાહસં દમો;
૩૫૦.સામ્ય’ મચ્ચો સખા કોસો, દુગ્ગઞ્ચ વિજિતં બલં;
રજ્જઙ્ગાનીતિ સત્તેતે, સિયું પકતિયો પિચ.

૩૫૧.પભાવુ’સ્સાહ, મન્તાનં, વસા તિસ્સો હિ સત્તિયો;
પભાવો દણ્ડજો તેજો,
પતાપો તુ ચ કોસજો.

૩૫૨.મન્તો ચ મન્તનં સો તુ, **ચતુક્કણ્ણો** દ્વિગોચરો;
તિગોચરો તુ **છક્કણ્ણો**, રહસ્સં ગુય્હ મુચ્ચતે.

૩૫૩.તીસુ વિવિત્ત વિજન, છન્ના, રહો રહો બ્યયં;
વિસ્સાસો તુ ચ વિસ્સમ્ભો,
યુત્તં ત્વો’પાયિકં તિસુ.

૩૫૪.ઓવાદો ચાનુસિટ્ઠિત્થી, પુમવજ્જે નુસાસનં;
આણા ચ સાસનં ઞેય્યં, ઉદ્દાનં તુ ચ બન્ધનં.

૩૫૫.આગુ વુત્ત [મન્તુ (ક॰)] મપરાધો, કરો તુ બલિ મુચ્ચતે;
પુણ્ણપત્તો તુટ્ઠિદાયો, ઉપદા તુ ચ પાભતં.

૩૫૬.તથો’પાયન મુક્કોચો, પણ્ણાકારો પહેણકં;
સુઙ્કં ત્વનિત્થી ગુમ્બાદિ, દેય્યે થા’યો ધનાગમો.

૩૫૭.આતપત્તં તથા છત્તં, રજ્જં તુ હેમમાસનં;
સીહાસનં અથો વાળ, બીજનીત્થી ચ ચામરં.

૩૫૮.ખગ્ગો ચ છત્ત મુણ્હીસં, પાદુકા વાલબીજની;
ઇમે **કકુધભણ્ડાનિ**, ભવન્તિ પઞ્ચ રાજુનં.

૩૫૯.ભદ્દકુમ્ભો પુણ્ણકુમ્ભો, ભિઙ્ગારો જલદાયકો;

હત્થિ,સ્સ,રથ,પત્તી તુ, **સેના** હિ ચતુરઙ્ગિની.

૩૬૦કુઞ્જરો વારણો હત્થી, માતઙ્ગો દ્વિરદો ગજો;
નાગો દ્વિપો ઇભો દન્તી,
યૂથજેટ્ઠો તુ યૂથપો.

૩૬૧કાળાવક ગઙ્ગેય્યા, પણ્ડર તમ્બા ચ પિઙ્ગલો ગન્ધો;
મઙ્ગલ હેમો’પોસથ,
છદ્દન્તા **ગજકુલાનિ** એતાનિ.

૩૬૨કલભો ચેવ ભિઙ્કોથ, પભિન્નો મત્ત ગજ્જિતા;
હત્થિઘટા તુ ગજતા, હત્થીની તુ કરેણુકા.

૩૬૩**કુમ્ભો** હત્થિસિરોપિણ્ડા, કણ્ણમૂલં તુ **ચૂલિકા**;
આસનં ખન્ધદેસમ્હિ, પુચ્છમૂલં તુ **મેચકો**.

૩૬૪આલાન માળ્હકો થમ્ભો, નિત્થીતુ નિગળો’ન્દુકો;
સઙ્કલં તીસ્વથો ગણ્ડો,
કટો દાનં તુ સો મદો.

૩૬૫સોણ્ડો તુ દ્વીસુ હત્થો થ,
કરગ્ગં પોક્ખરં ભવે;
મજ્ઝમ્હિ બન્ધનં **કચ્છા**, **કપ્પનો** તુ કુથાદયો.

૩૬૬ઓપવય્હો રાજવય્હો, સજ્જિતો તુ ચ કપ્પિતો;
તોમરો નિત્થિયં પાદે, સિયા વિજ્ઝનકણ્ટકો.

૩૬૭**તુત્તં** તુ કણ્ણમૂલમ્હિ, મત્થકમ્હિ તુ **અઙ્કુસો**;
હત્થારોહો હત્થિમેણ્ડો,
હત્થિપો હત્થિગોપકો.

૩૬૮**ગામણીયો** તુ માતઙ્ગ, હયાદ્યાચરિયો ભવે;
હયો તુરઙ્ગો તુરગો,
વાહો અસ્સો ચ સિન્ધવો.

૩૬૯ભેદો **અસ્સતરો** તસ્સા,
જાનિયો તુ કુલીનકો;
સુખવાહી **વિનીતો** થ,
કિસોરો હયપોતકો.

૩૭૦.ઘોટકો તુ ખળુઙ્કો થ, જવનો ચ જવાધિકો;
મુખાધાનં ખલીનો વા, **કસા** ત્વ સ્સાભિતાળિની.

૩૭૧.**કુસા** તુ નાસરજ્જુમ્હિ, વળવા'સ્સા ખુરો સફં;
પુચ્છ મનિત્થી નઙ્ગુટ્ઠં, વાલહત્થો ચ વાલધિ.

૩૭૨.સન્દનો ચ રથો **કુસ્સ**, **રથો** તુ નરણાય સો;
ચમ્માવુતો ચ **વેયગ્ઘો**,
દેપ્પો બ્યગ્ઘસ્સ દીપિનો.

૩૭૩.સિવિકા યાપ્યયાનઞ્ચા, નિત્થી તુ સકટો પ્ય'નં [(સકટો પિ+અનં)];
ચક્કં રથઙ્ગ માખ્યાતં, તસ્સન્તો **નેમિ** નારિયં.

૩૭૪.તમ્મજ્ઝે પિણ્ડિકા **નાભિ**, કુબ્બરો તુ યુગન્ધરો;
અક્ખગ્ગકીલે **આણી**ત્થી, વરુથો રથગુત્ય'થ.

૩૭૫.**ધુરો** મુખે **રથસ્સઙ્ગા**, ત્વ ક્ખો પક્ખરઆદયો;
યાનઞ્ચ વાહનં યોગ્ગં, સબ્બહત્થ્યાદિવાહને.

૩૭૬.રથચારી તુ સૂતો ચ, પાજિતા ચેવ સારથી;
રથારોહો ચ રથિકો,
રથી યોધો તુ યો ભટો.

૩૭૭.પદાતિ પત્તી તુ પુમે, પદગો પદિકો મતો;
સન્નાહો કઙ્કટો વમ્મં, કવચો વા ઉરચ્છદો.

૩૭૮.જાલિકા થ ચ સન્નદ્ધો, સજ્જો ચ વમ્મિકો ભવે;
આમુક્કો પટિમુક્કો થ, પુરેચારી પુરેચરો.

૩૭૯.પુબ્બઙ્ગમો પુરેગામી, મન્દગામી તુ મન્થરો;
જવનો તુરિતો વેગી, જેતબ્બં **જેય્ય** મુચ્ચતે.

૩૮૦.સૂર વીરા તુ વિક્કન્તો, સહાયો નુચરો સમા;
સન્નદ્ધપ્પભુતી તીસુ, પાથેય્યં તુ ચ સમ્બલં.

૩૮૧.વાહિની ધજિની સેના, ચમૂ ચક્કં બલં તથા;
અનીકો વા થ વિન્યાસો,
બ્યૂહો સેનાય કથ્યતે.

૩૮૨**હત્થી** દ્વાદસપોસો,તિ,
પુરિસો **તુરગો**, **રથો**;
ચતુપોસોતિ એતેન, લક્ખણેના ધમન્તતો.

૩૮૩**હત્થાનીકં હયાનીકં**, **રથાનીકં** તયો તયો;
ગજાદયો સસત્થા તુ, **પત્તાનીકં** ચતુજ્જના.

૩૮૪સદ્ઘિવંસકલાપેસુ, પચ્ચેકં સદ્ઘિદણ્ડિસુ;
ધૂલીકતેસુ સેનાય, યન્તિયા **ક્ખોભની** [અક્ખોભિણી (ક॰)] ત્થિયં.

૩૮૫સમ્પત્તિ સમ્પદા લક્ખી, સિરી વિપત્તિ આપદા;
અથા વુધઞ્ચ [આયુધન્તિપિ પાઠો] હેતિ’ત્થી, સત્થં પહરણં ભવે.

૩૮૬મુત્તામુત્ત મમુત્તઞ્ચ, પાણિતો મુત્તમેવ ચ;
યન્તમુત્તન્તિ સકલં, **આયુધં** તં **ચતુબ્બિધં**.

૩૮૭**મુત્તામુત્તઞ્ચ** યટ્ઠ્યાદિ, **અમુત્તં** છુરિકાદિકં;
પાણિમુત્તં તુ સત્યાદિ, **યન્તમુત્તં** સરાદિકં.

૩૮૮ઇસ્સાસો ધનુ કોદણ્ડં, ચાપો નિત્થી સરાસનં;
અથો ગુણો જિયા જ્યા થ,
સરો પત્તિ ચ સાયકો.

૩૮૯વાણો કણ્ડ મુસુ દ્વીસુ, ખુરપ્પો [ઉરપ્પો (ક॰)] તેજના’સનં;
તૂણીત્થિયં કલાપો ચ, તૂણો તૂણીર વાણધિ.

૩૯૦પક્ખો તુ વાજો **દિદ્ધો** તુ, વિસપ્પિતો સરો ભવે;
લક્ખં વેજ્ઝં સરબ્યઞ્ચ, સરાભ્યાસો તુ’**પાસનં**.

૩૯૧મણ્ડલગ્ગો તુ નેત્તિંસો, અસિ ખગ્ગો ચ સાયકો;
કોસિત્થી તબ્બિધાને થો, **થરુ** ખગ્ગાદિમુટ્ઠિયં.

૩૯૨ખેટકં ફલકં ચમ્મં, ઇલ્લી તુ કરપાલિકા;
છુરિકા સત્ય’સિપુત્તી, લગુળો તુ ચ મુગ્ગરો.

૩૯૩સલ્લો નિત્થિ સઙ્કુ પુમે, વાસી તુ તચ્છનીત્થિયં;
કુઠારી [કુધારી (ટી॰)] ત્થીફરસુસો, ટઙ્કો પાસાણદારણો.

૩૯૪કણયો ભિન્દિવાળો ચ, ચક્કં કુન્તો ગદા તથા;

सत्या'दी **सत्थभेदा** थ,
कोणो'स्सो कोटि नारियं.

३९५निय्यानं गमनं यात्रा, पट्ठानञ्च गमो गति;
चुण्णो पंसु रजो चेव, धूली'त्थी रेणु च द्विसु.

३९६मागधो मधुको वुत्तो, वन्दी तु थुतिपाठको;
वेताळिको बोधकरो,
चक्किको तु च घण्टिको.

३९७केतु धजो पटाका च, कदली केतनं प्यथ;
यो'हंकारो'ञ्ञमञ्ञस्स, सा' **हमहमिका** भवे.

३९८बलं थामो सहं सत्ति, **विक्कमो** त्वतिसूरता;
रणे जितस्स यं पानं, **जयपानन्ति** तं मतं.

३९९सङ्गामो सम्पहारो चा, नित्थियं समरं रणं;
आजित्थी आहवो युद्ध, मायोधनञ्च संयुगं.

४००भण्डनं तु विवादो च, विग्गहो कलह मेधगा;
मुच्छा मोहो थ पसय्हो,
बलक्कारो हठो भवे.

४०१**उप्पादो** [उप्पातो (क॰)१०२७-गाथा पस्सितब्बा] भूतविकति, या सुभासुभसूचिका;
ईति त्वित्थी अजञ्ञञ्च, उपसग्गो उपद्दवो.

४०२**निब्बुद्धं** [नियुद्धं (क॰)] मल्लयुद्धम्हि, जयो तु विजयो भवे;
पराजयो रणे भङ्गो, पलायन मपक्कमो.

४०३मारणं हननं घातो, नासनञ्च निसूदनं;
हिंसनं सरणं हिंसा, वधो ससन घातनं.

४०४मरणं कालकिरिया, पलयो मच्चु अच्चयो;
निधनो नित्थियं नासो, कालो'न्तो चवनं भवे.

४०५तीसु पेतो परेतो च,
मतो थ चितको चितो;
आळहनं सुसानञ्चा, नित्थियं कुणपो छवो.

४०६.

કબન્ધો નિત્થિયં દેહો, સિરોસુઞ્ઞો સહક્રિયો;
અથ **સિવથિકા** વુત્તા, સુસાનસ્મિઞ્હિ આમકે.

૪૦૭વન્દીત્થિયં કરમરો, પાણો ત્વ'સુ પકાસિતો;
કારા તુ બન્ધનાગારં, કારણા તુ ચ યાતના.

ઇતિ ખત્તિયવગ્ગો.

૪૦૮બ્રહ્મબન્ધુ દ્વિજો વિપ્પો, બ્રહ્મા ભોવાદી બ્રાહ્મણો;
સોત્તિયો છન્દસો સો થ,
સિસ્સ' ન્તેવાસિનો પુમે.

૪૦૯બ્રહ્મચારી ગહટ્ઠો ચ, વનપ્પત્થો ચ ભિક્ખુતિ;
ભવન્તિ **ચત્તારો** એતે, **અસ્સમા** પુન્નપુંસકે.

૪૧૦ચરન્તા સહ સીલાદી, **સબ્રહ્મચારિનો** મિથુ;
ઉપજ્ઝાયો ઉપજ્ઝા થા, ચરિયો નિસ્સયદાદિકો [નિસ્સયદાયકો (ટી॰)].

૪૧૧ઉપનીયા થવા પુબ્બં, વેદ મજ્ઝાપયે દ્વિજો;
યો સઙ્ગં સરહસ્સઞ્ચા, **ચરિયો** બ્રાહ્મણેસુ સો.

૪૧૨પારમ્પરિય મેતિહ્યં, ઉપદેસો તથે'તિહા;
યાગો તુ કતુ યઞ્ઞો થ, **વેદી**ત્થી ભૂ પરિક્ખતા.

૪૧૩અસ્સમેધો ચ પુરિસ, મેધો ચેવ નિરગ્ગળો;
સમ્માપાસો વાજપેય્ય, મિતિ **યાગા મહા** ઇમે.

૪૧૪ઇત્વિજો [ઇદિત્વિજો (ટી॰)] યાજકો ચાથ,
સભ્યો સામાજિકો પ્યથ;
પરિસા સભા સમજ્જા ચ, તથા સમિતિ સંસદો.

૪૧૫**ચતસ્સો પરિસા** ભિક્ખુ, ભિક્ખુની ચ ઉપાસકા;
ઉપાસિકાયોતિ ઇમા, થવા **૬ પરિસા** સિયું.

૪૧૬તાવતિંસ,દ્વિજ,ક્ખત્ત,માર,ગ્ગહપતિસ્સ ચ;
સમણાનં વસા ચાતુ, મહારાજિક, બ્રહ્મુનં.

૪૧૭ગાયત્તિપ્પમુખં **છન્દં**, ચતુવીસ'ક્ખરં તુ યં;
વેદાન માદિભૂતં સા, **સાવિત્તી** તિપદં સિયા.

૪૧૮હબ્યપાકે **ચરુ** મતો, **સુજા** તુ હોમદબ્બિયં;
પરમન્નં તુ **પાયાસો**, હબ્યં તુ હવિ કથ્યતે.

૪૧૯**યૂપો** થૂણાયં નિમ્મન્ત્ય, દારુમ્હિ **ત્વ'રણી** દ્વિસુ;
ગાહપ્પચ્ચા'હવનીયો, દક્ખિણગ્ગિ તયો' **ગ્ગયો**.

૪૨૦ચાગો વિસ્સજ્જનં દાનં, વોસ્સગ્ગો ચાપદેસનં;
વિસ્સાણનં વિતરણં, વિહાયિતા પવજ્જનં.

૪૨૧પઞ્ચ **મહાપરિચ્ચાગો**, વુત્તો સેટ્ઠ, ધનસ્સ ચ;
વસેન પુત્ત દારાનં, રજ્જસ્સ' ઙ્ગાન મેવ ચ.

૪૨૨અન્નં પાનં ઘરં વત્થં, યાનં માલા વિલેપનં;
ગન્ધો સેય્યા પદીપેય્યં, **દાનવત્થૂ** સિયું દસ.

૪૨૩મતત્થં તદહે દાનં, તીસ્વેત **મુદ્ધદેહિકં**;
પિતુદાનં તુ **નિવાપો**, **સદ્ધં** તુ તંવ સાત્થતો.

૪૨૪પુમે અતિથિ આગન્તુ, પાહુના વેસિકા પ્યથ;
અઞ્ઞત્થ ગન્તુ મિચ્છન્તો, **ગમિકો** થા ગ્ઘ મગ્ઘિયં.

૪૨૫**પજ્જં** પાદોદકાદો થ, સત્તા'ગન્ત્વાદયો તિસુ;
અપચિત્ય'ચ્ચના પૂજા, પહારો બલિ માનના.

૪૨૬નમસ્સા તુ નમક્કારો, વન્દના ચાભિવાદનં;
પત્થના પણિધાનઞ્ચ, પુરિસે પણિધીરિતો.

૪૨૭**અજ્ઝેસના** તુ સક્કાર, પુબ્બઙ્ગમનિયોજનં;
૪૨૮પરિયેસના ન્વેસના, પરિયેટ્ઠિ ગવેસના;
ઉપાસનં તુ સુસ્સૂસા, સા પારિચરિયા ભવે.

૪૨૯મોન મભાસનં તુણ્હી, ભાવો થ પટિપાટિ સા;
અનુક્કમો પરિયાયો, અનુપુબ્બ્ય'પુમે કમો.

૪૩૦તપો ચ સંયમો સીલં, નિયમો તુ વતઞ્ચ વા;
વીતિક્કમો' જ્ઝચારો થ, વિવેકો પુથુગત્તતા.

૪૩૧ખુદ્દાનુખુદ્દકં **આભિ**, **સમાચારિક** મુચ્ચતે;
આદિબ્રહ્મચરિયં તુ, તદઞ્ઞં સીલ મીરિતં.

૪૩૨ચ્યો પાપેહિ ઉપાવત્તો, વાસો સદ્ધિં ગુણેહિ સો;
ઉપવાસોતિ વિઞ્ઞેય્યો, સબ્બભોગવિવજ્જિતો.

૪૩૩તપસ્સી ભિક્ખુ સમણો, પબ્બજિતો તપોધનો;
વાચંયમો તુ મુનિ ચ, તાપસો તુ ઇસી રિતો.

૪૩૪યેસંયતિન્દ્રિયગણા, **યતયો વસિનો** ચ તે;
સારિપુત્તો'પતિસ્સો તુ, ધમ્મસેનાપતી રિતો.

૪૩૫કોલિતો મોગ્ગલ્લાનો થ,
અરિયો ધિગતો સિયા;
સોતાપન્નાદિકા **સેખા**, નરિયો તુ પુથુજ્જનો.

૪૩૬અઞ્ઞા તુ અરહત્તઞ્ચ, થૂપો તુ ચેતિયં ભવે;
ધમ્મભણ્ડાગારિકો ચ, આનન્દો દ્વે સમા થ ચ.

૪૩૭વિસાખા મિગારમાતા, સુદત્તો' નાથપિણ્ડિકો;
૪૩૮ભિક્ખુપિ સામણેરો ચ, સિક્ખમાના ચ ભિક્ખુની;
સામણેરીતિ કથિતા, પઞ્ચેતે **સહધમ્મિકા**.

૪૩૯પત્તો તિચીવરં કાય, બન્ધનં વાસિ સૂચિ ચ;
પરિસ્સાવન મિચ્ચેતે, **પરિક્ખારા'ટ્ઠ** ભાસિતા.

૪૪૦સામણેરો ચ સમણુ, દ્દેસો ચાથ દિગમ્બરો;
અચેળકો નિગણ્ઠો ચ, જટિલો તુ જટાધરો.

૪૪૧કુટીસકાદિકા ચતુ, ત્તિંસ દ્વાસટ્ઠિ દિટ્ઠિયો;
ઇતિ છન્નવુતિ એતે, **પાસણ્ડા** સમ્પકાસિતા.

૪૪૨પવિત્તો પયતો પૂતો, ચમ્મં તુ અજિનં પ્યથ;
દન્તપોણો દન્તકટ્ઠં, વક્કલો વા તિરીટકં.

૪૪૩પત્તો પાતિત્થિયંનિત્થી, કમણ્ડલુ તુ કુણ્ડિકા;
અથાલમ્બણદણ્ડસ્મિં, **કત્તરયટ્ઠિ** નારિયં.

૪૪૪યં દેહસાધનાપેક્ખં, નિચ્ચં કમ્મમયં **યમો**;
આગન્તુસાધનં કમ્મં, અનિચ્ચં **નિયમો** ભવે.

ઇતિ બ્રાહ્મણવગ્ગો.

૪૪૫.વેસ્સો ચ વેસિયાનો થ, જીવનં વુત્તિ જીવિકા;
આજીવો વત્તનં ચાથ, કસિકમ્મં કસિત્થિયં.

૪૪૬.વાણિજ્જઞ્ચ વણિજ્જા થ, ગોરક્ખા પસુપાલનં;
વેસ્સસ્સ **વુત્તિયો** તિસ્સો, ગહટ્ઠા’ગારિકા ગિહિ.

૪૪૭.ખેત્તાજીવો કસ્સકો થ, ખેત્તં કેદાર મુચ્ચતે;
લેડ્ડુ’ત્તો મત્તિકાખણ્ડો, ખણિત્તિ’ત્થ્ય’વદારણં.

૪૪૮.દાત્તં લવિત્ત મસિતં [“અસિત” સદ્દો પુંનપુંસકે-૧૦૦૫-ગાથા પસ્સિતબ્બા], પતોદો તુત્ત પાજનં;
યોત્તં તુ રજ્જુ રસ્મિત્થી, ફાલો તુ કસકો ભવે.

૪૪૯.નઙ્ગલઞ્ચ હલં સીરો, ઈસા નઙ્ગલદણ્ડકો;
સમ્મા તુ યુગકીલસ્મિં, સીતા તુ હલપદ્ધતિ.

૪૫૦.મુગ્ગાદિકે **પરણ્ણઞ્ચ**, **પુબ્બણ્ણં** સાલિઆદિકે;
સાલિ વીહિ ચ કુદ્રૂસો, ગોધુમો વરકો યવો;
કઙ્ગૂતિ **સત્ત ધઞ્ઞાનિ**, **નીવારાદી** તુ તબ્ભિદા.

૪૫૧.ચણકો ચ કળાયો થ,
સિદ્ધત્થો સાસપો ભવે.

૪૫૨.અથ કઙ્ગુ પિયઙ્ગુ’ત્થી, ઉમ્મા તુ અતસી ભવે;
કિટ્ઠઞ્ચ સસ્સં ધઞ્ઞઞ્ચ [વિઞ્ઞેય્યં (ટી॰)], વીહિ થમ્બકરી [થમ્ભકરી (ક॰)] રિતો.

૪૫૩.કણ્ડો તુ નાળ મથ સો, **પલાલં** નિત્થિ નિપ્ફલો;
ભુસં કલિઙ્ગરો ચાથ, **થુસો** ધઞ્ઞત્તચે થ ચ.

૪૫૪.સેતટ્ટિકા સસ્સરોગો,
કણો તુ કુણ્ડકો ભવે;
ખલો ચ ધઞ્ઞકરણં, **થમ્બો** [થમ્ભો (ક॰)] ગુમ્બો તિણાદિનં.

૪૫૫.અયોગ્ગો મુસલો નિત્થી, કુલ્લો સુપ્પ મનિત્થિયં;
અથો’દ્ધનઞ્ચ ચુલ્લિ’ત્થી, કિલઞ્જો તુ કટો ભવે.

૪૫૬.કુમ્ભી’ત્થી પિઠરો કુણ્ડં, ખળોપ્યુ’ક્ખલિ થાલ્યુ’ખા;
કોલમ્બો ચાથ મણિકં, ભાણકો ચ અરઞ્જરો.

૪૫૭.ઘટો દ્વીસુ કુટો નિત્થી, કુમ્ભો કલસ, વારકા;

કંસો ભુઞ્જનપત્તો થા, મત્તં પત્તો ચ ભાજનં.

૪૫૮અણ્ડુપકં ચુમ્બટકં, સરાવો તુ ચ મલ્લકો;
પુમે કટચ્છુદબ્બિ’ત્થી, કુસૂલો કોઠ્ઠ મુચ્ચતે.

૪૫૯સાકો અનિત્થિયં ડાકો, સિઙ્ગીવેરંતુ અદ્દકં;
મહોસધં તુ તં સુક્ખં, મરિચં તુ ચ કોલકં.

૪૬૦સોવીરં કઞ્જિયં વુત્તં, આરનાળં થુસોદકં;
ધઞ્ઞમ્બિલં બિળઙ્ગો થ, લવણં લોણ મુચ્ચતે.

૪૬૧સામુદ્દં સિન્ધવો નિત્થી, કાળલોણં તુ ઉબ્ભિદં;
બિળકં [બિળાલ (ક॰)] ચેતિ પઞ્ચેતે, **પભેદા** લવણસ્સ હિ.

૪૬૨ગુળો ચ ફાણિતં ખણ્ડો, મચ્છણ્ડી સક્ખરા ઇતિ;
ઇમે **ઉચ્છુવિકારા** થ, ગુળસ્મિં **વિસકણ્ટકં**.

૪૬૩લાજા સિયા’ક્ખતં ચાથ, **ધાના** ભટ્ઠયવે ભવે;
અબદ્ધસત્તુ **મન્થો** ચ, પૂપા’ પૂપા તુ પિટ્ઠકો.

૪૬૪ભત્તકારો સૂપકારો, સૂદો આળારિકો તથા;
ઓદનિકો ચ રસકો, સૂપો તુ બ્યઞ્જનં ભવે.

૪૬૫ઓદનો વા કુરં ભત્તં, ભિક્ખા ચા’ન્ન મથા સનં;
આહારો ભોજનં ઘાસો,
તરલં યાગુ નારિયં.

૪૬૬ખજ્જં તુ ભોજ્જ લેય્યાનિ, પેય્યન્તિ ચતુધા’**સનં**;
નિસ્સાવો ચ તથા’ચામો,
આલોપો કબળો ભવે.

૪૬૭**મણ્ડો** નિત્થીરસગ્ગસ્મિં, **વિઘાસો** ભુત્તસેસકે;
વિઘાસાદો ચ દમકો, પિપાસા તુ ચ તસ્સનં.

૪૬૮ખુદ્દા જિઘચ્છા, મંસસ્સ, **પટિચ્છાદનિયં** રસો;
ઉદ્રેકો ચેવ ઉગ્ગારો, સોહિચ્ચં તિત્તિ તપ્પનં.

૪૬૯કામં ત્વિટ્ઠં નિકામઞ્ચ, પરિયત્તં યથચ્છિતં;
કયવિક્કયિકો સત્થ,વાહા’ પણિક વાણિજા.

૪૭૦વિક્કયિકો તુ વિક્કેતા,
કયિકો તુ ચ કાયિકો;
ઉત્તમણ્ણો ચ ધનિકો, ધમણ્ણો તુ ઇણાયિકો.

૪૭૧ઉદ્ધારો તુ ઇણં વુત્તં, મૂલં તુ પાભતં ભવે;
સચ્ચાપનં સચ્ચંકારો, વિક્કેય્યં પણિય્યં તિસુ.

૪૭૨પટિદાનં પરિવત્તો, ન્યાસો તૂ'પનિધી રિતો;
૪૭૩**અટ્ઠારસન્તા** સઙ્ખ્યેય્યે, સઙ્ખ્યા **એકાદયો** તિસુ;
સઙ્ખ્યાને તુ ચ સઙ્ખ્યેય્યે, એકત્તે **વીસતા**દયો;
વગ્ગભેદે બહુત્તેપિ, તા **આનવુતિ** નારિયં.

૪૭૪સતં સહસ્સં નિયુતં [નહુતં-નયુતં (કત્થચિ)], લક્ખં કોટિ પકોટિયો;
કોટિપકોટિ નહુતં, તથા નિન્નહુતમ્પિ ચ.

૪૭૫અક્ખોભનીત્થિયં [અક્ખોભિણી (ક॰)] બિન્દુ, અબ્બુદઞ્ચ નિરબ્બુદં;
અહહં અબબં ચેવા, ટટં સોગન્ધિ કુપ્પલં.

૪૭૬કુમુદં પુણ્ડરીકઞ્ચ, પદુમં કથાનમ્પિ ચ;
મહાકથાના'સઙ્ખ્યેય્યા, નિ'ચ્ચેતાસુ સતાદિ ચ.

૪૭૭કોટ્યાદિકં દસગુણં, સતલક્ખગુણં કમા;
ચતુત્થો'ડ્ઢેન **અડ્ઢુટ્ઠો**,
તતિયો **ડ્ઢતિયો** તથા.

૪૭૮અડ્ઢતેય્યો **દિયડ્ઢો** તુ,
દિવડ્ઢો દુતિયો ભવે;
તુલા, પત્થ, ઞ્જલિ, વસા, તિધા **માન** મથો સિયા.

૪૭૯ચત્તારો વિહયો **ગુઞ્જા,**
દ્વે ગુઞ્જા **માસકો** ભવે;
દ્વે **અક્ખા** માસકા પઞ્ચ, ક્ખાનં **ધરણ**મટ્ઠકં.

૪૮૦**સુવણ્ણો** પઞ્ચધરણં, **નિક્ખં** ત્વનિત્થિ પઞ્ચ તે;
પાદો ભાગે ચતુત્થે થ, ધરણાનિ **પલં** દસ.

૪૮૧**તુલા** પલસતં ચાથ, **ભારો** વીસતિ તા તુલા;
અથો કહાપણો નિત્થી, કથ્યતે કરિસાપણો.

૪૮૨**કુડવો** પસતો એકો,
પત્થો તે ચતુરો સિયું;
આળ્હકો ચતુરો પત્થા, **દોણં** વાચતુરા’ળ્હકં.

૪૮૩.**માનિકા** ચતુરો દોણા, **ખારી**ત્થી ચતુમાનિકા;
ખારિયો વીસ **વાહો** થ,
સિયા **કુમ્ભો** દસમ્બણં.

૪૮૪.આળ્હકો નિત્થિયં તુમ્ભો, પત્થોતુ નાળિ નારિયં;
વાહો તુ સકટો ચેકા,
દસ દોણા તુ **અમ્બણં**.

૪૮૫.પટિવીસો ચ કોટ્ઠાસો,
અંસો ભાગો ધનં તુ સો;
દબ્બં વિત્તં સાપતેય્યં, વસ્વ’ત્થો વિભવો ભવે.

૪૮૬.**કોસો હિરઞ્ઞ**ઞ્ચ કતા, કતં કઞ્ચન, રૂપિયં;
કુપ્પં તદઞ્ઞં તમ્બાદિ, **રૂપિયં** દ્વય માહતં.

૪૮૭.સુવણ્ણં કનકં જાત, રૂપં સોણ્ણઞ્ચ કઞ્ચનં;
સત્થુવણ્ણો હરી કમ્બુ, ચારુ હેમઞ્ચ હાટકં.

૪૮૮.તપનિયં હિરઞ્ઞં **ત, બ્ભેદા** ચામીકરમ્પિ ચ;
સાતકુમ્ભં તથા જમ્બુ, નદં સિઙ્ગી ચ નારિયં.

૪૮૯.રૂપિયં રજતં સજ્જુ, રૂપી સજ્ઝં અથો વસુ;
રતનઞ્ચ મણિ દ્વીસુ, **પુપ્ફરાગાદી** તબ્ભિદા.

૪૯૦.સુવણ્ણં રજતં મુત્તા, મણિ વેળુરિયાનિ ચ;
વજિરઞ્ચ પવાળન્તિ, સત્તા’હુ **રતનાનિ**’ મે.

૪૯૧.લોહિતઙ્કો ચ પદુમ, રાગો રત્તમણિ પ્યથ;
વંસવણ્ણો વેળુરિયં, પવાળં વા ચ વિદ્દુમો.

૪૯૨.મસારગલ્લં કબરમણિ, અથ મુત્તા ચ મુત્તિકં;
રીતિ [રીરી (ટી॰)] ત્થી આરકૂટો વા, અમલં ત્વ’બ્ભકં ભવે.

૪૯૩.લોહો નિત્થી અયો કાળા,
યસઞ્ચ પારદો રસો;

કાળતિપુ તુ સીસઞ્ચ, હરિતાલં તુ પીતનં.

૪૯૪ચિનપિટ્ઠઞ્ચ સિન્દૂરં, અથ તૂલો તથા પિચુ;
ખુદ્દજં તુ મધુ ખુદ્દં, મધુચ્છિટ્ઠં તુ સિત્થકં.

૪૯૫ગોપાલો ગોપ ગોસઙ્ખ્યા,
ગોમા તુ ગોમિકો પ્યથ;
ઉસભો બલીબદ્ધો [બલિબદ્દ (ક॰)] ચ, ગોણો ગોવસભો વુસો.

૪૯૬વુદ્ધો **જરગ્ગવો** સો થ, દમ્મો વચ્છતરો સમા;
ધુરવાહી તુ ધોરય્હો, **ગોવિન્દો** ધિકતો ગવં.

૪૯૭**વહો** ચ ખન્ધદેસો થ, કકુધો [કકુદો (ક॰)] કકુ વુચ્ચતે;
અથો વિસાણં સિઙ્ગઞ્ચ, રત્તગાવી તુ રોહિણી.

૪૯૮ગાવી ચ સિઙ્ગિની ગો ચ, **વઞ્ઝા** તુ કથ્યતે **વસા**;
નવપ્પસૂતિકા **ધેનુ**, વચ્છકામા તુ **વચ્છલા**.

૪૯૯ગગ્ગરી મન્થનીત્થી દ્વે, સન્દાનં દામમુચ્ચતે;
ગોમિળ્હો ગોમયો નિત્થી, અથો સપ્પિ ઘતં ભવે.

૫૦૦નવુદ્ધટં તુ **નોનીતં**, દમિમણ્ડં તુ મત્થુ ચ,
ખીરં દુદ્ધં પયો થઞ્ઞં, તક્કં તુ મથિતં પ્યથ.

૫૦૧ખીરં દધિ ઘતં તક્કં, નોનીતં પઞ્ચ **ગોરસા**;
ઉરબ્ભો મેણ્ડ મેસા ચ, ઉરણો અવિ એળકો.

૫૦૨વસ્સો ત્વજો છગલકો,
ઓટ્ઠો તુ કરભો ભવે;
ગદ્રભો તુ ખરો વુત્તો, ઉરણી તુ અજી અજા.

ઇતિ વેસ્સવગ્ગો.

૫૦૩સુદ્દો'ન્તવણ્ણો વસલો, **સંકિણ્ણા** માગધાદયો;
માગધો સુદ્દખત્તાજો, **ઉગ્ગો** સુદ્દાય ખત્તજો.

૫૦૪દ્વિજાખત્તિયજો **સૂતો**, કારુતુ સિપ્પિકોપુમે;
સઙ્ઘાતોતુ સજાતીનં, તેસં **સેણી** દ્વિસુચ્ચતે.

૫૦૫તચ્છકો તન્તવાયો ચ, રજકો ચ નહાપિતો;

પઞ્ચમો ચમ્મકારોતિ, **કારવો** પશ્ચિમે સિયું.

૫૦૬.તચ્છકો વડ્ઢકી મતો, પલગણ્ડો થપત્યપિ;
રથકારો થ સુવણ્ણ, કારો નાળિન્ધમો ભવે.

૫૦૭.તન્તવાયો પેસકારો,
માલાકારો તુ માલિકો;
કુમ્ભકારો કુલાલો થ,
તુન્નવાયો ચ સૂચિકો.

૫૦૮.ચમ્મકારો રથકારો, કપ્પકો તુ નહાપિતો;
રઙ્ગાજીવો ચિત્તકારો, પુક્કુસો પુપ્ફછડ્ડકો.

૫૦૯.વેનો વિલીવકારો ચ, નળકારો સમા તયો;
ચુન્દકારો ભમકારો,
કમ્મારો લોહકારકો.

૫૧૦નિન્નેજકો ચ રજકો, નેત્તિકો ઉદહારકો;
વીણાવાદી વેણિકો થ, ઉસુકારો’ સુવડ્ઢકી.

૫૧૧.વેણુધમો વેણવિકો,
પાણિવાદો તુ પાણિઘો [પાણિયો (કત્થચિ)];
પૂપિયો પૂપપણિયો, સોણ્ડિકો મજ્જવિક્કયી.

૫૧૨માયા તુ સમ્બરી માયા, કારો તુ ઇન્દજાલિકો;
૫૧૩.ઓરબ્ભિકા સૂકરિકા, માગવિકા તે ચ સાકુણિકા;
હન્ત્વા જીવન્તે’ળક, સૂકર, મિગ, પક્ખિનો કમતો.

૫૧૪.વાગુરિકો જાલિકો થ,
ભારવાહો તુ ભારિકો;
વેતનિકો તુ ભતકો, કમ્મકરો થ કિં કરો;
દાસો ચ ચેટકો પેસ્સો, ભચ્ચો ચ પરિચારિકો.

૫૧૫અન્તોજાતો ધનક્કીતો, દાસબ્યો’પગતો સયં;
દાસા કરમરાનીતો, ચ્ચેવં તે **ચતુધા** સિયું.

૫૧૬.અદાસો તુ **ભુજિસ્સો** થ,
નીચો જમ્મો નિહીનકો;
નિક્કોસજ્જો અકિલાસુ,

મન્દો તુ અલસો પ્યથ.

૫૧૭સપાકો ચેવ ચણ્ડાલો, માતઙ્ગો સપચો ભવે;
તબ્ભેદા મિલક્ખજાતી, **કિરાત**, **સવરા**દયો.

૫૧૮નેસાદો લુદ્દકો બ્યાધો,
મિગવો તુ મિગબ્યધો;
સારમેય્યો ચ સુનખો, સુનો સોણો ચ કુક્કુરો.

૫૧૯સ્વાનો સુવાનો સાળૂરો,
સૂનો સાનો ચ સા પુમે;
ઉમ્મત્તાદિત માપન્નો, **અળક્કો**તિ સુનો મતો.

૫૨૦સાબન્ધનં તુ ગદ્દૂલો, દીપકો તુ ચ ચેતકો;
બન્ધનં ગણ્ઠિ પાસો થ, વાગુરા [વાકરા (સી॰ ટી॰)] મિગબન્ધની.

૫૨૧થિયં કુવેણી કુમીનં, આનયો જાલ મુચ્ચતે;
આઘાતનં વધટ્ઠાનં, સૂના તુ અધિકોટ્ટનં.

૫૨૨તક્કરો મોસકો ચોરો,
થેને’કાગારિકો સમા;
થેય્યઞ્ચ ચોરિકા મોસો,
વેમો વાયનદણ્ડકો.

૫૨૩સુત્તં તન્તુ પુમે તન્તં, **પોત્થં** લેપ્યાદિકમ્મનિ;
પઞ્ચાલિકા પોત્થલિકા, વત્થદન્તાદિનિમ્મિતા.

૫૨૪ઉગ્ઘાટનં ઘટીયન્તં, કૂપમ્બુબ્બાહનં ભવે;
મઞ્જૂસા પેળા પિટકો, ત્વિત્થિયં પચ્છિ પેટકો.

૫૨૫બ્યાભઙ્ગી ત્વિત્થિયં કાજો, **સિક્કા** ત્વત્રા’વલમ્બનં;
ઉપાહનો વા પાદુ’ત્થી, તબ્ભેદા **પાદુકા** પ્યથ.

૫૨૬વરત્તા વદ્ધિકા નદ્ધિ, ભસ્તા ચમ્મપસિબ્બકં;
સોણ્ણાદ્યાવત્તની **મૂસા**,
થ કૂટં વા અયોઘનો.

૫૨૭કમ્મારભણ્ડા સણ્ડાસો, મુટ્ઠ્યા’ધિકરણીત્થીયં;
તબ્ભસ્તા **ગગ્ગરી** નારી, સત્તં તુ **પિપ્ફલં** ભવે.

૫૨૮.સાણો તુ નિકસો વુત્તો,
આરા તુ સૂચિવિજ્ઝનં;
ખરો ચ કકચો નિત્થી, **સિપ્પં** કમ્મં કલાદિકં.

૫૨૯.પટિમા પટિબિમ્બઞ્ચ, બિમ્બો પટિનિધીરિતો;
તીસુ સમો પટિભાગો, સન્નિકાસો સરિક્ખકો.

૫૩૦.સમાનો સદિસો તુલ્યો,
સઙ્કાસો સન્નિભો નિભો;
ઓપમ્મ મુપમાનં ચુ, પમા ભતિ તુ નારિયં.

૫૩૧.નિબ્બેસો વેતનં મૂલ્યં, જૂતં ત્વનિત્થિ કેતવં;
ધુત્તો’ક્ખધુત્તો કિતવો, જૂતકાર, ક્ખદેવિનો.

૫૩૨.પાટિભોગોતુ પટિભૂ, અક્ખો તુ પાસકો ભવે;
પુમેવા’ **ઙ્કપદં** [અટ્ઠાપદં (ટી॰ સી॰)] સારિ, ફલકે થ પણો, બ્ભુતો.

૫૩૩.**કિણ્ણં** તુ મદિરાબીજે, **મધુ** મધ્વાસવે મતં;
મદિરા વારુણી મજ્જં, સુરા ભવો તુ મેરયં.

૫૩૪.સરકો ચસકો નિત્થી, આપાનં પાનમણ્ડલં;
૫૩૫.યે’ત્ર ભૂરિપ્પયોગત્તા, યોગિકેકસ્મિ મીરિતા;
લિઙ્ગન્તરેપિ તે ઞેય્યા, **તદ્ધમ્મત્તા**’ઞ્ઞવુત્તિયન્તિ.

ઇતિ સુદ્દવગ્ગો.

ચતુબ્બણ્ણવગ્ગો નિટ્ઠિતો.

૫. અરઞ્ઞવગ્ગ

૫૩૬.અરઞ્ઞં કાનનં દાયો, ગહનં વિપિનં વનં;
અટવી’ત્થી મહારઞ્ઞં, ત્વ, **રઞ્ઞાની**ત્થિયં ભવે.

૫૩૭.નગરા નાતિદૂરસ્મિં, સન્તેહિ યો ભિરોપિતો;
તરુસણ્ડો સ **આરામો**, તથો **પવન** મુચ્ચતે.

૫૩૮.સબ્બસાધારણા’રઞ્ઞં, રઞ્ઞ **મુય્યાન** મુચ્ચતે;
ઞેય્યં તદેવ **પમદ**, **વન** મન્તેપુરોચિતં.

૫૩૯.પન્તિ વીથ્યા’વલિ સેણી, પાળિ લેખા તુ રાજિ ચ;

પાદપો વિટપી રુક્ખો, અગો સાલો મહીરુહો.

૫૪૦દુમો તરુ કુજો સાખી, **ગચ્છો** તુ ખુદ્દપાદપો;
ફલન્તિ યે વિના પુપ્ફં, તે વુચ્ચન્તિ **વનપ્પતી**.

૫૪૧ફલપાકાવસાને યો,
મરત્યો **સધિ** સા ભવે;
તીસુ **વઞ્ચ્યા**'ફલા ચાથ, ફલિનો ફલવા ફલી.

૫૪૨સમ્ફુલ્લિતો તુ વિકચો, ફુલ્લો વિકસિતો તિસુ;
સિરો'ગ્ગં સિખરો નિત્થી, સાખા તુ કથિતા લતા.

૫૪૩દલં પલાસં છદનં, પણ્ણં પત્તં છદો પ્યથ;
પલ્લવો વા કિસલયં, નવુબ્ભિન્ને તુ **અઙ્કુરો**.

૫૪૪મકુલં વા કુટુમલો, ખારકો તુ ચ જાલકં;
કલિકા કોરકો નિત્થી, **વણ્ટં** પુપ્ફાદિબન્ધનં.

૫૪૫પસવો કુસુમં પુપ્ફં, **પરાગો** પુપ્ફજો રજો;
મકરન્દો મધુ મતં, થવકો તુ ચ ગોચ્છકો.

૫૪૬ફલે ત્વા'મે **સલાટુ**'ત્તો,
ફલં તુ પક્ક મુચ્ચતે;
ચમ્પક'મ્બાદિકુસુમ, ફલનામં નપુંસકે.

૫૪૭**મલ્લિકા**દી તુ કુસુમે, સલિઙ્ગા **વીહયો** ફલે;
જમ્બૂ'ત્થી જમ્બવં જમ્બૂ, વિટપો વિટભી'ત્થિયં.

૫૪૮મૂલ મારબ્ભ સાખન્તો, **ખન્ધો** ભાગો તરુસ્સ થ;
કોટરો નિત્થિયં રુક્ખ, ચ્છિદ્દે કઙં તુ દારુ ચ.

૫૪૯બુન્દો મૂલઞ્ચ પાદો થ, સઙ્કુ'ત્તો ખાણુનિત્થિયં;
કરહાટં તુ કન્દો થ, કળીરો મત્થકો ભવે.

૫૫૦વલ્લરી મઞ્જરી નારી, વલ્લી તુ કથિતા લતા;
થમ્ભો ગુમ્બો ચ અક્ખન્ધે, લતા **વિરૂ** પતાનિની.

૫૫૧અસ્સત્થો બોધિ ચ દ્વીસુ, નિગ્રોધો તુ વટો ભવે;
કબિટ્ઠો ચ કપિત્થો ચ, યઞ્ઞઙ્ગો તુ ઉદુમ્બરો.

૫૫૨કોવિળારો યુગપત્તો, ઉદ્દાલો વાતઘાતકો;
રાજરુક્ખો કતમાલી, ન્દીવરો બ્યાધિઘાતકો.

૫૫૩દન્તસઠો ચ જમ્ભીરો, વરણો તુ કરેરિ ચ;
કિં સુકો પાલિભદ્દોથ, વઞ્જુલો તુ ચ વેતસો.

૫૫૪અમ્બાટકોપીતનકો, મધુકો તુ મધુદ્દુમો;
અથો ગુળફલો પીલુ, સોભઞ્જનો ચ સિગ્ગુ ચ.

૫૫૫સત્તપણ્ણિ છત્તપણ્ણો, તિનિસો ત્વ તિમુત્તકો;
કિં સુકો તુ પલાસો થ,
અરિટ્ઠો ફેનિલો ભવે.

૫૫૬માલૂર બેલુવાબિલ્લો, પુન્નાગો તુ ચ કેસરો;
સાલવો તુ ચ લોદ્દો થ, પિયાલો સન્નકદ્દુ ચ.

૫૫૭લિકોચકો તથા'ઙ્કોલો,
અથ ગુગ્ગુલુ કોસિકો;
અમ્બો ચૂતો **સહો** ત્વેસો,
સહકારો સુગન્ધવા.

૫૫૮પુણ્ડરીકો ચ સેતમ્બો, સેલુ તુ બહુવારકો;
સેપણ્ણી કાસ્મિરી ચાથ, કોલી ચ બદરીત્થિયં.

૫૫૯કોલં ચાનિત્થી બદરો, પિલક્ખો પિપ્પલી'ત્થિયં;
પાટલી કણ્હવન્તા ચ, સાદુકણ્ટો વિકઙ્કતો.

૫૬૦તિન્દુકો કાળક્ખન્ધો ચ, તિમ્બરૂસક તિમ્બરૂ;
એરાવતો તુ નારઙ્ગો, કુલકો કાકતિન્દુકો.

૫૬૧કદમ્બો પિયકો નીપો, ભલ્લી ભલ્લાતકો તિસુ;
ઝાવુકો પિચુલો ચાથ, તિલકો ખુરકો ભવે.

૫૬૨ચિઞ્ચા ચ તિન્તિણી ચાથ, ગદ્દભણ્ડો કપીતનો;
સાલો'સ્સકણ્ણો સજ્જો થ,
અજ્જુનો કકુધો ભવે.

૫૬૩નિચુલો મુચલિન્દો ચ, નીપો થ પિયકો તથા;
અસનો પીતસાલો થ,

ગોલીસો ઝાટલો ભવે.

૫૬૪ખીરિકા રાજાયતનં, કુમ્ભી કુમુદિકા ભવે;
યૂપો [પૂગો (ક॰)] તુ કમુકો ચાથ, પટ્ટિ લાખાપસાદનો.

૫૬૫ઇઙ્ગુદી તાપસતરુ, ભુજપત્તો તુ આભુજી;
પિચ્છિલા સિમ્બલી દ્વીસુ, રોચનો કોટસિમ્બલી.

૫૬૬પકિરિયો પૂતિકો થ, રોહી રોહિતકો ભવે;
એરણ્ડો તુ ચ આમણ્ડો, અથ સત્તુફલા સમી.

૫૬૭નત્તમાલો કરઞ્જો થ, ખદિરો દન્તધાવનો;
સોમવક્કો તુ કદરો, સલ્લોતુ મદનો ભવે.

૫૬૮અથાપિ ઇન્દસાલો ચ, સલ્લકી ખારકો સિયા;
દેવદારુ ભદ્દદારુ, ચમ્પેય્યો તુ ચ ચમ્પકો.

૫૬૯પનસો કણ્ટકિફલો, અભયા તુ હરીતકી;
અક્ખો વિભીતકો તીસુ, અમતા'મલકી તિસુ.

૫૭૦લબુજો લિકુચો ચાથ, કણિકારો દુમુપ્પલો;
નિમ્બો'રિટ્ઠો પુચિમન્દો, કરકો તુ ચ દાળિમો.

૫૭૧સરલો પૂતિકટ્ઠઞ્ચ, કપિલા તુ ચ સિંસપા;
સામા પિયઙ્ગુ કઙ્ગુપિ, સિરીસો તુ ચ ભણ્ડિલો.

૫૭૨સોણકો દીઘવન્તો ચ,
વકુલો તુ ચ કેસરો;
કાકોદુમ્બરિકા ફેગ્ગુ, નાગો તુ નાગમાલિકા.

૫૭૩અસોકો વઞ્જુલો ચાથ, તક્કારી વેજયન્તિકા;
તાપિઞ્છો ચ તમાલો થ, કુટજો ગિરિમલ્લિકા.

૫૭૪**ઇન્દયવો** ફલે તસ્સા, ગ્ગિમન્થો કણિકા ભવે;
નિગુણ્ડિ'ત્થી સિન્દુવારો, તિણસુઞ્ઞં [તિણસૂલં (ટી॰)] તુ મલ્લિકા.

૫૭૫સેફાલિકા નીલિકા થ, અપ્ફોટા વનમલ્લિકા;
બન્ધુકો જયસુમનં, ભણ્ડિકો બન્ધુજીવકો.

૫૭૬સુમના જાતિસુમના, માલતી જાતિ વસ્સિકી;

યૂથિકા માગધી ચાથ, સત્તલા નવમલ્લિકા.

૫૭૭વાસન્તી,ત્થી અતિમુત્તો, કરવીરો’સ્સમારકો;
માતુલુઙ્ગો બીજપૂરો, ઉમ્મત્તો તુ ચ માતુલો.

૫૭૮કરમન્દો સુસેનો ચ, કુન્દં તુ માધ્ય મુચ્ચતે;
દેવતાસો [દેવતાડો (સી॰ અમરકોસ)] તુ જીમૂતો,
થા’મિલાતો મહાસહા.

૫૭૯અથો સેરેય્યકો દાસી,
કિં કિરાતો કુરણ્ટકો;
અજ્જુકો સિતપણ્ણાસો, સમીરણો ફણિજ્જકો.

૫૮૦જપા તુ જયસુમનં, કરીરો કકચો ભવે;
રુક્ખાદની ચ વન્દાકા, ચિત્તકો ત્વ’ગ્ગિસઞ્ઞિતો.

૫૮૧અક્કો વિકીરણો તસ્મિં,
ત્વ’ **ળક્કો** સેતપુપ્ફકે;
પૂતિલતા ગળોચી ચ, મુબ્બા મધુરસા પ્યથ.

૫૮૨કપિકચ્છુ દુફસ્સો થ, મઞ્જિટ્ઠા વિકસા ભવે;
અમ્બટ્ઠા ચ તથા પાઠા, કટુકા કટુરોહિણી.

૫૮૩અપામગ્ગો સેખરિકો, પિપ્પલી માગધી મતા;
ગોકણ્ટકો ચ સિઙ્ઘાટો, કોલવલ્લી’ભપિપ્પલી.

૫૮૪ગોલોમી તુ વચા ચાથ, ગિરિકણ્ય’પરાજિતા;
સીહપુચ્છી પઞ્હિપણ્ણી, સાલપણ્ણી તુ ચ’ત્થિરા; (ચથિરા).

૫૮૫નિદિદ્ધિકા તુ બ્યગ્ઘી ચ, અથ નીલી ચ નીલિની;
જિઞ્જુકો [જિઞ્જુકા (ક॰)] ચેવ ગુઞ્જા થ, સતમૂલી સતાવરી.

૫૮૬મહોસધં ત્વ’તિવિસા, બાકુચી સોમવલ્લિકા;
દાબ્બી દારુહલિદ્દા થ, બિળઙ્ગં ચિત્રતણ્ડુલા.

૫૮૭નુહી ચેવ મહાનામો, મુદ્દિકા તુ મધુરસા;
અથાપિ મધુકં યટ્ઠિ, મધુકામધુયટ્ઠિકા [મધુલટ્ઠિકા (સી॰ ટી॰)].

૫૮૮વાતિઙ્ગણો ચ ભણ્ડાકી, વાત્તાકી બ્રહતી પ્યથ;

નાગબલા ચેવ ઝસા, લાઙ્ગલી તુ ચ સારદી.

૫૮૯.રમ્ભા ચ કદલી મોચો, કપ્પાસી બદરા ભવે;
નાગલતા તુ તમ્બૂલી, અગ્ગિજાલા તુ ધાતકી.

૫૯૦.તિવુતા તિપુટા ચાથ, સામા કાળા ચ કથ્યતે;
અથો સિઙ્ગી ચ ઉસભો, રેણુકા કપિળા ભવે.

૫૯૧.હિરિવેરઞ્ચ વાલઞ્ચ, રત્તફલા તુ બિમ્બિકા;
સેલેય્ય' મસ્મપુપ્ફઞ્ચ, એલા તુ બહુલા ભવે.

૫૯૨.કુટ્ઠઞ્ચ બ્યાધિ કથિતો, વાનેય્યં તુ કુટન્નટં;
ઓસધિ જાતિમત્તમ્હિ, **ઓસધં** સબ્બ' મજાતિયં.

૫૯૩.મૂલં પત્તં કળીર'ગ્ગં, કન્દં મિઞ્જા ફલં તથા;
તચો પુપ્ફઞ્ચ છત્તન્તિ, **સાકં** દસવિધં મતં.

૫૯૪.પપુન્નાટો એળગલો,
તણ્ડુલેય્યો'પ્પમારિસો;
જીવન્તિ જીવની ચાથ, મધુરકો ચ જીવકો.

૫૯૫.મહાકન્દો ચ લસુણં, પલણ્ડુ તુ સુકન્દકો;
પટોલો તિત્તકો ચાથ, ભિઙ્ગરાજો ચ મક્કવો.

૫૯૬.પુનન્નવા સોથઘાતી, વિતુન્નં સુનિસણ્ણકં;
કારવેલ્લો તુ સુસવી, તુમ્બ્યા'લાબુ ચ લાબુ સા.

૫૯૭.એળાલુકઞ્ચ કક્કારી, કુમ્ભણ્ડો તુ ચ વલ્લિભો;
ઇન્દવારુણી વિસાલા, વત્થુકં વત્થુલેય્યકો.

૫૯૮.મૂલકો નિત્થિયં ચુચ્ચુ, તમ્બકો ચ કલમ્બકો;
સાકભેદા કાસમદ્દ, ઝજ્ઝરી ફગ્ગવા'દયો.

૫૯૯.સદ્દલો ચેવ દુબ્બા ચ, **ગોલોમી** સા સિતા ભવે;
ગુન્દા ચ ભદ્દમુત્તઞ્ચ, રસાલો તુ'ચ્છુ વેળુ તુ.

૬૦૦.તચસારો વેણુ વંસો, પબ્બં તુ ફલુ ગણ્ઠિસો;
કીચકા તે સિયું વેણૂ, યે નદન્ત્યા'નિલદ્ધુતા.

૬૦૧.નળો ચ ધમનો પોટ, ગલો તુ કાસ મિત્થિ ન;

તેજનો તુ સરો, મૂલં, તૂ' **સીરં** બીરણસ્સ હિ.

૬૦૨કુસો વરહિસં દબ્બો, ભૂતિણકં તુ ભૂતિણં;
ઘાસો તુ યવસો ચાથ,
પૂગો તુ કમુકો ભવે.

૬૦૩તાલો વિભેદિકા ચાથ, ખજ્જુરી સિન્દિ વુચ્ચતિ;
૬૦૪હિન્તાલ, તાલ, ખજ્જૂરી, નાલિકેરા તથેવ ચ;
તાલી ચ કેતકી નારી, પૂગો ચ **તિણપાદપા**તિ.

ઇતિ અરઞ્ઞવગ્ગો.

૬. **અરઞ્ઞાદિવગ્ગ**

૬૦૫પબ્બતો ગિરિ સેલો'દ્દિ, નગા'ચલ, સિલુચ્ચયા;
સિખરી ભૂધરોથ બ્ભ, પાસાણા'સ્મો'પલો સિલા.

૬૦૬ગિજ્ઝકૂટો ચ વેભારો, વેપુલ્લો'સિગિલી **નગા**;
વિઞ્ઝો પણ્ડવ વઙ્કાદી, પુબ્બસેલો તુ ચો'દયો;
મન્દરો પરસેલો'ત્થો, હિમવા તુ હિમાચલો.

૬૦૭ગન્ધમાદન કેલાસ, ચિત્તકૂટ સુદસ્સના;
કાલકૂટો તિકૂટા'સ્સ, પત્થો તુ સાનુ નિત્થિયં.

૬૦૮કૂટો વા સિખરં સિઙ્ગં, પપાતો તુ તટો ભવે;
નિતમ્બો કટકો નિત્થી, **નિજ્ઝરો** પસવો'મ્બુનો.

૬૦૯દરી'ત્થી કન્દરો દ્વીસુ, લેણં તુ ગબ્ભરં ગુહા;
સિલાપોક્ખરણી સોણ્ડી, કુઞ્જં નિકુઞ્જ મિત્થિ ન.

૬૧૦ઉદ્ધ **મધિચ્ચકા** સેલ, સ્સાસન્ના ભૂમ્યુ **પચ્ચકા**;
પાદો તુ'પન્તસેલો થ,
ધાતુ'ત્તો ગેરિકાદિકો.

ઇતિ સેલવગ્ગો.

૬૧૧મિગિન્દો કેસરી સીહો, તરચ્છો તુ મિગાદનો;
બ્યગ્ઘો તુ પુણ્ડરીકો થ, સદ્દૂલો દીપિની'રિતો.

૬૧૨અચ્છો ઇક્કો ચ ઇસ્સો તુ,

કાળસીહો ઇસો પ્યથ;
રોહિસો રોહિતો ચાથ,
ગોકણ્ણો ગણિ કણ્ટકા.

૬૧૩ખગ્ગ ખગ્ગવિસાણા તુ, પલાસાદો ચ ગણ્ડકો;
બ્યગ્ઘાદિકે **વાળમિગો**, **સાપદો** થ પ્લવઙ્ગમો.

૬૧૪મક્કટો વાનરો સાખા, મિગો કપિ વલીમુખો;
પલવઙ્ગો, કણ્હતુણ્ડો,
ગોનઙ્ગુલો [ગોનઙ્ગલો (ટી॰)] તિ સો મતો.

૬૧૫સિઙ્ગાલો [સિગાલો (સી॰)] જમ્બુકો કોત્થુ, ભેરવો ચ સિવા પ્યથ;
બિળારો બબ્બુ મજ્જારો, કોકો તુ ચ વકો ભવે.

૬૧૬મહિંસો [મહિસો (સી॰)] ચ લુલાયો થ,
ગવજો ગવયો સમા;
સલ્લો તુ સલ્લકો થા’સ્સ,
લોમમ્હિ સલલં સલં.

૬૧૭હરિણો મિગ સારઙ્ગા, મગો અજિનયોનિ ચ;
સૂકરો તુ વરોહો થ,
પેલકો ચ સસો ભવે.

૬૧૮એણેય્યો એણીમિગો ચ, પમ્પટકો તુ પમ્પકો;
વાતમિગો તુ ચલની, મૂસિકો ત્વા’ખુ ઉન્દુરો.

૬૧૯ચમરો પસદો ચેવ, કુરુઙ્ગો મિગમાતુકા;
રુરુ રઙ્કુ ચ નીકો ચ, સરભાદી **મિગન્તરા**.

૬૨૦પિયકો ચમૂરુ કદલી, મિગાદી **ચમ્મયોનયો**;
મિગા તુ **પસવો** સીહા, દયો સબ્બચતુપ્પદા.

૬૨૧લૂતા તુ લૂતિકા ઉણ્ણ, નાભિ મક્કટકો સિયા;
વિચ્છિકો ત્વા’ળિ કથિતો, સરબૂ ઘરગોળિકા.

૬૨૨ગોધા કુણ્ડો પ્યથો કણ્ણ, જલૂકા સતપદ્યથ;
કલન્દકો કાળકા થ, નકુલો મઙ્ગુસો ભવે.

૬૨૩કકણ્ટકો ચ સરટો, કીટો તુ પુળવો કિમિ;

પાણકો ચાપ્યથો ઉચ્ચા,
લિઙ્ગો લોમસપાણકો.

૬૨૪વિહઙ્ગો વિહગો પક્ખી, વિહઙ્ગમ ખગ’ણ્ડજા;
સકુણો ચ સકુન્તો વિ, પતઙ્ગો સકુણી દ્વિજો.

૬૨૫.વક્કઙ્ગો પત્તયાનો ચ, પતન્તો નીળજો ભવે;
તબ્ભેદા વટ્ટકા જીવ, ઞ્જીવો ચકોર તિત્તિરા.

૬૨૬.સાળિકા કરવીકો ચ, રવિહંસો કુકુત્થકો;
કારણ્ડવો ચ પિલવો [બિલવો (ટી॰)], પોક્ખરસાતકા’દયો.

૬૨૭.પતત્તં પેખુણં પત્તં, પક્ખો પિઞ્છં છદો ગરુ;
અણ્ડં તુ પક્ખિબીજે થ, નીળો નિત્થી કુલાવકં.

૬૨૮.સુપણ્ણમાતા **વિનતા**, **મિથુનં** થીપુમદ્વયં;
યુગં તુ યુગલં દ્વન્દં, યમકં યમલં યમં.

૬૨૯.સમૂહો ગણ સઙ્ઘાતા, સમુદાયો ચ સઞ્ચયો;
સન્દોહો નિવહો ઓઘો, વિસરો નિકરો ચયો.

૬૩૦કાયો ખન્ધો સમુદયો, ઘટા સમિતિ સંહતિ;
રાસિ પુઞ્જો સમવાયો, પૂગો જાતં કદમ્બકં.

૬૩૧બ્યૂહો વિતાન ગુમ્બા ચ, કલાપો જાલ મણ્ડલં;
સમાનાનં ગણો **વગ્ગો**,
સઙ્ઘો સત્થો તુ જન્તુનં.

૬૩૨.સજાતિકાનં તુ **કુલં**, **નિકાયો** તુ સધમ્મિનં;
યૂથો નિત્થી સજાતિય, તિરચ્છાનાનમુચ્ચતે.

૬૩૩.સુપણ્ણો વેનતેય્યો ચ, ગરુળો વિહગાધિપો;
પરપુટ્ઠો પરભતો, કુણાલો કોકિલો પિકો.

૬૩૪.મોરો મયૂરો વરહી, નીલગીવ સિખણ્ડિનો;
કલાપી ચ સિખી કેકી, ચૂળા તુ ચ સિખા ભવે.

૬૩૫સિખણ્ડો વરહઞ્ચેવ, કલાપો પિઞ્છ મપ્યથ;
ચન્દકો મેચકો ચાથ, છપ્પદો ચ મધુબ્બતો.

૬૩૬મધુલીહો મધુકરો, મધુપો ભમરો અલિ;
પારાવતો કપોતો ચ, કકુટો ચ પારેવતો.

૬૩૭ગિજ્ઝો ગદ્ધોથ કુલલો, સેનો બ્યગ્ઘીનસો પ્યથ;
તબ્ભેદા સકુણગ્ઘિ'ત્થી, આટો દબ્બિમુખદ્વિજો.

૬૩૮ઉહુઙ્કારો ઉલૂકો ચ, કોસિયો વાયસારિ ચ;
કાકો ત્વ'રિટ્ઠો ધઙ્કો ચ, બલિપુટ્ઠો ચ વાયસો.

૬૩૯કાકોલો વનકાકો થ,
લાપો લટુકિકા પ્યથ;
વારણો હત્થિલિઙ્ગો ચ, હત્થિસોણ્ડવિહઙ્ગમો.

૬૪૦ઉક્કુસો કુરરો કોલ,દ્વિપક્ખિમ્હિ ચ કુક્કુહો;
સુવો તુ કીરો ચ સુકો, તમ્બચૂળો તુ કુક્કુટો.

૬૪૧.વનકુક્કુટો ચ નિજ્જિવ્હો, અથ કોઞ્ચા ચ કુન્તની;
ચક્કવાકો તુ ચક્કવ્હો, સારઙ્ગોતુ ચ ચાતકો.

૬૪૨તુલિયો પક્ખિબિળાલો,
સતપત્તો તુ સારસો;
બકો તુ સુક્કકાકોથ,
બલાકા વિસકણ્ઠિકા.

૬૪૩લોહપિટ્ઠો તથા કઙ્કો, ખઞ્જરીટો તુ ખઞ્જનો;
કલવિઙ્કો તુ ચાટકો, દિન્દિભો તુ કિકી ભવે.

૬૪૪કાદમ્બો કાળહંસોથ, સકુન્તો ભાસપક્ખિનિ;
ધૂમ્યાટો તુ કલિઙ્ગોથ,
દાત્યૂહો કાળકણ્ઠકો.

૬૪૫ખુદ્દાદી મક્ખિકાભેદા, ડંસો પિઙ્ગલમક્ખિકા;
આસાટિકા મક્ખિકાણ્ડં, પતઙ્ગો સલભો ભવે.

૬૪૬સૂચિમુખો ચ મકસો, ચીરી તુ ઝલ્લિકા [ઝિલ્લિકા (ક॰)] થ ચ;
જતુકા જિનપત્તા થ, હંસો સેતચ્છદો ભવે.

૬૪૭તે **રાજહંસા** રત્તેહિ, પાદતુણ્ડેહિ ભાસિતા;
મલ્લિકા'ખ્યા **ધતરટ્ઠા**, મલીનેહ્ય'સિતેહિ ચ.

૬૪૮. તિરચ્છો તુ તિરચ્છાનો, તિરચ્છાનગતો સિયાતિ.

ઇતિ અરઞ્ઞાદિવગ્ગો.

૭. પાતાલવગ્ગ

૬૪૯.અધોભુવનં પાતાલં, નાગલોકો રસાતલં;
રન્ધં તુ વિવરં છિદ્દં, કુહરં સુસિરં બિલં.

૬૫૦.સુસિ'ત્થી છિગ્ગલં સોબ્ભં, સચ્છિદ્દે **સુસિરં** તિસુ;
થિયં તુ કાસુ આવાટો, સપ્પરાજા તુ વાસુકી.

૬૫૧.અનન્તો નાગરાજા થ, વાહસો'જગરો ભવે;
ગોનસો તુ તિલિચ્છો થ,
દેડ્ડુભો રાજુલો ભવે.

૬૫૨**કમ્બલો'સ્સતરો** મેરુ, પાદે નાગાથ ધમ્મની;
સિલુત્તો ઘરસપ્પો થ, નીલસપ્પો સિલાભુ ચ.

૬૫૩.આસિવિસો ભુજઙ્ગો'હિ, ભુજગો ચ ભુજઙ્ગમો;
સરીસપો ફણી સપ્પા, લગદ્દા ભોગિ પન્નગા.

૬૫૪દ્વિજિવ્હો ઉરગો વાળો, દીઘો ચ દીઘપિટ્ઠિકો;
પાદૂદરો વિસધરો, **ભોગો** તુ ફણિનો તનુ.

૬૫૫.આસી'ત્થી સપ્પદાઠા થ, નિમ્મોકો કઞ્ચુકો સમા;
વિસં ત્વ'નિત્થી ગરળં, તબ્ભેદા વા **હલાહલો**.

૬૫૬**કાળકૂટા**દયો ચાથ, વાળગ્ગાત્ય'હિતુણ્ડિકો;
૬૫૭નિરયો દુગ્ગતિ'ત્થી ચ, નરકો, સો **મહા'ટ્ઠધા**;
સઞ્જીવો કાળસુત્તો ચ, મહારોરુવ રોરુવા;
પતાપનો અવીચિ'ત્થી, સઙ્ઘાતો તાપનો ઇતિ.

૬૫૮થિયં **વેતરણી લોહ**, **કુમ્ભી** તત્થ જલાસયા;
કારણિકો નિરયપો,
નેરયિકો તુ નારકો.

૬૫૯.અણ્ણવો સાગરો સિન્ધુ, સમુદ્દો રતનાકરો;
જલનિ'ઝુ' દધિ, તસ્સ, ભેદા **ખીરણ્ણવા**દયો.

૬૬૦.વેલા'સ્સ કૂલદેસો થ,
આવટ્ટો સલિલબ્ભમો;
થેવો તુ બિન્દુ ફુસિતં, ભમો તુ જલનિગ્ગમો.

૬૬૧.આપો પયો જલં વારિ, પાનીયં સલિલં દકં;
અણ્ણો નીરં વનં વાલં, તોયં અમ્બુ'દકઞ્ચ કં.

૬૬૨.તરઙ્ગો ચ તથા ભઙ્ગો, ઊમિ વીચિ પુમિત્થિયં;
ઉલ્લોલો તુ ચ **કલ્લોલો**, મહાવીચીસુ કથ્યતે.

૬૬૩.જમ્બાલો કલલં પઙ્કો, ચિક્ખલ્લં કદ્દમો પ્યથ;
પુલિનં વાલુકા વણ્ણુ, મરૂ'રુ સિકતા ભવે.

૬૬૪.**અન્તરીપઞ્ચ દીપો** વા, જલમજ્ઝગતં થલં;
તીરં તુ કૂલં રોધઞ્ચ, પતીરઞ્ચ તટં તિસુ.

૬૬૫.**પારં** પરમ્હિ તીરમ્હિ, ઓરં ત્વ'**પાર** મુચ્ચતે;
ઉળુમ્પો [ઉળુપો (ક॰)] તુ પ્લવો કુલ્લો, તરો ચ પચ્ચરી'ત્થિયં.

૬૬૬.તરણી તરિ નાવા ચ, કૂપકો તુ ચ કુમ્ભકં;
પચ્છાબન્ધો ગોટવિસો, કણ્ણધારો તુ નાવિકો.

૬૬૭.અરિત્તં કેનિપાતો થ,
પોતવાહો નિયામકો;
સંયત્તિકા તુ નાવાય, વાણિજ્જમાચરન્તિ યે.

૬૬૮.**નાવાય'ઙ્ગા'** લઙ્કારો ચ, વટાકારો ફિયાદયો;
પોતો પવહનં વુત્તં, દોણિ ત્વિ'ત્થી તથા'મ્બણં [અમ્મણં (સી॰)].

૬૬૯.ગભીર નિન્ન ગમ્ભીરા, થો **ત્તાનં** તબ્બિપક્ખકે;
અગાધં ત્વ'તલમ્ફસ્સં, અનચ્છો કલુસા'વિલા.

૬૭૦.અચ્છો પસન્નો વિમલો, ગભીરપ્પભુતી તિસુ;
ધીવરો મચ્છિકો મચ્છ, બન્ધ કેવટ્ટ જાલિકા.

૬૭૧.મચ્છો મીનો જલચરો, પુથુલોમો'મ્બુજો ઝસો;
રોહિતો મગ્ગુરો સિઙ્ગી, બલજો મુઞ્જ પાવુસા.

૬૭૨.સત્તવઙ્કો સવઙ્કો ચ, નળમીનો ચ ગણ્ડકો;

સુસુકા સફરી **મચ્છ, પ્પભેદા** મકરાદયો.

૬૭૩ **મહામચ્છા** તિમિ તિમિ, ઙ્ગલો તિમિરપિઙ્ગલો;
આનન્દો તિમિનન્દો ચ, અજ્ઝારોહો મહાતિમિ.

૬૭૪ પાસાણમચ્છો પાઠીનો, વઙ્કો તુ બળિસો ભવે;
સુસુમારો [સંસુમારો (ટી॰), સુંસુમારો (સી॰)] તુ કુમ્ભીલો,
નક્કો કુમ્મો તુ કચ્છપો.

૬૭૫ કક્કટકો કુળીરો ચ, જલૂકા તુ ચ રત્તપા;
મણ્ડૂકો દદ્દુરો ભેકો;
ગણ્ડુપ્પાદો મહીલતા.

૬૭૬ અથ સિપ્પી ચ સુત્તિ’ત્થી, સઙ્ખં તુ કમ્બુ’નિત્થિયં;
ખુદ્દસઙ્ખ્યે સઙ્ખનખો, જલસુત્તિ ચ સમ્બુકો.

૬૭૭ જલાસયો જલાધારો, ગમ્ભીરો **રહદો** થ ચ;
ઉદપાનો પાનકૂપો, ખાતં પોક્ખરણી’ત્થિયં.

૬૭૮ તળાકો ચ સરો’નિત્થી, વાપી ચ સરસી’ત્થિયં;
દહો’મ્બુજાકરો ચાથ, **પલ્લલં** ખુદ્દકો સરો.

૬૭૯ અનોતત્તો તથા કણ્ણ, મુણ્ડો ચ રથકારકો;
છદ્દન્તો ચ કુણાલો ચ, વુત્તા મન્દાકિની’ત્થિયં.

૬૮૦ તથા સીહપ્પપાતોતિ, એતે **સત્ત મહાસરા**;
આહાવો તુ નિપાનઞ્ચા, ખાતં તુ દેવખાતકં.

૬૮૧ સવન્તી નિન્નગા સિન્ધુ, સરિતા આપગા નદી;
ભાગીરથી તુ ગઙ્ગા થ, સમ્ભેદો સિન્ધુસઙ્ગમો.

૬૮૨ ગઙ્ગા’ચિરવતી ચેવ, યમુના સરભૂ (સરબૂ [સરયૂ (ક॰)]) મહી;
ઇમા **મહાનદી** પઞ્ચ, ચન્દભાગા સરસ્સતી [સરસ્વતી (સી॰ ટી॰)].

૬૮૩ નેરઞ્જરા ચ કાવેરી, નમ્મદાદી ચ **નિન્નગા**;
વારિમગ્ગો પણાલી’ત્થી [પનાળી (ટી॰)], પુમે **ચન્દનિકા** તુ ચ.

૬૮૪ **જમ્બાલી ઓલિગલ્લો** ચ, ગામદ્વારમ્હિ કાસુયં;
સરોરુહં સતપત્તં, અરવિન્દઞ્ચ વારિજં.

૬૮૫.અનિત્થી પદુમં પઙ્કં, રુહં નલિન પોક્ખરં;
મુળાલપુપ્ફં કમલં, ભિસપુપ્ફં કુસેસયં.

૬૮૬.**પુણ્ડરીકં** સિતં, રત્તં, **કોકનદં કોકાસકો**;
કિઞ્જક્ખો કેસરો નિત્થી, દણ્ડો તુ **નાલ** મુચ્ચતે.

૬૮૭.ભિસં મુળાલો નિત્થી ચ, બીજકોસો તુ કણ્ણિકા;
પદુમાદિસમૂહે તુ, ભવે **સણ્ડ**મનિત્થિયં.

૬૮૮.ઉપ્પલં કુવલયઞ્ચ, નીલં ત્વિ'**ન્દીવરં** સિયા;
સેતેતુ **કુમુદ**ઞ્ચસ્સ, કન્દો **સાલૂક** મુચ્ચતે.

૬૮૯.સોગન્ધિકં કલ્લહારં, દકસીતલિકં પ્યથ;
સેવાલો નીલિકા ચાથ, ભિસિન્ય'મ્બુજિની ભવે.

૬૯૦. **સેવાલા** તિલબીજઞ્ચ, સઙ્ખે ચ પણકાદયોતિ.

ઇતિ પાતાલવગ્ગો.

ભૂકણ્ડો દુતિયો.

૩. સામઞ્ઞકણ્ડ

૧. વિસેસ્યાધીનવગ્ગ

૬૯૧વિસેસ્યાધીન સંકિણ્ણા, નેકત્થેહ્ય'બ્યયેહિ ચ;
સા'ઙ્ગો'પાઙ્ગેહિ કથ્યન્તે, કણ્ડે વગ્ગા ઇહ ક્કમા.

૬૯૨ગુણદબ્બક્રિયાસદ્દા, સિયું સબ્બે વિસેસના;
વિસેસ્યાધીનભાવેન, વિસેસ્યસમલિઙ્ગિનો.

૬૯૩સોભનં રુચિરં સાધુ, મનુઞ્ઞં ચારુ સુન્દરં;
વગ્ગુ મનોરમં કન્તં, હારી મઞ્જુ ચ પેસલં.

૬૯૪ભદ્દં વામઞ્ચ કલ્યાણં, મનાપં લદ્ધકં સુભં;
ઉત્તમો પવરો જેટ્ઠો, પમુખા'નુત્તરો વરો.

૬૯૫મુખ્યો પધાનં પામોક્ખો, પર મગ્ગઞ્ઞ મુત્તરં;
પણીતં પરમં સેય્યો, ગામણી સેટ્ઠ સત્તમા.

૬૯૬વિસિટ્ઠા'રિય નાગે'કો, સભગ્ગા મોક્ખ પુઙ્ગવા;
સીહ કુઞ્જર સદ્દૂલા, દી તુ સમાસગા પુમે.

૬૯૭ચિત્ત'ક્ખિ પીતિજનન, **મબ્યાસેક મસેચનં**;
ઇટ્ઠં તુ સુભગં હજ્જં, દયિતં વલ્લભં પિયં.

૬૯૮તુચ્છઞ્ચ રિત્તકં સુઞ્ઞં, અથા'સારઞ્ચ ફેગ્ગુ ચ;
મેજ્ઝં પૂતં પવિત્તો થ, અવિરદ્ધો અપણ્ણકો.

૬૯૯ઉક્કટ્ઠો ચ પકટ્ઠો થ, નિહીનો હીન લામકા;
પતિકિટ્ઠં નિકિટ્ઠઞ્ચ, ઇત્તરા'વજ્જ કુચ્છિતા.

૭૦૦અધમો'મક ગારય્હા,
મલીનો તુ મલીમસો;
બ્રહા મહન્તં વિપુલં, વિસાલં પુથુલં પુથુ.

૭૦૧ગરુ'રુ વિત્થિણ્ણ મથો, પીનં થૂલઞ્ચ પીવરં;
થુલ્લઞ્ચ વઠરઞ્ચા થ, આચિતં નિચિતં ભવે.

૭૦૨સબ્બં સમત્ત મખિલં, નિખિલં સકલં તથા;

નિસ્સેસં કસિણા’સેસં, સમગ્ગઞ્ચ અનૂનકં,

૭૦૩ભૂરિ પહુતં પચુરં, ભિય્યો સમ્બહુલં બહુ;
ચેભુય્યં બહુલં ચાથ, બાહિરં પરિબાહિરં.

૭૦૪.પરોસતાદી તે, ચેસં, પરં મત્તં સતાદિતો;
પરિત્તં સુખુમં ખુદ્દં, થોક મપ્પં કિસં તનુ.

૭૦૫.ચુલ્લં મત્તે’ત્થિયં લેસ,
લવા’ણુહિ કણો પુમે;
સમીપં નિકટા’સન્ના, પકટ્ઠા’ભ્યાસ સન્તિકં.

૭૦૬.અવિદૂરઞ્ચ સામન્તં, સન્નિકટ્ઠ મુપન્તિકં;
સકાસં અન્તિકં ઞત્તં, દૂરં તુ વિપ્પકટ્ઠકં.

૭૦૭નિરન્તરં ઘનં સન્દં, વિરળં પેલવં તનુ;
અથા યતં દીઘ મથો, નિત્તલં વટ્ટ વટ્ટુલં.

૭૦૮.ઉચ્ચો તુ ઉન્નતો તુઙ્ગો, ઉદગ્ગો ચેવ ઉચ્છિતો;
નીચો રસ્સો વામનો થ, અજિમ્હો પગુણો ઉજુ.

૭૦૯.અળારં વેલ્લિતં વઙ્કં, કુટિલં જિમ્હ કુઞ્ચિતં;
ધુવો ચ સસ્સતો નિચ્ચો, સદાતન સનન્તના.

૭૧૦કૂટટ્ઠો ત્વે’કરૂપેન, કાલબ્યાપી પકાસિતો;
લહુ સલ્લહુકં ચાથ, સઙ્ખ્યાતં ગણિતં મિતં.

૭૧૧તિણ્હં તુ તિખિણં તિબ્બં, ચણ્ડં ઉગ્ગં ખરં ભવે;
જઙ્ગમઞ્ચ ચરઞ્ચેવ, તસં ઞેય્યં ચરાચરં.

૭૧૨કમ્પનં ચલનં ચાથ, અતિરિત્તો તથા’ધિકો;
થાવરો જઙ્ગમા અઞ્ઞો, લોલં તુ ચઞ્ચલં ચલં.

૭૧૩.તરલઞ્ચ પુરાણો તુ, પુરાતન સનન્તના;
ચિરન્તનો થ પચ્ચગ્ઘો, નૂતનો’ભિનવો નવો.

૭૧૪કુરૂરં કઠિનં દળ્હં, નિટ્ઠુરં કક્ખળં ભવે;
અનિત્થ્ય’ન્તો પરિયન્તો, પન્તો ચ પચ્છિમ’ન્તિમા.

૭૧૫જિઘઞ્ઞં ચરિમં પુબ્બં, ત્વ’ગ્ગં પઠમ માદિ સો;

પતિરૂપો નુચ્છવિકં, અથ મોઘં નિરત્થકં.

૭૧૬બ્યત્તં પુટ [ફુટં (સી॰)] ઞ્ચ મુદુ તુ, સુકુમારઞ્ચ કોમલં;
પચ્ચક્ખં ઇન્દ્રિયગ્ગય્હં, **અપચ્ચક્ખં** અતિન્દ્રિયં.

૭૧૭ઇતરા'ઞ્ઞતરો એકો, અઞ્ઞો બહુવિધો તુ ચ;
નાનારૂપો ચ વિવિધો, અબાધં તુ નિરગ્ગલં.

૭૧૮અથે'કાકી ચ એકચ્ચો, એકો ચ એકકો સમા;
સાધારણઞ્ચ સામઞ્ઞં, સમ્બાધો તુ ચ સંકટં.

૭૧૯વામં કળેવરં **સબ્યં**; **અપસબ્યં** તુ દક્ખિણં;
પટિકૂલં ત્વ'પસબ્યં, ગહનં કલિલં સમા.

૭૨૦ઉચ્ચાવચં બહુભેદં, સંકિણ્ણા' કિણ્ણ સંકુલા;
કતહત્થો ચ કુસલો, પવીણા'ભિઞ્ઞ સિક્ખિતા.

૭૨૧નિપુણો ચ પટુ છેકો, ચાતુરો દક્ખ પેસલા;
બાલો દત્તુ જલો મૂળ્હો, મન્દો વિઞ્ઞૂ ચ બાલિસો.

૭૨૨પુઞ્ઞવા સુકતી ધઞ્ઞો, મહુસ્સાહો મહાધિતિ;
મહાતણ્હો મહિચ્છો થ, હદયી હદયાલુ ચ.

૭૨૩સુમનો હટ્ઠચિત્તો થ, દુમ્મનો વિમનો પ્યથ;
વદાનિયો વદઞ્ઞૂ ચ, દાનસોણ્ડો બહુપ્પદો.

૭૨૪ખ્યાતો પતીતો પઞ્ઞાતો,
ભિઞ્ઞાતો પથિતો સુતો,
વિસ્સુતો વિદિતો ચેવ, પસિદ્ધો પાકટો ભવે.

૭૨૫ઇસ્સરો નાયકો સામી, પતી'સા'ધિપતી પભૂ;
અય્યા'ધિપા'ધિભૂ નેતા,
ઇબ્ભો ત્વ'ડ્ઢો તથા ધની.

૭૨૬દાનારહો દક્ખિણેય્યો, સિનિદ્ધો તુ ચ વચ્છલો;
પરિક્ખકો કારણિકો,
આસત્તો તુ ચ તપ્પરો.

૭૨૭કારુણિકો દયાલુપિ, સૂરતો **ઉસ્સુકો** તુ ચ;

ઇઙ્કત્થે ઉય્યુતો ચાથ, દીઘસુત્તો ચિરક્રિયો.

૭૨૮.પરાધીનો પરાયત્તો, આયત્તો તુ ચ સન્તકો;
પરિગ્ગહો અધીનો ચ, સચ્છન્દો તુ ચ સેરિનિ.

૭૨૯.અનિસમ્મકારી જમ્મો, અતિતણ્હો તુ લોલુપો;
ગિદ્ધો તુ લુદ્ધો લોલો થ,
કુણ્ઠો મન્દો ક્રિયાસુ હિ.

૭૩૦કામયિતા તુ કમિતા, કામનો કામિ કામુકો;
સોણ્ડો મત્તો વિધેય્યો તુ,
અસ્સવો સુબ્બચો સમા.

૭૩૧.પગબ્ભો પટિભાયુત્તો, ભીસીલો ભીરુ ભીરુકો;
અધીરો [અવીરો (ટી॰)] કાતરો ચાથ,
હિંસાસીલો ચ ઘાતુકો.

૭૩૨કોધનો રોસનો [દોસનો (સી॰)] કોપી,
ચણ્ડો ત્વચ્ચન્તકોધનો;
સહનો ખમનો ખન્તા, તિતિક્ખવા ચ ખન્તિમા.

૭૩૩.સદ્ધાયુત્તો તુ સદ્ધાલુ, ધજવા તુ ધજાલુ ચ [લજ્જાલુતુ ચ લજ્જવા (ક॰)];
નિદ્દાલુ નિદ્દાસીલો થ, ભસ્સરો ભાસુરો ભવે.

૭૩૪નગ્ગો દિગમ્બરો’વત્થો, ઘસ્મરો તુ ચ ભક્ખકો;
એળમૂગો તુ વત્તુઞ્ચ, સોતું ચા’કુસલો ભવે.

૭૩૫.મુખરો દુમ્મુખા’બદ્ધ, મુખા ચાપ્પિયવાદિનિ;
વાચાલો બહુગારય્હ, વચે વત્તા તુ સો વદો.

૭૩૬નિજો સકો અત્તનિયો,
વિમ્હયો’ચ્છરિય’બ્ભુતો;
વિહત્થો બ્યાકુલો ચાથ,
આતતાયી વધુદ્યતો.

૭૩૭.સીસચ્છેજ્જમ્હિ **વજ્ઝો** થ, નિકતો ચ સઠો’નુજુ;
સૂચકો પિસુણો કણ્ણે,
જપો ધુત્તો તુ વઞ્ચકો.

૭૩૮.અનિસમ્મ હિ યો કિચ્ચં, પુરિસો વધબન્ધનાદિ માચરતિ;
અવિનિચ્છિતકારિત્તા, સોખલુ **ચપલો**તિ વિઞ્ઞેય્યો.

૭૩૯.ખુદ્દો કદરિયો થદ્ધ, મચ્છરી કપણો પ્યથ;
અકિઞ્ચનો દલિદ્દો ચ, દીનો નિદ્ધન દુગ્ગતા.

૭૪૦.અસમ્ભાવિતસમ્પત્તં, **કાકતાલિય** મુચ્ચતે;
અથ યાચનકો અત્થી, યાચકો ચ વનિબ્બકો.

૭૪૧.**અણ્ડજા** પક્ખિસપ્પાદી, નરાદી તુ **જલાબુજા**;
સેદજા કિમિડંસાદી, દેવાદી ત્વો’ **પપાતિકા**.

૭૪૨.જણ્ણુતગ્ઘો જણ્ણુમત્તો, **કપ્પો** તુ કિઞ્ચિદૂનકે;
અન્તગ્ગતં ભુ પરિયા, પન્ન મન્તોગધો’ગધા.

૭૪૩.રાધિતો સાધિતો ચાથ, નિપ્પક્કં કુથિતં ભવે;
આપન્નો ત્વા’પદપ્પત્તો, વિવસો ત્વવસો ભવે.

૭૪૪.નુણ્ણો નુત્તા’ત્ત, ખિત્તા ચે’, રિતા વિદ્ધા થ કમ્પિતો;
ધૂતો આધૂત ચલિતા, નિસિતં તુ ચ તેજિતં.

૭૪૫.પત્તબ્બં ગમ્મ માપજ્જં [આસજ્જં (ક॰)], પક્કં પરિણતં સમા;
વેઠિતં તુ વલયિતં, રુદ્ધં સંવુત માવુતં.

૭૪૬.પરિક્ખિત્તઞ્ચ નિવુતં, વિસટં વિત્થતં તતં;
લિત્તો તુ દિદ્ધો ગૂળ્હો તુ,
ગુત્તો પુટ્ઠો તુ પોસિતો.

૭૪૭.લજ્જિતો હીળિતો ચાથ, સનિતં ધનિતં પ્યથ;
સન્દાનિતો સિતો બદ્ધો,
કીલિતો સંયતો ભવે.

૭૪૮.સિદ્ધે નિપ્ફન્ન નિબ્બત્તા, દારિતે ભિન્ન ભેદિતા;
છન્નો તુ છાદિતે ચાથ, વિદ્ધે છિદ્દિત વેધિતા.

૭૪૯.આહટો આભતા’નીતા,
દન્તો તુ દમિતો સિયા;
સન્તો તુ સમિતો ચેવ,
પુણ્ણો તુ પૂરિતો ભવે.

૭૫૦.અપચાયિતો મહિતો, પૂજિતા'રહિતો'ચ્ચિતો;
માનિતો ચા'પચિતો ચ, તચ્છિતં તુતનૂકતે.

૭૫૧.સન્તત્તો ધૂપિતો ચોપ,
ચરિતો તુ ઉપાસિતો;
ભટ્ઠં તુ ગલિતં પન્નં, ચુતઞ્ચ ધંસિતં ભવે.

૭૫૨.પીતો પમુદિતો હટ્ઠો,
મત્તો તુટ્ઠો થ કન્તિતો;
સઞ્છિન્નો લૂન દાતા થ,
પસત્થો વણ્ણિતો થુતો.

૭૫૩.તિન્તો'લ્લ'દ્દ કિલિન્નો'ન્ના, મગ્ગિતં પરિયેસિતં;
અન્વેસિતં ગવેસિતં, લદ્ધં તુ પત્ત મુચ્ચતે.

૭૫૪.રક્ખિતં ગોપિતં ગુત્તં, તાતં ગોપાયિતા'વિતા;
પાલિતં અથ ઓસ્સટ્ઠં, ચત્તં હીનં સમુજ્ઝિતં.

૭૫૫.ભાસિતં લપિતં વુત્તા, ભિહિતા'ખ્યાત જપ્પિતા;
ઉદીરિતઞ્ચ કથિતં, ગદિતં ભણિતો'દિતા.

૭૫૬.અવઞ્ઞાતા'વગણિતા, પરિભૂતા'વમાનિતા;
જિઘચ્છિતો તુ ખુદિતો,
છાતો ચેવ બુભુક્ખિતો.

૭૫૭.બુદ્ધં ઞાતં પટિપન્નં, વિદિતા'વગતં મતં;
ગિલિતો ખાદિતો ભુત્તો,
ભક્ખિતો'જ્ઝોહટા'સિતા.

ઇતિ વિસેસ્યાધીનવગ્ગો.

૨. સંકિણ્ણવગ્ગ

૭૫૮.ઞેય્યં લિઙ્ગ મિહ ક્વાપિ, પચ્ચયત્થવસેન ચ;
ક્રિયા તુ કિરિયં કમ્મં,
સન્તિ તુ સમથો સમો;
દમો ચ દમથો દન્તિ, **વત્તં** તુ સુદ્ધકમ્મનિ;
અથો આસઙ્ગવચનં, તીસુ વુત્તં પરાયણં.

૭૫૯ભેદો વિદારો ફુટનં, તપ્પનં તુ ચ પીણનં;
અક્કોસન મભિસઙ્ગો,
ભિક્ખા તુ યાચના'ત્થના.

૭૬૦નિન્નિમિત્તં યદિચ્છા થા', પુચ્છના નન્દનાનિ ચ;
સભાજન મથો ઞાયો,
નયો ફાતિ તુ વુદ્ધિયં.

૭૬૧કિલમથો કિલમનં, પસવો તુ પસૂતિયં;
ઉક્કંસો ત્વતિસયો થ,
જયો ચ જયનં જિતિ.

૭૬૨વસો કન્તિ, બ્યધો વેધો,
ગહો ગાહો વરો વુતિ;
પચા પાકો હવો હુતિ [હૂભિ (સી॰ અમરકોસ)],
વેદો વેદન મિત્થિ વા.

૭૬૩જીરણં જાનિ તાણં તુ, રક્ખણં પમિતિપ્પમા;
સિલેસો સન્ધિ ચ ખયો,
ત્વપચયો રવો રણો.

૭૬૪નિગાદો નિગદો માદો, મદો પસિતિ બન્ધનં;
આકરો ત્વિઙ્ગિતં ઇઙ્ગો,
અથ'ત્થાપગમો બ્યયો.

૭૬૫અન્તરાયો ચ પચ્ચૂહો,
વિકારો તુ વિકત્ય'પિ;
પવિસિલેસો વિધુરં, ઉપવેસનમાસનં.

૭૬૬અજ્ઝાસયો અધિપ્પાયો, આસયો ચાભિસન્ધિ ચ;
ભાવો ધિમુત્તિ છન્દો થ,
દોસો આદીનવો ભવે.

૭૬૭આનિસંસો ગુણો ચાથ,
મજ્ઝં વેમજ્ઝ મુચ્ચતે;
મજ્ઝન્હિકો [મજ્ઝન્તિકો (ટી॰ સી॰ પી॰)] તુ મજ્ઝન્હો, વેમત્તં તુ ચ નાનતા.

૭૬૮વા જાગરો જાગરિયં [જાગરિયો (ટી॰)], પવાહો તુ પવત્તિ ચ;

ब्यासो पपञ्चो वित्थारो,
यामो तु संयमो यमो.

७६९.सम्बाहनं मद्दनञ्च, पसरो तु विसप्पनं;
सन्थवो तु परिचयो,
मेलको सङ्ग सङ्गमा.

७७०.**सन्निधि** सन्निकट्ठम्हि, विनासो तु अदस्सनं;
लवो भिलावो लवनं,
पत्थावो'वसरो समा.

७७१.ओसानं परियोसानं, उक्कंसो'तिसयो भवे [अवसानं समापनं (?)];
सन्निवेसो च सण्ठानं, अथा'ब्भन्तर मन्तरं.

७७२.पाटिहीरं पाटिहेरं, पाटिहारिय मुच्चते;
किच्चं तु करणीयञ्च, सङ्खारो वासना भवे.

७७३.पवनं पव निप्पावा, तसरो सुत्तवेठनं;
सङ्कमो दुग्गसञ्चारो, पक्कमो तु उपक्कमो.

७७४.पाठो निपाठो निपठो, विचयो मग्गना पुमे;
आलिङ्गनं परिस्सङ्गो, सिलेसो उपगूहनं.

७७५.आलोकनञ्च निज्झानं, इक्खणं दस्सनं प्यथ;
पच्चादेसो निरसनं, पच्चक्खानं निराकति.

७७६.विपल्लासो'ञ्ञथाभावो, ब्यत्तयो विपरीययो;
विपरियासो'तिक्कमो, त्व'तिपातो उपच्चयो.

इति संकिण्णवग्गो.

३. अनेकत्थवग्ग

७७७.अनेकत्थे पवक्खामि, गाथा'द्धपादतो कमा;
एत्थ लिङ्गविसेसत्थ, मेकस्स पुनरुत्तता.

७७८.**समयो** समवाये च, समूहे कारणे खणे;
पटिवेधे सिया काले, पहाने लाभ दिट्ठिसु.

७७९.**वण्णो** सण्ठान रूपेसु, जाति,च्छवीसु कारणे;

પમાણે ચ પસંસાયં, અક્ખરે ચ યસે ગુણે.

૭૮૦ઉદ્દેસે પાતિમોક્ખસ્સ, પણ્ણત્તિય **મુપોસથો**;
ઉપવાસે ચ અટ્ઠઙ્ગે, ઉપોસથદિને સિયા.

૭૮૧રથઙ્ગે લક્ખણે ધમ્મો, રચક્કે'સ્વીરિયાપથે;
ચક્કં સમ્પત્તિયં ચક્ક, રતને મણ્ડલે બલે.

૭૮૨કુલાલભણ્ડે આણાય, માયુધે દાન રાસિસુ;
૭૮૩દાનસ્મિં **બ્રહ્મચરિય**, મપ્પમઞ્ઞાસુ સાસને;
મેથુનારતિયં વેય્યા, વચ્ચે સદારતુટ્ઠિયં;
પઞ્ચસીલા'રિયમગ્ગો, પોસથઙ્ગ ધિતીસુ [ઠિતીસુ (ક॰)] ચ.

૭૮૪**ધમ્મો** સભાવે પરિયત્તિપઞ્ઞા,
ઞાયેસુ સચ્ચપ્પકતીસુ પુઞ્ઞે;
ઞેય્યે ગુણા'ચાર સમાધિસૂપિ,
નિસ્સત્તતા'પત્તિસુ કારણાદો.

૭૮૫**અત્થો** પયોજને સદ્દા, ભિધેય્યે વુદ્ધિયં ધને;
વત્થુમ્હિ કારણે નાસે, હિતે પચ્છિમપબ્બતે.

૭૮૬ગેભુય્યતા'બ્યામિસ્સેસુ, વિસંયોગે ચ **કેવલં**;
દળ્હત્થે'નતિરેકે ચા, નવસેસમ્હિ તં તિસુ.

૭૮૭**ગુણો** પટલ રાસીસુ, આનિસંસે ચ બન્ધને;
અપ્પધાને ચ સીલાદો, સુક્કાદિમ્હિ જિયાય ચ.

૭૮૮રુક્ખાદો વિજ્જમાને ચા, રહન્તે ખન્ધપઞ્ચકે;
ભૂતો સત્ત મહાભૂતા, મનુસ્સેસુ ન નારિયં.

૭૮૯**વાચ્ચલિઙ્ગો** અતીતસ્મિં, જાતે પત્તે સમે મતો;
૭૯૦સુન્દરે દળ્હિકમ્મે ચા, યાચને સમ્પટિચ્છને;
સજ્જને સમ્પહંસાયં, **સાધ્વા**'ભિધેય્યલિઙ્ગિકં.

૭૯૧**અન્તો** નિત્થી સમીપે ચા, વસાને પદપૂરણે;
દેહાવયવે કોટ્ઠાસે, નાસ સીમાસુ લામકે.

૭૯૨નિકાયે સન્ધિ સામઞ્ઞ, પ્પસૂતીસુ કુલે ભવે;
વિસેસે સુમનાયઞ્ચ, **જાતિ** સઙ્ખતલક્ખણે.

૭૯૩ભવભેદે પતિટ્ઠાયં, નિટ્ઠા'જ્ઝાસયબુદ્ધિસુ;
વાસટ્ઠાને ચ ગમને, વિસટત્તે [વિસરત્ત વિસદત્તે] **ગતી**રિતા.

૭૯૪ફલે વિપસ્સના દિબ્બ, ચક્ખુ સબ્બઞ્ઞુતાસુ ચ;
પચ્ચવેક્ખણઞાણમ્હિ, મગ્ગે ચ **ઞાણદસ્સનં**.

૭૯૫કમ્મારુદ્ધન અઙ્ગાર, કપલ્લ દીપિકાસુ ચ;
સુવણ્ણકારમૂસાયં, **ઉક્કા** વેગે ચ વાયુનો.

૭૯૬કેસોહારણ, જીવિત, વુત્તિસુ વપને ચ વાપસમકરણે;
કથને પમુત્તભાવ, જ્ઝેનાદો [જ્ઝેસનાદો (સી॰)] **વુત્ત** મપિ તીસુ.

૭૯૭ગમને વિસ્સુતે ચા'વ, ધારિતો'પચિતેસુ ચ;
અનુયોગે કિલિન્ને ચ, **સુતો'** ભિધેય્યલિઙ્ગિકો.

૭૯૮સોતવિઞ્ઞેય્ય સત્થેસુ, **સુતં** પુત્તે **સુતો** સિયા;
૭૯૯**કપ્પો** કાલે યુગે લેસે, પઞ્ઞત્તિ પરમાયુસુ;
સદિસે તીસુ સમણ, વોહાર કપ્પબિન્દુસુ;
સમન્તત્થે'ન્તરકપ્પા, દિકે તક્કે વિધિમ્હિ ચ.

૮૦૦નિબ્બાન મગ્ગ વિરતિ, સપથે સચ્ચભાસિતે;
તચ્છે ચા'રિયસચ્ચમ્હિ, દિટ્ઠિયં **સચ્ચ** મીરિતં.

૮૦૧સઞ્ઞાતિદેસે હેતુમ્હિ, વાસટ્ઠાના'કરેસુ ચ;
સમોસરણટ્ઠાને ચા, **યતનં** પદપૂરણે.

૮૦૨**અન્તરં** મજ્ઝ વત્થ'ઞ્ઞ, ખણો'કાસો'ધિ હેતુસુ;
બ્યવધાને વિનટ્ઠે ચ, ભેદે છિદ્દે મનસ્ય'પિ.

૮૦૩આરોગ્યે **કુસલં** ઇટ્ઠ, વિપાકે **કુસલો** તથા;
અનવજ્જમ્હિ છેકે ચ, કથિતો **વાચ્ચલિઙ્ગિકો**.

૮૦૪દ્રવા'ચારેસુ વીરિયે, મધુરાદીસુ પારદે;
સિઙ્ગારાદો ધાતુભેદે, કિચ્ચે સમ્પત્તિયં **રસો**.

૮૦૫**બોધિ** સબ્બઞ્ઞુતઞ્ઞાણે, રિયમગ્ગે ચ નારિયં;
પઞ્ઞત્તિયં **પુમે'** સ્સત્થ, રુક્ખમ્હિ પુરિસિત્થિયં.

૮૦૬સેવિતો યેન યો નિચ્ચં, તત્થાપિ **વિસયો** સિયા;

રૂપાદિકે જનપદે, તથા દેસે ચ ગોચરે.

૮૦૭**ભાવો** પદત્થે સત્તાય, મધિપ્પાય ક્રિયાસુ ચ;
સભાવસ્મિઞ્ચ લીલાયં, પુરિસિ’ત્થિન્દ્રિયેસુ ચ.

૮૦૮**સો** બન્ધવે’ત્તનિ ચ **સં**, **સો** ધનસ્મિં મનિત્થિયં;
સા પુમે સુનખે વુત્તો, ત્તનિયે **સો** તિલિઙ્ગિકો.

૮૦૯**સુવણ્ણં** કનકે વુત્તં, **સુવણ્ણો** ગરુળે તથા;
પઞ્ચધરણમત્તે ચ, છવિ સમ્પત્તિયમ્પિ ચ.

૮૧૦**વરો** દેવાદિકા [દેવાદિતો (સી॰)] ઇટ્ઠે, જામાતરિ પતિમ્હિ ચ,
ઉત્તમે **વાચ્ચલિઙ્ગો** સો, **વરં** મન્દપ્પિયે બ્યયં.

૮૧૧મકુલે ધનરાસિમ્હિ, સિયા **કોસ** મનિત્થિયં;
નેત્તિંસાદિ પિધાને ચ, ધનુપઞ્ચસતેપિ ચ.

૮૧૨પિતામહે જિને સેટ્ઠે, બ્રાહ્મણે ચ પિતૂસ્વપિ;
બ્રહ્મા વુત્તો તથા **બ્રહ્મં**, વેદે તપસિ વુચ્ચતે.

૮૧૩હત્થીનં મજ્ઝબન્ધે ચ, પકોટ્ઠે કચ્છબન્ધને;
મેખલાયં મતા **કચ્છા**, **કચ્છો** વુત્તો લતાય ચ.

૮૧૪તથેવ બાહુમૂલમ્હિ, અનૂપમ્હિ તિણેપિ ચ;
૮૧૫**પમાણં** હેતુ સત્થેસુ, માને ચ સચ્ચવાદિનિ;
પમાતરિ ચ નિચ્ચમ્હિ, મરિયાદાય મુચ્ચતે.

૮૧૬**સત્તં** દબ્બ’ત્તભાવેસુ, પાણેસુ ચ બલે, સિયા [બલે સક્કા (ટી॰)];
સત્તાયઞ્ચ, જને**સત્તો**, આસત્તે સો તિલિઙ્ગિકો.

૮૧૭સેમ્હાદો રસરત્તાદો, મહાભૂતે પભાદિકે;
ધાતુ દ્વીસ્વ’ટ્ઠિચક્ખા’દિ, ભ્વા’દીસુ ગેરિકાદિસુ.

૮૧૮અમચ્ચાદો સભાવે ચ, યોનિયં **પકતી**’રિતા;
સત્વાદિસામ્યા’વત્થાયં, પચ્ચયા પઠમેપિ ચ.

૮૧૯**પદં** ઠાને પરિત્તાણે, નિબ્બાનમ્હિ ચ કારણે;
સદ્દે વત્થુમ્હિ કોટ્ઠાસે, પાદે તલ્લઞ્છને મતં.

૮૨૦લોહમુગ્ગર મેઘેસુ, **ઘનો**, તાલાદિકે **ઘનં**,;

નિરન્તરે ચ કઠિને, વાચ્ચલિઙ્ગિક મુચ્ચતે.

૮૨૧.**ખુદ્દા** ચ મક્ખિકાભેદે, મધુમ્હિ **ખુદ્દ**, મપ્પકે;
અધમે કપણે ચાપિ, બહુમ્હિ ચતૂસુ ત્તિસુ.

૮૨૨.તક્કે મરણલિઙ્ગે ચ, **અરિટ્ઠં** અસુભે સુભે,;
અરિટ્ઠો આસવે કાકે, નિમ્બે ચ ફેનિલદ્દુમે.

૮૨૩.માનભણ્ડે પલસતે, સદિસત્તે **તુલા** તથા;
ગેહાનં દારુબન્ધત્થ, પીઠિકાયઞ્ચ દિસ્સતિ.

૮૨૪.મિત્તકારે લઞ્ચદાને, બલે રાસિ વિપત્તિસુ [બલરાસિ વિપત્તિસુ (ક॰)];
યુદ્ધે ચેવ પટિઞ્ઞાયં, **સઙ્ગરો** સમ્પકાસિતો.

૮૨૫.ખન્ધે ભવે નિમિત્તમ્હિ, **રૂપં** વણ્ણે ચ પચ્ચયે;
સભાવ સદ્દ સણ્ઠાન, રૂપજ્ઝાન વપૂસુ ચ.

૮૨૬.વત્થુ કિલેસ કામેસુ, ઇચ્છાયં મદને રતે;
કામો, **કામં** નિકામે, ચા, નુઞ્ઞાયં **કામ** મબ્યયં.

૮૨૭.**પોક્ખરં** પદુમે દેહે, વજ્જભણ્ડમુખેપિ ચ;
સુન્દરત્તે ચ સલિલે, માતઙ્ગકરકોટિયં.

૮૨૮.રાસિનિચ્ચલ માયાસુ, દમ્ભા’સચ્ચેસ્વ’યોઘને;
ગિરિસિઙ્ગમ્હિ સીરઙ્ગે, યન્તે **કૂટ** મનિત્થિયં.

૮૨૯.વુદ્ધિયં જનને કામ, ધાત્વાદીમ્હિ ચ પત્તિયં;
સત્તાયઞ્ચેવ સંસારે, **ભવો** સસ્સતદિટ્ઠિયં.

૮૩૦.પટિવાક્યો’ત્તરાસઙ્ગે, સુ’**ત્તરં** **ઉત્તરો** તિસુ;
સેટ્ઠે દિસાદિભેદે ચ, પરસ્મિ મુપરી’રિતો.

૮૩૧.**નેક્ખમ્મં** પઠમજ્ઝાને, પબ્બજ્જાયં વિમુત્તિયં;
વિપસ્સનાય નિસ્સેસ, કુસલમ્હિ ચ દિસ્સતિ.

૮૩૨.**સઙ્ખારો** સઙ્ખતે પુઞ્ઞા, ભિસઙ્ખારાદિકેપિ ચ;
પયોગે કાયસઙ્ખારા, દ્ય’ભિસઙ્ખરણેસુ ચ.

૮૩૩.આરમ્મણે ચ સંસટ્ઠે, વોકિણ્ણે નિસ્સયે તથા;
તબ્ભાવે ચાપ્યભિધેય્ય, લિઙ્ગો **સહગતો** ભવે.

૮૩૪.તીસુ **છન્નં** પતિરૂપે, છાદિતે ચ નિગૂહિતે;
નિવાસન પારુપને, રહો પઞ્ઞત્તિયં પુમે.

૮૩૫.બુદ્ધસમન્તચક્ખૂસુ, **ચક્ખુ** પઞ્ઞાય મીરિતં;
ધમ્મચક્ખુમ્હિ ચ મંસ, દિબ્બચક્ખુદ્વયેસુ ચ.

૮૩૬.વાચ્ચલિઙ્ગો **અભિક્કન્તો**, સુન્દરમ્હિ અભિક્કમે;
અભિરૂપે ખયે વુત્તો, તથેવ’બ્ભનુમોદને.

૮૩૭.કારણે દેસનાયઞ્ચ, વારે વેવચનેપિ ચ;
પાકારસ્મિં [પકારસ્મિં (ક॰)] અવસરે, **પરિયાયો** કથીયતિ.

૮૩૮.વિઞ્ઞાણે ચિત્તકમ્મે ચ, વિચિત્તે **ચિત્ત** મુચ્ચતે;
પઞ્ઞત્તિ ચિત્તમાસેસુ, **ચિત્તો**, તારન્તરે થિયં.

૮૩૯.**સામં** વેદન્તરે સાન્ત્વે, તં પીતે સામલે તિસુ;
સયમત્થે બ્યયં **સામં**, **સામા** ચ સારિવાયપિ.

૮૪૦.પુમે આચરિયાદિમ્હિ, **ગરુ** [ગુરુ (ક॰ ટી॰)] માતાપિતૂસ્વપિ;
ગરુ તીસુ મહન્તે ચ, દુજ્જરા’લહુકેસુ ચ.

૮૪૧.અચ્ચિતે વિજ્જમાને ચ, પસત્થે સચ્ચ સાધુસુ;
ખિન્ને ચ સમિતે ચેવ, **સન્તો**ભિધેય્યલિઙ્ગિકોતિ.

ઇતિ ગાથાઅનેકત્થવગ્ગો.

૮૪૨.**દેવો** વિસુદ્ધિદેવા’દો, મેઘ મચ્ચુ નભેસુ ચ;
અથોપિ તરુણે સત્તે, ચોરેપિ **માણવો** ભવે.

૮૪૩.આદિ કોટ્ઠાસ કોટીસુ, પુરતો’**ગ્ગં**વરે તીસુ;
પચ્ચનીકો’ત્તમેસ્વ’ઞ્ઞે, પચ્છાભાગે **પરો** તિસુ.

૮૪૪.યોનિ કામ સિરિ’સ્સરે, ધમ્મુ’ય્યામ યસે **ભગં**;
ઉળારો તીસુ વિપુલે, સેટ્ઠે ચ મધુરે સિયા.

૮૪૫.**સમ્પન્નો** તીસુ સમ્પુણ્ણે, મધુરે ચ સમઙ્ગિનિ;
સઞ્ઞા તુ ઞાણે કોટ્ઠાસ, પઞ્ઞત્તિ ગણનેસુ ચ.

૮૪૬.**ઠાનં** ઇસ્સરિયો’કાસ, હેતૂસુ ઠિતિયમ્પિ ચ;
અથો માને પકારેચ, કોટ્ઠાસેચ **વિધો** દ્વિસુ.

૮૪૭.પઞ્ઞો’પવાસ ખન્તીસુ, **દમો** ઇન્દ્રિયસંવરે;
ઞાણે ચ સોમનસ્સેચ, **વેદો** છન્દસિ ચો’ચ્ચતે.

૮૪૮.ખન્ધકોટ્ઠાસ, પસ્સાવ, મગ્ગ, હેતૂસુ **યોનિ** સા [યોનિ સો (ટી॰)];
કાલે તુ કૂલે સીમાયં, **વેલા** રાસિમ્હિ ભાસિતા.

૮૪૯.**વોહારો** સદ્દ પણ્ણત્તિ, વણિજ્જા ચેતનાસુ ચ;
નાગો તુ’રગ હત્થીસુ, નાગરુક્ખે તથુ’ત્તમે.

૮૫૦.સેટ્ઠા’સહાય સઙ્ખ્યા’ઞ્ઞ,
તુલ્યેસ્વે’**કો**તિલિઙ્ગિકો;
રાગે તુ **માનસો** ચિત્તા, રહત્તેસુ ચ **માનસં**.

૮૫૧.**મૂલં** ભે સન્તિકે મૂલ, મૂલે હેતુમ્હિ પાભતે;
રૂપાદ્યં’સ પકણ્ડેસુ, **ખન્ધો** રાસિ ગુણેસુ ચ.

૮૫૨.**આરમ્ભો** વીરિયે કમ્મે, આદિકમ્મે વિકોપને;
અથો હદયવત્થુમ્હિ, ચિત્તે ચ **હદયં** ઉરે.

૮૫૩.પચ્છાતાપા’નુબન્ધેસુ, રાગાદો’**નુસયો** ભવે;
માતઙ્ગમુદ્ધપિણ્ડે તુ, ઘટે **કુમ્ભો** દસમ્બણે.

૮૫૪.**પરિવારો** પરિજને, ખગ્ગકોસે પરિચ્છદે;
આલમ્બરો તુ સારમ્ભે, ભેરિભેદે ચ દિસ્સતિ.

૮૫૫.**ખણો** કાલવિસેસે ચ, નિબ્યાપારટ્ઠિતિમ્હિ ચ;
કુલે ત્વ’**ભિજનો** વુત્તો, ઉપ્પત્તિભૂમિયમ્પિ ચ.

૮૫૬.**આહારો** કબળીકારા, હારાદીસુ ચ કારણે;
વિસ્સાસે યાચનાયઞ્ચ, પેમે ચ **પણયો** મતો.

૮૫૭.ઞાદો સદ્ધા, ચીવરાદિ, હેત્વા’ધારેસુ **પચ્ચયો**;
કીળા દિબ્બવિહારાદો, **વિહારો** સુગતાલયે.

૮૫૮.સમત્થને મતો ચિત્તે, કગ્ગતાયં **સમાધિ** ચ;
યોગો સઙ્ગતિ [સઙ્ગે ચ (ટી॰)] કામાદો,
ઞાનો’પાયેસુ યુત્તિયં.

૮૫૯.**ભોગો** સપ્પફણ’ઙ્ગેસુ, કોટિલ્લે ભુઞ્જને ધને;

ભૂમિભાગે કિલેસે ચ, મલે ચા’ङ्गण મુચ્ચતે.

૮૬૦.ધનાદિદપ્પે પઞ્ઞાય, **અભિમાનો** મતો થ ચ;
અપદેસો નિમિત્તે ચ, છલે ચ કથને મતો.

૮૬૧.ચિત્તે કાયે સભાવે ચ, સો **અત્તા** પરમ’ત્તનિ;
અથ **ગુમ્બો** ચ થમ્બસ્મિં [થમ્ભસ્મિં (ટી॰)], સમૂહે બલસજ્જને.

૮૬૨.અન્તોઘરે કુસૂલે ચ, **કોટ્ઠો** ન્તોકુચ્છિયં પ્યથ;
સોપાનङ्गम्हि **ઉણ્હીસો**, મકુટે સીસવેઠને.

૮૬૩.નિય્યાસે સેખરે દ્વારે, **નિય્યૂહો** નાગદન્તકે;
અથો સિખણ્ડે તૂણીરે, **કલાપો** નિકરે મતો.

૮૬૪.ચૂળા સંયતકેસેસુ, મકુટે **મોળિ** ચ દ્વિસુ;
સઙ્ખો ત્વ’નિત્થિયં કમ્બુ, નલાટ’ટ્ઠીસુ [લલાટટ્ઠીસુ (સી॰)] ગોપ્ફકે.

૮૬૫.**પક્ખો** કાલે બલે સાધ્યે, સખી વાજેસુ પङ्गુલે;
દેસે’ણ્ણવે પુમે **સિન્ધુ**, સરિતાયં સ નારિયં.

૮૬૬.ગજે **કરેણુ** પુરિસે, સો હત્થિનિય મિત્થિયં;
રતને **વજિરો** નિત્થી, મણિવેધિ’ન્દહેતિસુ.

૮૬૭.**વિસાણં** તીસુ માતङ्ग, દન્તે ચ પસુસિङ्गકે;
કોટિયં તુ મતો **કોણો**, તથા વાદિત્તવાદને.

૮૬૮.વણિપ્પથે ચ નગરે, વેદે ચ **નિગમો** થ ચ;
વિવાદાદો’ **ધિકરણં**, સિયા’ધારે ચ કારણે.

૮૬૯.પસુમ્હિ વસુધાયઞ્ચ, વાચાદો **ગો** પુમિત્થિયં;
હરિતે તુ સુવણ્ણે ચ, વાસુદેવે **હરી**’રિતો.

૮૭૦.આયત્તે પરિવારે ચ, ભરિયાયં **પરિગ્ગહો**;
ઉત્તંસો ત્વ’ **વતંસો** ચ, કણ્ણપૂરે ચ સેખરે.

૮૭૧.વિજ્જુયં વજિરે ચેવા, **સનિ**’ત્થિપુરિસે પ્યથ;
કોણે સઙ્ખ્યાવિસેસસ્મિં, ઉક્કંસે **કોટિ** નારિયં.

૮૭૨.ચૂળા જાલા પધાન’ગ્ગા, મોરચૂળાસુ સા **સિખા**;
સપ્પદાઠાય **માસી**’ત્થી, ઇટ્ઠસ્સા’સીસનાયપિ.

૮૭૩.**વસા** વિલીન તેલસ્મિં, વસગા વઝ્ઝગાવિસુ;
અભિલાસે તુ કિરણે, અભિસઙ્ગે **રુચિ**’ત્થિયં.

૮૭૪.**સઞ્ઞા** સઞ્ઞાનને નામે, ચેતનાયઞ્ચ દિસ્સતિ;
અંસે સિપ્પે **કલા** કાલે, ભાગે ચન્દસ્સ સોળસે.

૮૭૫.બીજકોસે ઘરકૂટે, કણ્ણભૂસાય **કણ્ણિકા**;
આગામિકાલે દીઘત્તે, પભાવે ચ મતા’**યતિ**.

૮૭૬.**ઉણ્ણા** મેસાદિલોમે, ચ, ભૂમજ્ઝે રોમધાતુયં;
વારુણી ત્વિત્થિયં વુત્તા, નટ્ટકી મદિરાદિસુ.

૮૭૭.ક્રિયચિત્તે ચ કરણે, **કિરિયં** કમ્મનિ **ક્રિયા**;
સુનિસાયં તુ કઞ્ઞાય, જાયાય ચ **વધૂ** મતા.

૮૭૮.પમાણિ’સ્સરિયે **મત્તા**, અક્ખરાવયવે’પ્પકે;
સુત્તં પાવચને રિટ્ઠે [સિદ્ધે (ટી॰)], તન્તે તં સુપિતે તિસુ.

૮૭૯.રાજલિઙ્ગે’સભઙ્ગેસુ, રુક્ખે ચ **કકુદો** [કકુધો (ટી॰ સી॰)] પ્યથ;
નિમિત્ત’ક્ખર સૂપેસુ, **બ્યઞ્જનં** ચિહ્ને પદે.

૮૮૦.વોહારે જેતુ મિચ્છાયં, કીળાદો ચાપિ **દેવનં**;
ભરિયાયં તુ કેદારે, સરીરે **ખેત્ત** મીરિતં.

૮૮૧.સુસ્સૂસાયઞ્ચ વિઞ્ઞેય્યં, ઇસ્સાભ્યાસે પ્યુ’**પાસનં**;
સૂલં તુ નિત્થિયં હેતિ, ભેદે સંકુ રુજાસુ ચ.

૮૮૨.**તન્તિ** વીણાગુણે, **તન્તં**, મુખ્યસિદ્ધન્ત તન્તુસુ;
રથાદ્યઙ્ગે તુ ચ **યુગો**, કપ્પમ્હિ યુગલે **યુગં**.

૮૮૩.ઇત્થિપુપ્ફે ચ રેણુમ્હિ, **રજો** પકતિજે ગુણે;
ન્યાસપ્પણે તુ દાનમ્હિ, **નિય્યાતન** મુદીરિતં.

૮૮૪.ગરુ’પાયા’વતારેસુ, **તિત્થં** પૂતમ્બુ દિટ્ઠિસુ;
પણ્ડકે **જોતિ** નક્ખત્ત, રંસીસ્વ’ગ્ગિમ્હિ **જોતિ** સો.

૮૮૫.**કણ્ડો** નિત્થી સરે દણ્ડે, વગ્ગે ચાવસરે પ્યથ;
ઉદ્ધંબાહુદ્વયમાને [બાહુદ્વયુમ્માને (સી॰ ક॰)], સૂરત્તેપિ ચ **પોરિસં**.

૮૮૬.**ઉદ્ધાનં** પોરિસે’હાસુ, નિસિન્નાદ્યુ’ગ્ગમે પ્યથ;

અનિસ્સયમહીભાગે, ત્વિ’**રીણં** ઊસરે સિયા.

૮૮૭**આરાધનં** સાધને ચ, પત્તિયં પરિતોસને;
પધાને તુ ચ સાનુમ્હિ, વિસાણે **સિઙ્ગ** મુચ્ચતે.

૮૮૮દિટ્ઠા’દિમગ્ગે ગ્ગાણ’ક્ખિ, ક્ખણ લદ્ધીસુ **દસ્સનં**;
હેમે પઞ્ચસુવણ્ણે ચ, **નિક્ખો** નિત્થી પસાધને.

૮૮૯તિથિભેદે ચ સાખાદિ, ફળુમ્હિ **પબ્બ** મુચ્ચતે;
નાગલોકે તુ **પાતાલં**, ભાસિતં બલવામુખે.

૮૯૦કામજે કોપજે દોસે, **બ્યસન**ઞ્ચ વિપત્તિયં;
અથો’પકરણે સિદ્ધિ, કારકેસુ ચ **સાધનં**.

૮૯૧તીસ્વીરિતો [તીસ્વિતો (ટી॰)] દાનસીલે, **વદઞ્ઞૂ** વગ્ગુવાદિનિ;
પુરક્ખતો ભિસિત્તે ચ, પૂજિતે પુરતોકતે.

૮૯૨**મન્દો** ભાગ્યવિહીને ચા, પ્પકે મૂળ્હા’પટૂસ્વપિ;
વુદ્ધિયુત્તે સમુન્નદ્ધે, ઉપ્પન્ને **ઉસ્સિતં** ભવે.

૮૯૩રથઙ્ગે’**ક્ખો** સુવણ્ણસ્મિં, પાસકે, **અક્ખ** મિન્દ્રિયે;
સસ્સતે ચ **ધુવો** તીસુ, **ધુવં** તક્કે ચ નિચ્છિતે.

૮૯૪હરે **સિવો**, **સિવં** ભદ્દ, મોક્ખેસુ, જમ્બુકે **સિવા**;
સેનાયં સત્તિયઞ્ચેવ, થૂલત્તે ચ **બલં** ભવે.

૮૯૫સઙ્ખ્યા નરકભેદેસુ, **પદુમં** વારિજે પ્યથ;
દેવભેદે **વસુ** પુમે, પણ્ડકં રતને ધને.

૮૯૬**નિબ્બાનં** અત્થગમને, અપવગ્ગે સિયા થ ચ;
સેતમ્બુજે **પુણ્ડરીકં**, બ્યગ્ઘે રુક્ખન્તરે પુમે.

૮૯૭ઉપહારે **બલિ** પુમે, કરસ્મિંચા’સુરન્તરે;
સુક્કં તુ સમ્ભવે, **સુક્કો**, ધવલે, કુસલે તિસુ.

૮૯૮**દાયો** દાને વિભત્તબ્બ, ધને ચ પિતુનં વને [ધને (ટી॰)];
પભુત્તા’યત્તતા’યત્તા’, ભિલાસેસુ **વસો** ભવે.

૮૯૯**પરિભાસન** મક્કોસે, નિયમે ભાસને થ ચ,
ધનમ્હિ **સેળનં** યોધ, સીહનાદમ્હિ દિસ્સતિ.

૯૦૦.**પભવો** જાતિહેતુમ્હિ, ઠાને ચાદ્યુપલદ્ધિયં;
અથો'**તુ** નારિપુપ્ફસ્મિં, હેમન્તાદિમ્હિ ચ દ્વિસુ.

૯૦૧.**કરણં** સાધકતમે, ક્રિયા ગત્તેસુ ઇન્દ્રિયે;
તાતો [તાળો (સી॰)] તુ કુઞ્ચિકાયઞ્ચ, તૂરિયઙ્ગે દુમન્તરે.

૯૦૨.પુપ્ફે ફલે ચ **પસવો**, ઉપ્પાદે ગબ્ભમોચને;
ગાયને ગાયકે અસ્સે, **ગન્ધબ્બો** દેવતાન્તરે.

૯૦૩.વિના પુપ્ફં ફલગ્ગાહિ, રુક્ખે **વનપ્પતિ**;
આહતે હેમરજતે, **રૂપિયં** રજતેપિ ચ.

૯૦૪.ખગાદિબન્ધને **પાસો**, કેસપુબ્બો ચયે પ્યથ;
તારા'ક્ખિમજ્ઝે નક્ખત્તે, **તારો** ઉચ્ચતરસ્સરે.

૯૦૫.પત્તે ચ લોહભેદસ્મિં, **કંસો** ચતુકહાપણે;
મજ્ઝિમો દેહમજ્ઝસ્મિં, મજ્ઝભવે ચ સો તિસુ.

૯૦૬.**આવેસનં**ભૂતાવેસે, સિપ્પસાલા ઘરેસુ ચ;
સોભા સમ્પત્તીસુ **સિરી**, **લક્ખી**ત્થી દેવતાય ચ.

૯૦૭.**કુમારો** યુવરાજે ચ, ખન્દે વુત્તો સુસુમ્હિ ચ;
અથા'નિત્થી **પવાળો** ચ, મણિભેદે તથા'ઙ્કુરે.

૯૦૮.**પણો** વેતન મૂલેસુ, વોહારે ચ ધને મતો;
પટિગ્ગહો તુ ગહણે, કથિતો ભાજનન્તરે.

૯૦૯.અસુભે ચ સુભે કમ્મે, **ભાગ્યં** વુત્તં દ્વયે પ્યથ;
પિપ્ફલં તરુભેદે ચ, વત્થચ્છેદનસત્થકે.

૯૧૦.**અપવગ્ગો** પરિચ્ચાગા', વસાનેસુ વિમુત્તિયં;
લિઙ્ગં તુ અઙ્ગજાતસ્મિં, પુમત્તાદિમ્હિ લક્ખણે.

૯૧૧.ચાગે સભાવે નિમ્માને, **સગ્ગો** જ્ઝાયે દિવેપ્યથ;
રોહિતો લોહિતે મચ્છ, ભેદે ચેવ મિગન્તરે.

૯૧૨.**નિદ્ધા** નિપ્ફત્તિયં ચેવા, વસાનમ્હિ અદસ્સને;
કણ્ટકો તુ સપત્તસ્મિં, રુક્ખઙ્ગે લોમહંસને.

૯૧૩.મુખ્યો'પાયેસુ વદને, આદિસ્મિં **મુખ** મીરિતં;

દબ્બં ભબ્બે ગુણાધારે, વિત્તે ચ બુધ દારુસુ.

૯૧૪**માનં** પમાણે પત્થાદો, **માનો** વુત્તો વિધાય ચ;
અથો પરિસ્સમે વુત્તો, **વાયામો** વીરિયેપિ ચ.

૯૧૫સરોરુહે **સતપત્તં**, **સતપત્તો** ખગન્તરે;
છિદ્દે તુ છિદ્દવન્તે ચ, **સુસિરં** તૂરિયન્તરે.

૯૧૬એકસ્મિં સદિસે સન્તે, **સમાનં** વાચ્ચલિઙ્ગિકં;
અથો ગારવ ભીતીસુ, સંવેગે **સમ્ભમો** મતો.

૯૧૭**જુણ્હા** ચન્દપ્પભાયઞ્ચ, તદુપેતનિસાય ચ;
વિમાનં દેવતાવાસે, સત્તભૂમિઘરમ્હિ ચ.

૯૧૮માસે **જેટ્ઠો**, તિવુદ્ધા'તિ, પ્પસત્થેસુ ચ તીસુ સો;
ધમ્મે ચ મઙ્ગલે **સેય્યો**, સો પસત્થતરે તિસુ.

૯૧૯આદિચ્ચાદિમ્હિ ગહણે, નિબન્ધે ચ ઘરે **ગહો**;
કાચો તુ મત્તિકાભેદે, સિક્કાયં નયનામયે.

૯૨૦તીસુ **ગામણિ** સેટ્ઠસ્મિં, અધિપે ગામજેટ્ઠકે;
બિમ્બં તુ પટિબિમ્બે ચ, મણ્ડલે બિમ્બિકાફલે.

૯૨૧ભાજનાદિ પરિક્ખારે, **ભણ્ડં** મૂલધનેપિ ચ;
મગ્ગો ત્વરિયમગ્ગે ચ, સમ્માદિટ્ઠાદિકે, પથે.

૯૨૨**સમા** વસ્સે, **સમો** ખેદ, સન્તીસુ, સો નિભે તિસુ;
ચાપેત્વિ**સ્સાસ**, મુસુનો, **ઇસ્સાસો** ખેપકમ્હિ ચ.

૯૨૩**બાલો** તીસ્વા'દિવયસા, સમઙ્ગિનિ અપણ્ડિતે;
રત્તં તુ સોણિતે, તમ્બા, નુરત્ત, રઞ્જિતે તિસુ.

૯૨૪તચે કાયે ચ **તન્વિ**ત્થી, તીસ્વ'પ્પે વિરળે કિસે;
ઉતુભેદે તુ **સિસિરો**, હિમે સો સીતલે તિસુ.

૯૨૫**સક્ખરા** ગુળભેદે ચ, કથલેપિ ચ દિસ્સતિ;
અનુગ્ગહે તુ સઙ્ખેપે, ગહણે **સઙ્ગહો** મતો.

૯૨૬દક્ખે ચ તિખિણે બ્યત્તે, રોગમુત્તે **પટુ**ત્તિસુ;
રાજા તુ ખત્તિયે વુત્તો, નરનાથે પભુમ્હિ ચ.

૯૨૭**ખલ**ઞ્ચ ધઞ્ઞકરણે, કક્કે નીચે **ખલો** ભવે;
અથુ’પ્પાદે **સમુદયો**, સમૂહે પચ્ચયેપિ ચ.

૯૨૮બ્રહ્મચારી ગહટ્ઠાદો, **અસ્સમો** ચ તપોવને;
ભયઙ્કરે તુ કઠિને, **કુરૂરો** તીસુ નિદ્દયે.

૯૨૯**કનિટ્ઠો કનિયો** તીસુ, અત્યપ્પે’તિયુવે પ્યથ;
સીઘમ્હિ **લહુ** તં, ઇટ્ઠ, નિસ્સારા’ગરુસુત્તિસુ.

૯૩૦**અધરો** તીસ્વધો હીને, પુમે દન્તચ્છદે પ્યથ;
સુસ્સુસા સોતુ મિચ્છાય, સા પારિચરિયાય ચ.

૯૩૧**હત્થો** પાણિમ્હિ રતને, ગણે સોણ્ડાય ભન્તરે;
આવાટે ઉદપાને ચ, **કૂપો** કુમ્ભે ચ દિસ્સતિ.

૯૩૨આદો પધાને **પઠમં**, **પમુખ**ઞ્ચ તિલિઙ્ગિકં;
વજ્જભેદે ચ **વિત તં**, તં વિત્થારે તિલિઙ્ગિકં.

૯૩૩**સારો** બલે થિરંસે ચ, ઉત્તમે સો તિલિઙ્ગિકો;
ભારો તુ ખન્ધભારાદો, દ્વિસહસ્સપલેપિ ચ.

૯૩૪મન્દિરે રોગભેદે ચ, **ખયો** અપચયમ્હિ ચ;
વાળો તુ સાપદે સપ્પે, કુરૂરે સો તિલિઙ્ગિકો.

૯૩૫**સાલો** સજ્જદુમે રુક્ખે, સાલાગેહે ચ દિસ્સતિ;
સોતે તુ **સવનં** વુત્તં, યજને સુતિયમ્પિ ચ.

૯૩૬તીસુ **પતો પરેતો** ચ, મતે ચ પેતયોનિજે;
ખ્યાતે તુ હટ્ઠે વિઞ્ઞાતે, **પતીતં** વાચ્ચલિઙ્ગિકં.

૯૩૭અધિપ્પાયે ચ આધારે, **આસયો** કથિતો થ ચ;
પત્તં પક્ખે દલે, **પત્તો**, ભાજને સો ગતે તિસુ.

૯૩૮કુસલે **સુકતં**, સુટ્ઠુ, કતે ચ **સુકતો** તિસુ;
તપસ્સી ત્વ’નુકમ્પાયા, રહે વુત્તો તપોધને.

૯૩૯તીસુ સુરાદિલોલસ્મિં, **સોણ્ડો** હત્થિકરે દ્વિસુ;
અસ્સાદને તુ **રસનં**, જિવ્હાયઞ્ચ ધનિમ્હિ ચ.

૯૪૦**પણીતો** તીસુ મધુરે, ઉત્તમે વિહિતે પ્યથ;

અઞ્ઞસે વિસિખાયઞ્ચ, પન્તિયં **વીથિ** નારિયં.

૯૪૧.પાપસ્મિં ગગને દુક્ખે, બ્યસને ચા’**ઘ** મુચ્ચતે;
સમૂહે **પટલં** નેત્ત, રોગે વુત્તં છદિમ્હિ ચ.

૯૪૨.**સન્ધિ** સઙ્ઘટ્ટને વુત્તો, **સન્ધિ**’ત્થિ પટિસન્ધિયં;
સત્તન્નં પૂરણે સેટ્ઠે, તિસન્તે **સત્તમો** તિસુ.

૯૪૩.**ઓજા** તુ યાપનાયઞ્ચ, **ઓજો** દિત્તિ બલેસુ ચ;
અથો **નિસામનં** વુત્તં, દસ્સને સવનેપિ ચ.

૯૪૪.**ગબ્ભો** કુચ્છિટ્ઠસત્તે ચ, કુચ્છિ ઓવરકેસુ ચ;
ખણ્ડને ત્વ’**પદાન**ઞ્ચ, ઇતિવુત્તે ચ કમ્મનિ.

૯૪૫.ચિત્તકે રુક્ખભેદે ચ, **તિલકો** તિલકાળકે;
સીલાદો **પટિપત્તિ**’ત્થી, બોધે પત્તિ પવત્તિસુ.

૯૪૬.અસુમ્હિ [આયુમ્હિ (ટી॰), ૪૦૭-ગાથા પસ્સિતબ્બા] ચ બલે **પાણો**, સત્તે હદયગા’નિલે;
છન્દો વસે અધિપ્પાયે, વેદે’ચ્છા’નુટ્ઠુભાદિસુ.

૯૪૭.કામોઘાદો, સમૂહસ્મિં, **ઓઘો**વેગે જલસ્સ ચ;
કપાલં સિરસટ્ઠિમ્હિ, ઘટાદિ સકલેપિ ચ.

૯૪૮.વેણ્વાદિસાખાજાલસ્મિં, લગ્ગકેસે **જટા**’લયે;
સરણં તુ વધે ગેહે, રક્ખિતસ્મિઞ્ચ રક્ખણે.

૯૪૯.થિયં **કન્તા** પિયે, **કન્તો**, મનુઞ્ઞે, સો તિલિઙ્ગિકો;
ગવક્ખે તુ સમૂહે ચ, **જાલં** મચ્છાદિબન્ધને.

૯૫૦.પુચ્છાયં ગરહાયઞ્ચા, નિયમે **કિં** તિલિઙ્ગિકં;
સસદ્દે તીસુ નિવાપે, **સદ્ધં**, **સદ્ધા** ચ પચ્ચયે.

૯૫૧.**બીજં** હેતુમ્હિ અટ્ઠિસ્મિં, અઙ્કુરાતે ચ દિસ્સતિ;
પુબ્બો પૂયે’ગ્ગતો [અગ્ગતે (ટી॰)] આદો,
સો દિસાદો તિલિઙ્ગિકો.

૯૫૨.ફલચિત્તે હેતુકતે, લાભે ધઞ્ઞાદિકે **ફલં**;
આગમને તુ દીઘાદિ, નિકાયેસુ ચ **આગમો**.

૯૫૩.**સન્તાનો** દેવરુક્ખે ચ, વુત્તો સન્તતિયં પ્યથ;

ઉત્તરવિપરીતે ચ, સેટ્ઠે ચા’**નુત્તરં** તિસુ.

૯૫૪.સત્તિસમ્પત્તિયં વુત્તો, કન્તિમત્તે ચ **વિક્કમો**;
છાયા તુ આતપાભાવે, પટિબિમ્બે પભાય ચ.

૯૫૫.ગિમ્હે **ઘમ્મો નિદાઘો** ચ, ઉણ્હે સેદજલે પ્યથ;
કપ્પનં કન્તને વુત્તં, વિકપ્પે સજ્જને’ત્થિયં.

૯૫૬.**અઙ્ગા** દેસે બહુમ્હ’ઙ્ગં, અઙ્ગો દેસે વપુમ્હ’[ઙ્ (ટી॰)] તથા’વયવહેતુસુ;
દેવાલયે ચ થૂપસ્મિં, **ચેતિયં** ચેતિય’દુમે.

૯૫૭.**સજ્જનો** સાધુપુરિસે, **સજ્જનં** કપ્પને પ્યથ;
સુપિનં સુપિને સુત્ત, વિઞ્ઞાણે ત મનિત્થિયં.

૯૫૮.પચ્ચક્ખે સન્નિધાને ચ, **સન્નિધિ** પરિકિત્તિતો;
ભિય્યો બહુતરત્થે સો, પુનરત્થે’બ્યયં ભવે.

૯૫૯.વિસલિત્તસરે **દિદ્ધો**, **દિદ્ધો** લિત્તે તિલિઙ્ગિકો;
વાસે ધૂમાદિસઙ્ખારે, **ધિવાસો** સમ્પટિચ્છને.

૯૬૦.વુત્તો **વિસારદો** તીસુ, સુપ્પગબ્ભે ચ પણ્ડિતે;
અથ **સિત્થં** મધુચ્છિટ્ઠે, વુત્તં ઓદનસમ્ભવે.

૯૬૧.દ્રવે વણ્ણે રસભેદે, **કસાયો** સુરભિમ્હિ ચ;
અથો **ઉગ્ગમનં** વુત્તં, ઉપ્પત્તુ’દ્ધગતીસુ ચ.

૯૬૨.લૂખે નિટ્ઠુરવાચાયં, **ફરુસં** વાચ્ચલિઙ્ગિકં;
પવાહો ત્વ’મ્બુવેગે ચ, સન્દિસ્સતિ પવત્તિયં.

૯૬૩.નિસ્સયે તપ્પરે ઇટ્ઠે, **પરાયણ**પદં તિસુ;
કવચે વારવાણે ચ, નિમ્મોકેપિ ચ **કઞ્ચુકો**.

૯૬૪.લોહભેદે મતં **તમ્બં**, **તમ્બો** રત્તે તિલિઙ્ગિકો;
તીસુ ત્વ’**વસિતં** ઞાતે, અવસાનગતે મતં.

૯૬૫.બોધને ચ પદાને ચ, વિઞ્ઞેય્યં **પટિપાદનં**;
સેલે નિજ્જલદેસે ચ, દેવતાસુ **મરૂ**’રિતો.

૯૬૬.**સત્થં** આયુધ ગન્થેસુ, લોહે, **સત્થો** ચ સઞ્ચયે;
જીવિકાયં વિવરણે, વત્તને **વુત્તિ** નારિયં.

૯૬૭.વીરિયે સૂરભાવે ચ, કથીયતિ **પરક્કમો**;
અથ **કમ્બુ** મતો સઙ્ખે, સુવણ્ણે વલયેપિ ચ.

૯૬૮.**સરો** કણ્ડે અકારાદો, સદ્દે વાપિમ્હિ’નિત્થિયં;
દુપ્ફસ્સે તિખિણે તીસુ, ગદ્રભે કકચે **ખરો**.

૯૬૯.સુરાયુ’પદ્દવે કામા, સવાદિમ્હિ ચ **આસવો**;
દેહે વુત્તો રથઙ્ગે ચ, ચતુરો’પધિસૂ’**પધિ**.

૯૭૦.**વત્થુ**’ત્તં કારણે દબ્બે, ભૂભેદે રતનત્તયે;
યક્ખો દેવે મહારાજે, કુવેરા’નુચરે નરે.

૯૭૧.દારુક્ખન્ધે પીઠિકાયં, આપણે **પીઠ** માસને;
પરિવારે **પરિક્ખારો**, સમ્ભારે ચ વિભૂસને.

૯૭૨.વોહારસ્મિઞ્ચ ઠપને, **પઞ્ઞત્તિ**’ત્થી પકાસને;
પટિભાનં તુ પઞ્ઞાયં, ઉપટ્ઠિત ગિરાય ચ.

૯૭૩.વચનાવયવે મૂલે, કથિતો **હેતુ** કારણે;
ઉદરે તુ તથા પાચા, નલસ્મિં **ગહણી**’ત્થિયં.

૯૭૪.**પિયો** ભત્તરિ, જાયાયં, **પિયા**, ઇટ્ઠે **પિયો** તિસુ;
યમરાજે તુ યુગળે, સંયમે ચ **યમો** ભવે.

૯૭૫.મુદ્દિકસ્સ ચ પુપ્ફસ્સ, રસે ખુદ્દે **મધૂ**’રિતં;
ઉલ્લોચે તુ ચ વિત્થારે, **વિતાનં** પુન્નપુંસકે.

૯૭૬.અપવગ્ગે ચ સલિલે, સુધાયં **અમતં** મતં;
મોહે તુ તિમિરે સઙ્ખ્યા, ગુણે **તમ** મનિત્થિયં.

૯૭૭.ખરે ચા’કારિયે તીસુ, રસમ્હિ પુરિસે **કટુ**;
પણ્ડકે સુકતે, **પુઞ્ઞં**, મનુઞ્ઞે પવને તિસુ.

૯૭૮.**રુક્ખો** દુમમ્હિ, ફરુસા, સિનિદ્ધેસુ ચ સો તિસુ;
ઉપ્પત્તિયં તુ હેતુમ્હિ, સઙ્ખે સુક્કે ચ **સમ્ભવો**.

૯૭૯.**નિમિત્તં** કારણે વુત્તં, અઙ્ગજાતે ચ લઞ્છને;
આદિ સીમાપકારેસુ, સમીપે’વયવે મતો.

૯૮૦.વેદે ચ મન્તને **મન્તો**, **મન્તા** પઞ્ઞાય મુચ્ચતે;

અનયો બ્યસને ચેવ, સન્દિસ્સતિ વિપત્તિયં.

૯૮૧**અરુણો** રંસિભેદે ચા, બ્યત્તરાગે ચ લોહિતે;
અનુબન્ધો તુ પકતા, નિવત્તે નસ્સનક્ખરે.

૯૮૨**અવતારો**’વતરણે, તિત્થમ્હિ વિવરે પ્યથ;
આકારો કારણે વુત્તો, સણ્ઠાને ઇઙ્ગિતેપિ ચ.

૯૮૩સુદ્દિત્થિ તનયે ખત્તા, **ઉગ્ગો**, તિબ્બમ્હિ સો તિસુ;
પધાનં તુ મહામત્તે, પકત્ય’ગ્ગ’ધિતીસુ ચ.

૯૮૪**કલ્લં** પભાતે, નિરોગ, સજ્જદક્ખેસુ [યુત્તદક્ખેસુ (ક॰)] તીસુ તં;
કુહના કૂટચરિયાયં, **કુહનો** કુહકે તિસુ.

૯૮૫**કપોતો** પક્ખિભેદે ચ, દિટ્ઠો પારાવતે થ ચ;
સારદો સારદબ્ભૂતે, અપગબ્ભે મતો તિસુ.

૯૮૬તીસુ ખરે ચ કઠિને, **કક્કસો** સાહસપ્પિયે [સાહસપ્પિયે=સાહસ+અપ્પિયે (ટી॰)];
અકારિયે તુ ગુય્હઙ્ગે, ચીરે **કોપીન** મુચ્ચતે.

૯૮૭મિગભેદે પટાકાયં, મોચે ચ **કદલી**’ત્થિયં;
દક્ખિણા દાનભેદસ્મિં, વામતો’ઞ્ઞમ્હિ **દક્ખિણો**.

૯૮૮**દુતિયા** ભરિયાયઞ્ચ, દ્વિન્નં પૂરણિયં મતા;
અથુપ્પાદે સિયા **ધૂમ**, **કેતુ** વેસ્સાનરેપિ ચ.

૯૮૯ભવનિગ્ગમને યાને, દ્વારે **નિસ્સરણં** સિયા;
નિયામકો પોતવાહે, તિલિઙ્ગો સો નિયન્તરિ.

૯૯૦અપવગ્ગો વિનાસે ચ, **નિરોધો** રોધને પ્યથ;
ભયે **પટિભયં** વુત્તં, તિલિઙ્ગં તં ભયંકરે.

૯૯૧**પિટકં** ભાજને વુત્તં, તથેવ પરિયત્તિયં;
જરાસિથિલચમ્મસ્મિં, ઉદરઙ્ગે મતા **વલિ**.

૯૯૨**ભિન્નં** વિદારિતે’ઞ્ઞસ્મિં, નિસ્સિતે વાચ્ચલિઙ્ગિકં;
ઉપજાપે મતો **ભેદો**, વિસેસે ચ વિદારણે.

૯૯૩**મણ્ડલં** ગામસન્દોહે, બિમ્બે પરિધિરાસિસુ;
આણાય માગમે લેખે; **સાસનં** અનુસાસને.

૯૯૪ અગ્ગે તુ **સિખરં** ચા’ગ્યો, મયવિજ્ઝનકણ્ટકે;
ગુણુક્કંસે ચ વિભવે, **સમ્પત્તિ** ચેવ **સમ્પદા**.

૯૯૫ ભૂખન્તીસુ **ખમા**, યોગ્યે, હિતે સક્કે [યુત્તે (ટી॰) ૧૦૦૧-ગાથા પસ્સિતબ્બા] **ખમો** તિસુ;
અદ્ધો ભાગે પથે કાલે, એકંસે’**દ્ધો**’બ્યયં ભવે;
અથો **કરીસં** વચ્ચસ્મિં, વુચ્ચતે ચતુરમ્બણે.

૯૯૬ **ઉસભો**’સધ ગો [ઉસભો ઉસભે (ટી॰)] સેટ્ઠે, સૂ’**સભં** વીસયટ્ઠિયં;
સેતુસ્મિં તન્તિ પન્તીસુ, નારિયં **પાળિ** કથ્યતે.

૯૯૭ **કટો** જયે’ત્થિનિમિત્તે, કિલઞ્જે સો કતે તિસુ;
મહિયં **જગતી** વુત્તા, મન્દિરાલિન્દવત્થુમ્હિ.

૯૯૮ વિતક્કે મથિતે **તક્કો**, તથા સૂચિફલે મતો;
સુદસ્સનં સક્કપુરે, તીસુ તં દુદ્દસે’તરે.

૯૯૯ **દીપો**’ન્તરીપ પજ્જોત, પતિટ્ઠા નિબ્બુતીસુ ચ;
બદ્ધનિસ્સિત સેતેસુ, તીસુ તં મિહિતે **સિતં**.

૧૦૦૦ થિયં **પજાપતિ** દારે, બ્રહ્મે મારે સુરે પુમે;
વાસુદેવે’ન્તકે **કણ્હો**, સો પાપે અસિતે તિસુ.

૧૦૦૧ **ઉપચારો** ઉપટ્ઠાને, આસન્ને અજ્ઝરોપને;
સક્કો ઇન્દે જનપદે, સાકિયે, સો ખમે તિસુ.

૧૦૦૨ વજ્જને **પરિહારો** ચ, સક્કારે ચેવ રક્ખણે;
સોતાપન્નાદિકે અગ્ગે, **અરિયો** તીસુ, દ્વિજે પુમે.

૧૦૦૩ **સુસુકો** સુસુમારે ચ, બાલકે ચ ઉલૂપિનિ;
ઇન્દીવરં મતં નીલુ, પ્પલે ઉદ્દાલપાદપે.

૧૦૦૪ **અસનો** પિયકે કણ્ડે, ભક્ખણે ખિપને’ **સનં**;
યુગે’ધિકારે [વિકારે (ટી॰)] વીરિયે, પધાને ચા’ન્તિકે **ધુરો**.

૧૦૦૫ કાળે ચ ભક્ખિતે તીસુ, લવિત્તે **અસિતો** પુમે;
પવારણા પટિક્ખેપે, કથિતા’જ્ઝેસનાય ચ.

૧૦૦૬ કમ્મારે એસિકત્થમ્ભે, **ઇન્દખીલો** મતો થ ચ;
પોત્થકં મકચિવત્થે, ગન્થે લેપ્યાદિ કમ્મનિ.

૧૦૦૭ ધઞ્ઞં સાલ્યાદિકે વુત્તં, **ધઞ્ઞો** પુઞ્ઞવતિ ત્તિસુ;
પાણિ હત્થે ચ સત્તે ભૂ, સઙ્કરણિયં મતો.

૧૦૦૮ તીસુ **પીતં** હલિદ્દાભે, હટ્ઠે ચ પાયિતે સિયા;
બ્યૂહો નિબ્બિદ્ધરચ્છાયં, બલન્યાસે ગણે મતો.

૧૦૦૯ લોહિતાદિમ્હિ લોભે ચ, **રાગો** ચ રઞ્જને મતો;
પદરો ફલકે ભઙ્ગે, પવુદ્ધ દરિયં પિચ.

૧૦૧૦ સિઙ્ઘાટકં કસેરુસ્સ, ફલે, મગ્ગસમાગમે;
બહુલાયઞ્ચ ખેળમ્હિ, **એળા**, દોસે'ળ મીરિતં.

૧૦૧૧ **આધારો** ચા'ધિકરણે, પત્તાધારે' લવાલકે;
કારો' ગભેદે સક્કારે, **કારા** તુ બન્ધનાલયે.

૧૦૧૨ **કરકા** મેઘપાસાણે, **કરકો** કુણ્ડિકાય ચ;
પાપને ચ પદાતિસ્મિં, ગમને **પત્તિ** નારિયં.

૧૦૧૩ **છિદ્દં રન્ધઞ્ચ વિવરં**, સુસિરે દૂસનેપિ ચ;
મુત્તા તુ મુત્તિકે, **મુત્તં**, પસ્સાવે, મુઞ્ચિતે તિસુ.

૧૦૧૪ નિસેધે **વારણં**, હત્થિ, લિઙ્ગ હત્થીસુ **વારણો**;
દાનં ચાગે મદે સુદ્ધે, ખણ્ડને લવને ખયે.

૧૦૧૫ સન્તોસે ચ નિબ્બાને, ત્થઙ્ગમે **નિબ્બુતિ**'ત્થિયં;
નેગમો નિગમુબ્ભૂતે, તથા'પણોપજીવિનિ.

૧૦૧૬ હરિતસ્મિઞ્ચ પણ્ણે ચ, **પલાસો** કિં સુકદુમે;
પકાસો પાકટેતીસુ, આલોકસ્મિં પુમે મતો.

૧૦૧૭ **પક્કં** ફલમ્હિ, તં નાસુ, મ્મુખે [નાસમુખે (ક॰)] પરિણતે તિસુ;
પિણ્ડો આજીવને દેહે, પિણ્ડને ગોળકે મતો.

૧૦૧૮ **વટ્ટો** પરિબ્બયે કમ્મા, દિકે, સો વટ્ટુલે તિસુ;
પચ્ચાહારે **પટિહારો**, દ્વારે ચ દ્વારપાલકે.

૧૦૧૯ નારિયં **ભીરુ** કથિતા, ભીરુકે સો તિલિઙ્ગિકો;
વિકટં ગૂથમુત્તાદો, **વિકટો** વિકતે તિસુ.

૧૦૨૦ **વામં** સબ્યમ્હિ, તં ચારુ, વિપરીતેસુ તીસ્વ'થ;

સઙ્ખ્યાભેદે સરબ્યે ચ, ચિહણે **લક્ખ** મુચ્ચતે.

૧૦૨૧ **સેણી**'ત્થી સમસિપ્પીનં, ગણે ચા'વલિયં પિચ;
સુધાયં ધૂલિયં **ચુણ્ણો**, **ચુણ્ણ**ઞ્ચ વાસચુણ્ણકે.

૧૦૨૨ **જે**તબ્બે'તિપ્પસત્થે'તિ, વુદ્ધે **જેય્યં** તિસૂ'રિતં;
તક્કે તુ **મથિતં** હોત્યા,
લોલિતે **મથિતો** તિસુ.

૧૦૨૩ **અબ્ભુતો**'ચ્છરિયે તીસુ, પણે ચેવા'**બ્ભુતો** પુમે;
મેચકો પુચ્છમૂલમ્હિ, કણ્હેપિ **મેચકો** તિસુ.

૧૦૨૪ **વસવત્તી** પુમે મારે, વસવત્તાપકે તિસુ;
સમ્ભવે ચા'**સુચિ** પુમે, અમેજ્ઝે તીસુ દિસ્સતિ.

૧૦૨૫ **અચ્છો** ઇક્કે પુમે વુત્તો, પસન્નમ્હિ તિલિઙ્ગિકો;
બળિસે સેલભેદે ચ, **વઙ્કો**, સો કુટિલે તિસુ.

૧૦૨૬ કુણપમ્હિ **છવો** ઞેય્યો,
લામકે સો તિલિઙ્ગિકો;
સબ્બસ્મિં **સકલો** તીસુ, અદ્ધમ્હિ પુરિસે સિયા.

૧૦૨૭ ચન્દગ્ગાહાદિકે ચેવુ, **પ્પાદો** ઉપ્પત્તિયં પિચ;
પદુસ્સને **પદોસો** ચ, કથિતો સંવરીમુખે.

૧૦૨૮ રુધિરે **લોહિતં** વુત્તં, રત્તમ્હિ **લોહિતો** તિસુ;
ઉત્તમઙ્ગે પુમે **મુદ્ધા**, **મુદ્ધો** મૂળ્હે તિલિઙ્ગિકો.

૧૦૨૯ ઠમ્હિ **વિજિતં** વુત્તં, જિતે ચ **વિજિતો** તિસુ;
પરિત્તં તુ પરિત્તાણે, **પરિત્તો** તીસુ અપ્પકે.

૧૦૩૦ **કુમ્ભણ્ડો** દેવભેદે ચ, દિસ્સતિ વલ્લિજાતિયં;
ચતુત્થંસે પદે **પાદો**, પચ્ચન્તસેલરંસિસુ.

૧૦૩૧ **વઙ્ગો** લોહન્તરે **વઙ્ગા**, દેસે પુમે બહુમ્હિ ચ;
કમ્મારભણ્ડભેદે ચ, ખટકે **મુટ્ઠિ** ચ દ્વિસુ.

૧૦૩૨ **અમ્બણં** દોણિયં ચે'કા, દસદોણપ્પમાણકે;
અધિટ્ઠિતિય માધારે, ઠાને'**ધિટ્ઠાન** મુચ્ચતે.

૧૦૩૩ …ુમે **મહેસી** સુગતે, દેવિયં નારિયં મતા;
ઉપદ્દવે **ઉપસગ્ગો**, દિસ્સતિ પાદિકેપિ ચ.

૧૦૩૪ **વક્કં** કોટ્ઠાસભેદસ્મિં, **વક્કો** વક્કે તિસુ'ચ્ચતે;
વિજ્જા વેદે ચ સિપ્પે ચ, તિવિજ્જાદો ચ બુદ્ધિયં.

૧૦૩૫ સમાધિમ્હિ પુમે'**કગ્ગો**, નાકુલે વાચ્ચલિઙ્ગિકો;
પજ્જં સિલોકે, **પજ્જો**'દ્ધે, **પજ્જો** પાદહિતે તિસુ.

૧૦૩૬ **કતકો** રુક્ખભેદસ્મિં, **કતકો** કિત્તિમે તિસુ;
વિધેય્યે **અસ્સવો** તીસુ, પુબ્બમ્હી પુરિસે સિયા.

૧૦૩૭ કલ્યાણે કથિતં **ખેમં**, તીસુ લદ્ધત્થરક્ખણે;
અથો નિયોજને વુત્તં, કારિયેપિ **પયોજનં**.

૧૦૩૮ **અસ્સત્થો** તીસુ અસ્સાસ, પ્પત્તે, બોધિદુમે પુમે;
તીસુ **લુદ્દો** કુરૂરે ચ, નેસાદમ્હિ પુમે સિયા.

૧૦૩૯ **વિલગ્ગો** તીસુ લગ્ગસ્મિં, પુમે મજ્ઝમ્હિ દિસ્સતિ;
અટ્ઠો ત્વનિત્થિયં ભાગે, ધનિમ્હિ વાચ્ચલિઙ્ગિકો.

૧૦૪૦ **કટ્ઠં** દારુમ્હિ, તં કિચ્છે, ગહને કસિતે તિસુ;
સસન્તાને ચ વિસયે, ગોચરે' **જ્ઝત્ત** મુચ્ચતેતિ.

ઇતિ અદ્ધાનેકત્થવગ્ગો.

૧૦૪૧ ભુવને ચ જને **લોકો**, મોરેત્વગ્ગિમ્હિ સો **સિખી**;
સિલોકો તુ યસે પજ્જે,
રુક્ખે તુ સામિકે **ધવો**.

૧૦૪૨ વટબ્યામેસુ **નિગ્રોધો**, **ધઙ્કો** તુ વાયસે બકે;
વારો ત્વ'વસરા'હેસુ, કુચેત્વબ્ભે **પયોધરો**.

૧૦૪૩ …ચ્છઙ્ગે લક્ખણે ચા'**ઙ્કો**, **રસ્મિ**'ત્થી જુતિ રજ્જુસુ;
દિટ્ઠો'ભાસેસુ **આલોકો**,
બુદ્ધો તુ પણ્ડિતે જિને.

૧૦૪૪ સૂરં'સૂસુ પુમે **ભાનૂ**, **દણ્ડો** તુ મુગ્ગરે દમે;
દેવમચ્છેસ્વ'**નિમિસો**, **પત્થો** તુ માનસાનુસુ.

૧૦૪૫. **માતઙ્ગો** રોગ તાપેસુ,
માતઙ્ગો સપચે ગજે;
મિગો પસુ કુરુઙ્ગેસુ, ઉલૂકિ’ન્દેસુ **કોસિયો**.

૧૦૪૬. **વિગ્ગહો** કલહે કાયે, **પુરિસો** માણવ’ત્તસુ;
દાયાદો બન્ધવે પુત્તે, સિરે **સીસં** તિપુમ્હિ ચ.

૧૦૪૭. બલિહત્થં’સૂસુ **કરો**, દન્તે વિપ્પે’ણ્ડજે **દ્વિજો**;
વત્તં પજ્જા’નના’ચારે, ધઞ્ઞઙ્ગે સુખુમે **કણો**.

૧૦૪૮. **થમ્ભો** થૂણ જળત્તેસુ, **સૂપો** કુમ્માસ બ્યઞ્જને;
ગણ્ડો ફોટે કપોલમ્હિ, **અગ્ઘો** મૂલ્યે ચ પૂજને.

૧૦૪૯. **વકારો** તુલ્ય ભેદેસુ, **સકુન્તો** ભાસપક્ખિસુ;
ભાગ્યે **વિધિ** વિધાને ચ, સરે ખગ્ગે ચ **સાયકો**.

૧૦૫૦. **સારઙ્ગો** ચાતકે એણે, **પત્તી** તુ સરપક્ખિસુ;
સેદે **પાકો** વિપાકે થ,
ભિક્ખુભેદે ચયે **ગણો**.

૧૦૫૧. **રાસિ** પુઞ્જે ચ મેસા’દો,
અસ્સે લોણે ચ **સિન્ધવો**;
સંવટ્ટે **પલયો** નાસે, **પૂગો** કમુકરાસિસુ.

૧૦૫૨. **અમતે** તુ **સુધા** લેપે, **અભિખ્યા** નામ રંસિસુ;
સત્તિ સામત્થિયે સત્થે, **મહી** નજ્જન્તરે ભુવિ;
લીલા ક્રિયા વિલાસેસુ,
સત્તે તુ અત્રજે **પજા**.

૧૦૫૩. આણે લાભે **ઉપલદ્ધિ**, **પવેણી** કુથવેણિસુ;
પવત્તિ વુત્તિ વત્તાસુ, વેતને ભરણે **ભતિ**.

૧૦૫૪. આચારેપિ **મરિયાદા**, **ભૂતિ** સત્તા સમિદ્ધિસુ;
સોપ્પે પમાદે **તન્દી** ચ, **યાત્રા** ગમન વુત્તિસુ.

૧૦૫૫. **નિન્દા** કુચ્છા’પવાદેસુ, **કઙ્ગુ** ધઞ્ઞ પિયઙ્ગુસુ;
મોક્ખેસિવે સમે**સન્તિ**, વિભાગે **ભત્તિ** સેવને.

૧૦૫૬. ઇચ્છાયં જુતિયં **કન્તિ**, રઞ્જને સૂરતે **રતિ**;

ગેહે **વસતિ** વાસે થ, નદી સેનાસુ **વાહિની**.

૧૦૫૭ અત્થે નાળે ચ **નાળિ**'ત્થી, ગણે **સમિતિ** સઙ્ગમે;
તણ્હા લોભે પિપાસાયં, મગ્ગા વુત્તીસુ **વત્તની**.

૧૦૫૮ પાણ્યઙ્ગે **નાભિ** ચક્કન્તે, યાચે **વિઞ્ઞત્તિ** ઞાપને;
વિત્તિ તોસે વેદનાયં, ઠાને તુ જીવિતે **ઠિતિ**.

૧૦૫૯ તરઙ્ગે ચા'ન્તરે **વીચિ**, ધીરત્તે ધારણે **ધિતિ**;
ભૂ ભૂમિયઞ્ચ ભમુકે, સદ્દે વેદે સવે **સુતિ**.

૧૦૬૦ **ગોત્તં** નામે ચ વંસે થ, નગરે ચ ઘરે **પુરં**;
ઓકં તુ નિસ્સયે ગેહે, **કુલં** તુ ગોત્તરાસિસુ.

૧૦૬૧ હેમે વિત્તે **હિરઞ્ઞઞ્ચ**, **પઞ્ઞાણં** ત્વ'ઙ્ક વુદ્ધિસુ;
અથા'**મ્બરઞ્ચ** ખે વત્થે, **ગુય્હં** લિઙ્ગે રહસ્ય'પિ.

૧૦૬૨ **તપો** ધમ્મે વતે ચેવ, પાપે ત્વા'ગુમ્હિ **કિબ્બિસં**;
રતનં મણિ સેટ્ઠેસુ, **વસ્સં** હાયન વુટ્ઠિસુ.

૧૦૬૩ **વનં** અરઞ્ઞ વારીસુ, ખીરમ્હિ તુ જલે **પયો**;
અક્ખરં લિપિ મોક્ખેસુ, **મેથૂનં** સઙ્ગમે રતે.

૧૦૬૪ **સોતં** કણ્ણે પયોવેગે, **રિટ્ઠં** પાપા'સુભેસુ ચ;
આગુ પાપા'પરાધેસુ, કેતુમ્હિ ચિહ્ને **ધજો**.

૧૦૬૫ **ગોપુરં** દ્વારમત્તેપિ, **મન્દિરં** નગરે ઘરે;
વાચ્ચલિઙ્ગા પરમિતો, **બ્યત્તો** તુ પણ્ડિતે ફુટે.

૧૦૬૬ **વલ્લભો** દયિતે'જ્ઝક્ખે, જલે **થૂલો** મહત્યપિ;
કુરૂરે ભેરવે **ભીમો**,
લોલો તુ લોલુપે ચલે.

૧૦૬૭ **બીભચ્છો** વિકતે ભીમે, કોમલે તિખિણે **મુદુ**;
ઇટ્ઠે ચ મધુરે **સાદુ**, સાદુમ્હિ **મધુરો** પિયે.

૧૦૬૮ સિતે તુ સુદ્ધે **ઓદાતો**, **દ્વિજિવ્હો** સૂચકા'હિસુ;
સક્કે **સમત્થો** સમ્બન્ધે, **સમત્તં** નિટ્ઠિતા'ખિલે.

૧૦૬૯ **સુદ્ધો** કેવલ પૂતેસુ, **જિઘઞ્ઞો**'ન્તા'ધમેસુ ચ;

પોણો’પનત નિન્નેસુ, અગ્ગ નીચેસુ ચે’**તરો**.

૧૦૭૦ **સુચિ** સુદ્ધે સિતે પૂતે, **પેસલો** દક્ખચારુસુ;
અધમો કુચ્છિતે ઊને, અપ્પિયે પ્ય’**લિકો** ભવે.

૧૦૭૧ પાપે અસુદ્ધે **સંકિણ્ણો**, **ભબ્બં** યોગ્યે ચ ભાવિનિ;
સુખુમો અપ્પકા’ણૂસુ, **વુદ્ધો** થેરે ચ પણ્ડિતે.

૧૦૭૨ સુભે સાધુમ્હિ **ભદ્દો** થ, ત્યા’દો ચ વિપુલે **બહુ**;
ધીરો બુધે ધિતિમન્તે, **વેલ્લિતં** કુટિલે ધુતે.

૧૦૭૩ **વિસદો** બ્યત્ત સેતેસુ, **તરુણો** તુ યુવે નવે;
યોગ્ગં યાને, ખમે **યોગ્ગો**,
પિણ્ડિતં ગણિતે ઘને.

૧૦૭૪ બુધે’**ભિજાતો** કુલજે, વુદ્ધો’રૂસુ **મહલ્લકો**;
કલ્યાણં સુન્દરે ચાપિ, **હિમો** તુ સીતલેપિ ચ.

૧૦૭૫ લોલે તુ સીઘે **ચપલો**, વુત્તે **ઉદિત** મુગ્ગતે;
આદિત્તે ગબ્બિતે **દિત્તો**, **પિટ્ઠં** તુ ચુણ્ણિતેપિ ચ.

૧૦૭૬ વિગતે વાયિતે [વાયને (ક॰)] **વીતં**, **ભાવિતં** વડ્ઢિતેપિ ચ;
ભજ્જિતે પતિતે **ભટ્ઠો**, **પુટ્ઠો** પુચ્છિત પોસિતે.

૧૦૭૭ **જાતો** ભૂતે ચયે **જાતં**,
પટિભાગો સમા’રિસુ;
સૂરો વીરે રવિસૂરે, **દુટ્ઠો** કુદ્ધે ચ દૂસિતે.

૧૦૭૮ **દિટ્ઠો**’રિમ્હિ’ક્ખિતે **દિટ્ઠો** [દિટ્ઠં (ક॰)],
મૂળ્હે પોતે ચ **બાલિસો**;
નિન્દાયં ખેપને **ખેપો**, **નિયમો** નિચ્છયે વતે.

૧૦૭૯ સલાકાયં **કુસો** દબ્ભે,
બાલ્યાદો તુ ખયે **વયો**;
લેપ ગબ્બેસ્વ’**વલેપો**, **અણ્ડજો** મીનપક્ખિસુ.

૧૦૮૦ બિળાલે નકુલે **બબ્બુ**, **મન્થો** મન્થનસત્તુસુ;
વાલો કેસે’સ્સાદિલોમે,
સઙ્ઘાતો ઘાતરાસિસુ.

૧૦૮૧ ગોપગામે રવે **ઘોસો**, **સૂતો** સારથિવન્દિસુ;
માલ્યં તુ પુપ્ફે તદ્દામે, **વાહો** તુ સકટે હયે.

૧૦૮૨ ખયે'ચ્ચને ચા'**પચયો**, **કાલો** સમય મચ્ચુસુ;
ભે **તારકા** નેત્તમજ્ઝે, **સીમા**' વધિ, ઠિતીસુ ચ.

૧૦૮૩ **આભોગો** પુણ્ણતા'વજ્જે-
સ્વા'**ળિ**'ત્થી સખિ સેતુસુ;
સત્તે થૂલે તીસુ **દળ્હો**, **લતા** સાખાય વલ્લિયં.

૧૦૮૪ **મુત્તિ**'ત્થી મોચને મોક્ખે,
કાયો તુ દેહ રાસિસુ;
નીચે **પુથુજ્જનો** મૂળ્હે, **ભત્તા** સામિનિ ધારકે.

૧૦૮૫ **સિખા**, પિઞ્છેસુ **સિખણ્ડો**, સત્તે ત્વ'ત્તનિ **પુગ્ગલો**;
સમ્બાધો સંકટે ગુય્હે,
નાસે ખેપે **પરાભવો**.

૧૦૮૬ **વચ્ચો** રૂપે કરીસે થ, **જુતિ**'ત્થી કન્તિરંસિસુ;
૧૦૮૭ **લબ્ભં** યુત્તે ચ લદ્ધબ્બે, ખણ્ડે પણ્ણે **દલં** મતં;
સલ્લં કણ્ડે સલાકાયં, સુચિત્તે **ધાવનં** ગતે;
ભન્તત્થે **વિબ્ભમો** હાવે, **મોહો**'વિજ્જાય મુચ્છને.

૧૦૮૮ **સેદો** ઘમ્મજલે પાકે,
ગોળે ઉચ્છુમયે **ગુળો**;
મિત્તે સહાયે ચ **સખા**, **વિભૂ** નિચ્ચપ્પભૂસુ સો.

૧૦૮૯ **ખગ્ગો** કુરૂરે **નેત્તિંસો**, પરસ્મિં અત્ર તીસ્વ'**મુ**;
કલઙ્કો'ઙ્કા'પવાદેસુ,
દેસે **જનપદો** જને.

૧૦૯૦ **પજ્જે** **ગાથા** વચીભેદે, **વંસો** ત્વ'ન્વયવેણુસુ;
યાનં રથાદો ગમને, સરૂપસ્મિં અધો **તલં**.

૧૦૯૧ **મજ્ઝો** વિલગ્ગે વેમજ્ઝે, **પુપ્ફં** તુ કુસુમો'તુસુ;
સીલં સભાવે સુબ્બતે, **પુઙ્ગવો** ઉસભે વરે.

૧૦૯૨ કોસે ખગાદિબીજે'**ણ્ડં**, **કુહરં** ગબ્ભરે બિલે;
નેત્તિંસે ગણ્ડકે **ખગ્ગો**, **કદમ્બો** તુ દુમે ચયે.

૧૦૯૩. ભે'ધેનુયં **રોહિણી**'ત્થી, **વરઙ્ગં** યોનિયં સિરે;
અક્કોસે સપથે **સાપો**, **પઙ્કં** પાપે ચ કદ્દમે.

૧૦૯૪. ભોગવત્યુ'રગે **ભોગી**, **સ્સરો** તુ સિવસામિસુ;
બલે પભાવે **વીરિયં**, **તેજો** તેસુ ચ દિત્તિયં.

૧૦૯૫. **ધારા** સન્તતિ ખગ્ગઙ્ગે, **વાનં** તણ્હાય સિબ્બને;
ખત્તા સૂતે પટિહારે, વિત્તિ પીળાસુ **વેદના**.

૧૦૯૬. થિયં **મતિ**'ચ્છાપઞ્ઞાસુ, પાપે યુદ્ધે રવે **રણો**;
લવોતુ બિન્દુ'ચ્છેદેસુ, પલાલે' [પલાસે (ટી॰), પલાપે-ટી (૪૫૩-૧૧૨૪) ગાથા પસ્સિતબ્બા] તિસયે **ભુસં**.

૧૦૯૭. **બાધા** દુક્ખે નિસેધે ચ, મૂલપદેપિ **માતિકા**;
સ્નેહો તેલે'ધિકપ્પેમે,
ઘરા'પેક્ખાસુ **આલયો**.

૧૦૯૮. કેતુસ્મિં **કેતનં** ગેહે, ઠાને **ભૂમિ**'ત્થિયં ભુવિ;
લેખ્યે **લેખો** રાજિ **લેખા**, પૂજિતે **ભગવા** જિને.

૧૦૯૯. દા સત્થે **ગદો** રોગે, નિસજ્જા પીઠેસ્વા'**સનં**;
તથાગતો જિને સત્તે,
ચયે દેહે **સમુસ્સયો**.

૧૧૦૦. બિલં કોટ્ઠાસ છિદ્દેસુ, **વજ્જં** દોસે ચ ભેરિયં;
કાલે દીઘઞ્જસે'**દ્ધાનં**, આલિયં **સેતુ** કારણે.

૧૧૦૧. **ઓકાસો** કારણે દેસે,
સભા ગેહે ચ સંસદે;
યૂપો થમ્ભે ચ પાસાદે, **અયનં** ગમને પથે.

૧૧૦૨. **અક્કો** રુક્ખન્તરે સૂરે,
અસ્સો કોણે હયેપિ ચ;
અંસો ખન્ધે ચ કોટ્ઠાસે,
જાલં સૂસ્વ'**ચ્ચિ** નો પુમે.

૧૧૦૩. આસા'સત્તેસ્વ' **ભાવો** થ,
અન્ન મોદન ભુત્તિસુ;
જીવં પાને જને **જીવો**,

ઘાસો ત્વ’ન્ને ચ ભક્ખણે.

૧૧૦૪. છદને’**ચ્છાદનં** વત્થે, **નિકાયો** ગેહરાસિસુ;
અન્નાદો **આમિસં** મંસે; **દિક્ખા** તુ યજને’ચ્ચને.

૧૧૦૫. ક્રિયાયં **કારિકા** પજ્જે,
કેતુ તુ ચિહ્નને ધજે;
કુસુમં થીરજે પુપ્ફે, વાનરે તુ બુધે **કવિ**.

૧૧૦૬. અધરે ખરભે **ઓટ્ઠો**, **લુદ્દો** તુ લુદ્દકેપિ ચ;
કલુસં ત્વા’વિલે પાપે, પાપે **કલિ** પરાજયે.

૧૧૦૭. **કન્તારો** વન, દુગ્ગેસુ, **ચરો** ચારમ્હિ ચઞ્ચલે;
જનાવાસે ગણે **ગામો**, **ચમ્મં** તુ ફલકે તચે.

૧૧૦૮. **આમોદો** હાસ ગન્ધેસુ,
ચારુ તુ કનકેપિ ચ;
સત્તાયં **ભવનં** ગેહે, લેસે તુ ખલિતે **છલં**.

૧૧૦૯. **વેરં** પાપે ચ પટિઘે, **તચો** ચમ્મનિ વક્કલે;
ઉચ્ચે’ધિરોહે **આરોહો**, **નેત્તં** વત્થન્તર’ક્ખિસુ.

૧૧૧૦. પટિહારે મુખે **દ્વારં**, પેતે ઞાતે **મતો** તિસુ;
માસો પરણ્ણ કાલેસુ, **નગ્ગો** ત્વ’ચેલકેપિ ચ.

૧૧૧૧. દોસે ઘાતે ચ **પટિઘો**, મિગાદો છગલે **પસુ**;
અરૂપે ચા’વ્હયે **નામં**, **દરો** દરથ ભીતિસુ.

૧૧૧૨. યાચને ભોજને **ભિક્ખા**,
ભારે ત્વ’તિસયે **ભરો**;
દબ્બિ’ન્દજાયાસુ **સુજા**, મેઘે ત્વ’**બ્ભં** વિહાયસે.

૧૧૧૩. **મોદકો** ખજ્જભેદેપિ, મણિકે રતને **મણિ**;
સેલા’રામેસુ **મલયો**,
સભાવ’ઙ્કેસુ **લક્ખણં**.

૧૧૧૪. **હવિ** સપ્પિમ્હિ હોતબ્બે, **સિરો** સેટ્ઠે ચ મુદ્ધનિ;
વિચારેપિ **વિવેકો** થ, **સિખરી** પબ્બતે દુમે.

૧૧૧૫.

વેગો જવે પવાહે ચ, **સઙ્કુ** તુ ખિલહેતિસુ;
નિગ્ગહીતે કણે **બિન્દુ**, **વરાહો** સૂકરે ગજે.

૧૧૧૬નેત્તન્તે ચિત્તકે’**પાઙ્ગં**, **સિદ્ધત્થો** સાસપે જિને;
હારો મુત્તાગુણે ગાહે,
ખારકો મકુળે રસે.

૧૧૧૭**અચ્ચયો**’ તિક્કમે દોસે,
સેલરુક્ખેસ્વ’**ગો નગો**;
સ્વપ્પે’વધારણે **મત્તં**, **અપચિત્ય**’ચ્ચને ખયે.

૧૧૧૮છિદ્દો’તરણેસ્વો’**તારો**,
બ્રહ્મે ચ જનકે **પિતા**;
પિતામહો’ય્યકે બ્રહ્મે,
પોતો નાવાય બાલકે.

૧૧૧૯રુક્ખે વણ્ણે સુને **સોણો**,
સગ્ગે તુ ગગને **દિવો**;
વત્થે ગન્ધે ઘરે **વાસો**, **ચુલ્લો** ખુદ્દે ચ ઉદ્ધને.

૧૧૨૦**કણ્ણો** કોણે ચ સવણે,
માલા પુપ્ફે ચ પન્તિયં;
ભાગો ભાગ્યે’કદેસેસુ,
કુટ્ઠં રોગે’ જપાલકે.

૧૧૨૧**સેય્યા** સેનાસને સેને, ચુન્દભણ્ડમ્હિ ચ’**બ્ભમો**;
વત્થાદિલોમં’**સુ** કરે, **નિપાતો** પતને’બ્યયે.

૧૧૨૨સાખાયં **વિટપો** થમ્ભે, **સત્તુ** ખજ્જન્તરે દિસે;
સામિકો પતિ’યિરેસુ, **પદ્ધાનં** ગતિ હેતુસુ.

૧૧૨૩રાગે **રઞ્ઞો** નચ્ચદ્ધાને, **પાનં** પેય્યે ચ પીતિયં;
ઇણુ’ક્ખેપેસુ **ઉદ્ધારો**, ઉમ્મારે **એળકો** અજે.

૧૧૨૪**પહારો** પોથને યામે,
સરદો હાયનો’તુસુ;
કુણ્ડિકાયા’લ્હકે **તુમ્બો**,
પલાલો [પલાપો (ક॰) ૪૫૩-ગાથા પસ્સિતબ્બા] તુ ભુસમ્હિ ચ.

૧૧૨૫ વાતા’વાટે ચયે **કાસુ**, **પનિસા** કારણે રહો;
કાસો પોટગલે રોગે,
દોસો કોધે ગુણે’તરે.

૧૧૨૬ ઉત્ય’દ્દાલ’દ્ધિતેસ્વ’**દ્દો**, કીળાયં કાનને **દવો**;
ઉપ્પત્તિયં ચો’**પ્પતનં**, **ઉચ્ચાનં** ગમને વને.

૧૧૨૭ **ઓકારો** લામકે ખન્ધે, મૂલો’પદાસુ **પાભતં**;
દસા’ વત્થા પટન્તેસુ, **કારણં** ઘાત, હેતુસુ.

૧૧૨૮ હત્થિદાને **મદો** ગબ્બે, **ઘટા** ઘટન રાસિસુ;
ઉપહારો’ભિહારેપિ, **ચયો** બન્ધન રાસિસુ.

૧૧૨૯ **ગન્ધો** થોકે ઘાયનીયે,
ચાગો તુ દાનહાનિસુ;
પાને પમોદે **પીતિ**’ત્થી, ઇણે **ગિવા** ગલેપિ ચ.

૧૧૩૦ **પતિઞ્ઞા** નિસ્સયે ઠાને, બલક્કારેપિ **સાહસં**;
ભઙ્ગો ભેદે પટે **ભઙ્ગં**, **છત્તં** તુ છવકેપિ ચ.

૧૧૩૧ પાણે ભુવિ ચ **ભૂરિ**’ત્તી, અનઙ્ગે **મદનો** દુમે;
પમાતરિપિ **માતા** થ, વેઠુ’ણીસેસુ **વેઠનં**.

૧૧૩૨ **સારિસો** તણ્ડુલેય્યે’ય્યે,
મોક્ખો નિબ્બાન મુત્તિસુ;
ઇન્દો’ધિપતિ સક્કેસ્વા, **રમ્મણં** હેતુ ગોચરે.

૧૧૩૩ અઙ્કે **સણ્ઠાન** માકારે,
ખેત્તે [વપ્પે (પાકારમૂલે નેત્તજલે ઉસુમે ચ વપ્પો-ટી)] વપ્પો તટેપિ ચ;
સમ્મુત્ય’નુઞ્ઞા વોહારે, સ્વ’થ લાજાસુ ચા’**ક્ખતં**.

૧૧૩૪ **સત્રં** યાગે સદાદાને,
સોમો તુ ઓસધિ’ન્દુસુ;
સઙ્ઘાતો યુગગેહઙ્ગે, **ખારો** ઊસે ચ ભસ્મનિ.

૧૧૩૫ **આતાપો** વીરિયે તાપે,
ભાગે સીમાય **ઓધિ** ચાતિ.

ઇતિ પાદાનેકત્થવગ્ગો.

અનેકત્થવગ્ગો નિટ્ઠિતો.

૩. સામઞ્ઞકણ્ડ

૪. અબ્યયવગ્ગ

૧૧૩૬ અબ્યયં વુચ્ચતે દાનિ, ચિરસ્સં તુ ચિરં તથા;
ચિરેન ચિરરત્તાય, સહ સદ્ધિં સમં અમા.

૧૧૩૭ પુનપ્પુનં અભિણ્હઞ્ચા, સકિં ચા'ભિક્ખણં મુહું;
વજ્જને તુ વિના નાના, અન્તરેન રિતે પુથુ.

૧૧૩૮ બલવં સુટ્ઠુ ચા'તીવા, **તિસયે** કિમુત સ્વ'તિ;
અહો તુ કિં કિમૂ' દાહુ, વિકપ્પે કિમુતો'દ ચ.

૧૧૩૯ **અવ્હાને** ભો અરે અમ્ભો,
હમ્ભો રે જે'ઙ્ગ આવુસો;
હે હરે થ કથં કિંસુ, નનુ કચ્ચિ નુ કિં સમા.

૧૧૪૦ અધુને'તરહી'દાનિ, સમ્પતિ અઞ્ઞદત્થુ તુ;
તગ્ઘે' **કંસે** સસક્કઞ્ચા, દ્ધા કામં જાતુ વે હવે.

૧૧૪૧ યાવતા તાવતા યાવ, તાવ કિત્તાવતા તથા;
એત્તાવતા ચ કીવે'તિ, **પરિચ્છેદત્થવાચકા**.

૧૧૪૨ યથા તથા યથેવે'વં, યથાનામ યથાહિ ચ;
સેય્યથાપ્યે'વમેવં, વા, તથેવ ચ યથાપિ ચ.

૧૧૪૩ **એવમ્પિ** ચ સેય્યથાપિ, નામ યથરિવા'પિ ચ;
પટિભાગત્થે યથાચ, વિય તથરિવા'પિ ચ.

૧૧૪૪ અં સામઞ્ચ સયં ચાથ, આમ સાહુ લહૂ'પિ ચ;
ઓપાયિકં પતિરૂપં, સાધ્વે'વં **સમ્પટિચ્છને**.

૧૧૪૫ યં તં યતો તતો યેન,
તેને'તિ કારણે સિયું;
અસાકલ્યે તુ **ચન ચિ**, નિપ્ફલે તુ **મુધા** ભવે.

૧૧૪૬ કદાચિ જાતુ તુલ્યા'થ, સબ્બતો ચ સમન્તતો;
પરિતો ચ સમન્તાપિ, અથ મિચ્છા મુસા ભવે.

૧૧૪૭ **નિસેધે** ન અનોમા'લં, નહિ ચેતુ સચે યદિ;
અનુકુલ્યે તુ **સદ્ધઞ્ચ**,
નત્તં [રત્તં (ટી॰)] દોસો **દિવા** ત્વ'હે.

૧૧૪૮ ઈસં કિઞ્ચિ મનં **અપ્પે**, **સહસા** તુ અતક્કિતે;
પુરે **ગ્ગતો** તુ **પુરતો**, **પેચ્ચા'મુત્ર**ભવન્તરે.

૧૧૪૯ **અહો** **હી** વિમ્હયે **તુણ્હી**,
તુ મોને થા'વિ પાતુ ચ;
તક્ખણે સજ્જુ સપદિ, બલક્કારે **પસય્હ** ચ.

૧૧૫૦ હુદં ખો [વો (ક॰)] અસ્સુ યગ્ઘે વે,હા'દયો **પદપૂરણે**;
અન્તરેન'ન્તરા અન્તો, **વસ્સં નૂન** ચ નિચ્છયે.

૧૧૫૧ આનન્દે **સઞ્ઞ** **દિટ્ઠા** થ, વિરોધકથને **નનુ**;
કામપ્પવેદને **કચ્ચિ**, ઉસૂયોપગમે'**ત્થુ** ચ.

૧૧૫૨ **એવા**'વધારણે એચ્ચં, યથાત્તં તુ યથાતથં;
નીચં અપ્પે, મહત્યુ'**ચ્ચં**, અથ પાતો પગે સમા.

૧૧૫૩ નિચ્ચે **સદા** **સનં** [સના (ક॰)] **પાયો**,
બાહુલ્યે બાહિરં બહિ;
બહિદ્ધા બાહિરા બાહ્યે, સીઘેતુ **સણિકં** ભવે.

૧૧૫૪ **અત્થં** અદસ્સને **દુક્કુ**, નિન્દાયં, વન્દને **નમો**;
સમ્મા **સુટ્ઠુ** પસંસાયં, અથો સત્તાય **મત્થિ** ચ.

૧૧૫૫ **સાયં** સાયે'**જ્જ** અત્રા'હે,
સુવે તુ **સ્વે** અનાગતે;
તતો પરે **પરસુવે**, **હિય્યો**તુ દિવસે ગતે.

૧૧૫૬ યત્થ યત્ર યહિંચાથ, તત્થ તત્ર તહિંતહં;
અથો ઉદ્ધઞ્ચ ઉપરિ, હેટ્ઠા તુ ચ અધો સમા.

૧૧૫૭ ચોદને **ઇઙ્ઘ** **હન્દા**'થ, આરાદૂરા ચ આરકા;
પરમ્મુખા તુ ચ રહો, સમ્મુખા ત્વા'વિ પાતુ ચ.

૧૧૫૮ **સંસયત્થમ્હિ** અપ્પેવ, અપ્પેવનામ નૂ'તિ ચ;
નિદસ્સને ઇતિ'ત્થઞ્ચ, એવં, કિચ્છે **કથઞ્ચિ** ચ.

૧૧૫૯ **હા** ખેદે **સચ્છિ** પચ્ચક્ખે,
ધુવં થિરે'વધારણે;
તિરો તુ તિરિયં ચાથ, કુચ્છાયં **દુ** **કુ**'ચ્ચતે.

૧૧૬૦ **ભુવત્થિ** આસિઙ્કત્થમ્હિ, નિન્દાયં તુ **ધી** [ધિ (ક॰)] કથ્યતે;
કુહિઞ્ચનં કુહિં કુત્ર, કુત્થ કત્થ કહં ક્વ થ.

૧૧૬૧ ઇહે'ધા'ત્ર તુ એત્થા'ત્થ,
અથ સબ્બત્ર સબ્બધિ;
કદા કુદાચનં ચાથ, તદાનિ ચ તદા સમા.

૧૧૬૨ આદિકમ્મે ભુસત્થે ચ, સમ્ભવો'તિણ્ણ તિત્તિસુ;
નિયોગિ'સ્સરિય'પ્પીતિ, દાન પૂજા'ગ્ગ, સન્તિસુ.

૧૧૬૩ સ્સને તપ્પરે સઙ્ગે, પસંસા, ગતિ, સુદ્ધિસુ;
હિંસા, પકારન્તો'ભાવ, વિયોગા'વયવેસુ ચ;
પો'પસગ્ગો દિસાયોગે, પત્થના, ધિતિઆદિસુ.

૧૧૬૪ **પરા**સદ્દો પરિહાનિ, પરાજય ગતીસુ ચ;
ભુસત્થે પટિલોમત્થે, વિક્કમા'મસનાદિસુ.

૧૧૬૫ નિસ્સેસા'ભાવ સન્યાસ, ભુસત્થ મોક્ખ રાસિસુ;
ગેહા'દેસો'પમાહીન, પસાદનિગ્ગતા'ચ્ચયે.

૧૧૬૬ સ્સનો'સાનનિક્ખન્તા, ધોભાગેસ્વ'વધારણે;
સામીપ્યે બન્ધને છેક, ન્તોભાગો'પરતીસુ ચ.

૧૧૬૭ પાતુભાવે વિયોગે ચ, નિસેધાદો **નિ** દિસ્સતિ;
અથો નીહરણે ચેવા, વરણાદો ચ **ની** સિયા.

૧૧૬૮ **ઉ**દ્ધકમ્મ વિયોગ ત્ત, લાભ તિત્તિ સમિદ્ધિસુ;
પાતુભાવ'ચ્ચયાભાવ, પબલત્તે પકાસને;
દક્ખ'ગ્ગતાસુ કથને, સત્તિમોક્ખાદિકે **ઉ** ચ.

૧૧૬૯. કુચ્છિતે'સદત્થેસુ, વિરૂપત્તે પ્ય'સોભને;
સિયા'ભાવા'સમિદ્ધીસુ, કિચ્છે ચા'નન્દનાદિકે.

૧૧૭૦ **સં** સમોધાન સઙ્ખેપ, સમન્તત્ત સમિદ્ધિસુ;
સમ્મા ભુસ સહ પ્પત્થા, ભિમુખત્થેસુ સઙ્ગતે;

વિધાને પભવે પૂજા, પુનપ્પુનક્રિયાદિસુ.

૧૧૭૧ વિવિધા’તિસયા’ભાવ, ભુસત્તિ’સ્સરિયા’ચ્ચયે;
વિયોગે કલહે પાતુ, ભાવે ભાસે ચ કુચ્છને.

૧૧૭૨ દૂરા’નભિમુખત્તેસુ, મોહા’નવટ્ઠિતીસુ ચ;
પધાન દક્ખતા ખેદ, સહત્થાદો **વિ** દિસ્સતિ.

૧૧૭૩ વિયોગે જાનને ચા’ધો,ભાગ નિચ્છય [ભાગ’નિચ્છય (ભાગ+અનિચ્છય-ટી)] સુદ્ધિસુ;
ઈસદત્થે પરિભવે, દેસ બ્યાપન હાનિસુ;
વચોક્રિયાય થેય્યે ચ, ઞાણપ્પત્તાદિકે **અવ**.

૧૧૭૪ અચ્છા ભુસત્ત સાદિસ્યા, નુપચ્છિન્ના’નુવત્તિસુ;
હીને ચ તતિયત્થા’ધો, ભાગેસ્વ’નુગતે હિતે;
દેસે લક્ખણ વિચ્છે’ત્થ, મ્ભૂત ભાગાદિકે **અનુ**.

૧૧૭૫ સમન્તત્થે પરિચ્છેદે, પૂજા’લિઙ્ગન વજ્જને;
દોસક્ખાને નિવાસના, વઞ્ઞા’ધારેસુ ભોજને;
સોક બ્યાપન તત્વેસુ, લક્ખણાદો સિયા **પરિ**.

૧૧૭૬ આભિમુખ્ય વિસિટ્ઠુ’દ્ધ, કમ્મસારુપ્પવુદ્ધિસુ;
પૂજા’ધિક કુલા’સચ્ચ, લક્ખણાદિમ્હિ ચાપ્ય’**ભિ**.

૧૧૭૭ અધિકિ’સ્સર, પાઠા’ધિ, ટ્ઠાન, પાપુણનેસ્વ’**ધિ**;
નિચ્છયે ચોપરિત્તા’ધિ, ભવને ચ વિસેસને.

૧૧૭૮ પટિદાનનિસેધેસુ, વામા’દાનનિવત્તિસુ;
સાદિસે પટિનિધિમ્હિ, આભિમુખ્યગતીસુ ચ.

૧૧૭૯ પતિબોધે પતિગતે, તથા પુનક્રિયાય ચ;
સમ્ભાવને પટિચ્ચત્થે, **પતી**તિ લક્ખણાદિકે;
સુ સોભને સુખે સમ્મા, ભુસ સુટ્ઠુ સમિદ્ધિસુ.

૧૧૮૦ આભિમુખ્ય, સમીપા’દિ, કમ્મા’લિઙ્ગન પત્તિસુ;
મરિયાદુ’દ્ધકમ્મિ’ચ્છા, બન્ધના’ભિવિધીસુ **આ**.
૧૧૮૧ નિવાસા’વ્હાન ગહણ, કિચ્છે’સત્થ નિવત્તિસુ;
અપ્પસાદા’સિ સરણ, પતિટ્ઠા’વિમ્હયાદિસુ.

૧૧૮૨ અન્તોભાવ ભુસત્તા’તિ, સય પૂજાસ્વ’તિક્કમે;

ભૂતભાવે પસંસાયં, દળ્હત્થાદો સિયા **અતિ**.

૧૧૮૩ સમ્ભાવને ચ ગરહા, પેક્ખાસુ ચ સમુચ્ચયે;
પઞ્હે સંવરણે ચેવ, આસીસત્થે **અપી**’રિતં.

૧૧૮૪ નિદ્દેસે વજ્જને પૂજા, પગતે વારણેપિ ચ;
પદુસ્સને ચ ગરહા, ચોરિકા’દો સિયા **અપ**.

૧૧૮૫ સમીપપૂજા સાદિસ્સ, દોસક્ખાનો’પપત્તિસુ;
ભુસત્તો’પગમા’ધિક્ય, પુબ્બકમ્મનિવત્તિસુ;
ગય્હાકારો’પરિત્તેસુ, **ઉપે**’ત્ય [ઉપેત્ય=ઉપ+ઇતિ]’નસના’દિકે.

૧૧૮૬ **એવં** નિદસ્સના’કારો, પમાસુ સમ્પહંસને;
ઉપદેસે ચ વચન, પટિગ્ગાહે’વધારણે;
ગરહાયે’દમત્થે ચ, પરિમાને ચ પુચ્છને.

૧૧૮૭ સમુચ્ચયે સમાહારે, ન્વાચયે ચે’તરીતરે;
પદપૂરણમત્તે ચ, **ચ**સદ્દો અવધારણે.

૧૧૮૮ **ઇતિ** હેતુપકારેસુ, આદિમ્હિ ચા’વધારણે;
નિદસ્સને પદત્થસ્સ, વિપલ્લાસે સમાપને.

૧૧૮૯ સમુચ્ચયે ચો’પમાયં, સંસયે પદપૂરણે;
વવત્થિતવિભાસાયં, **વા**’વસ્સગ્ગે વિકપ્પને.

૧૧૯૦ ભૂસને વારણે ચા’લં, વુચ્ચતે પરિયત્તિયં;
અથો’**થા**’નન્તરા’રમ્ભ, પઞ્હેસુ પદપૂરણે.

૧૧૯૧ પસંસાગરહાસઞ્ઞા, સીકારાદો [સ્વીકાર (ટી॰)] પિ **નામ** થ;
નિચ્છયે ચા’નુમાનસ્મિં, સિયા **નૂન** વિતક્કને.

૧૧૯૨ પુચ્છા’વધારણા’નુઞ્ઞા, સાન્ત્વના’લપને [સન્તનાલપને (ક॰)] **નનુ**;
વતે’કંસ, દયા, હાસ, ખેદા’લપન, વિમ્હયે.

૧૧૯૩ વાક્યારમ્ભ, વિસાદેસુ, **હન્દ** હાસે’નુકમ્પને;
યાવ તુ **તાવ** સાકલ્ય, માના’વધ્ય’વધારણે.

૧૧૯૪ પાચી, પુર, ક્ક઼તોત્થેસુ, **પુરત્થા** પઠમે પ્યથ;
પબન્ધે ચ ચિરાતીતે, નિકટાગામિકે **પુરા**.

૧૧૯૫ **નિ**સેધવાક્યાલઙ્કારા, વધારણપસિદ્ધિસુ;
ખલ્વા’સન્ને તુ **અભિતો**-
ભિમુખો’ભયતોદિકે.

૧૧૯૬ **કામં** યદ્યપિસદ્દત્થે, એકંસત્થે ચ દિસ્સતિ;
અથો **પન** વિસેસસ્મિં, તથેવ પદપૂરણે.

૧૧૯૭ **હિ** કારણે વિસેસા’વ, ધારણે પદપૂરણે;
તુ હેતુવજ્જે તત્થા’થ, **કુ** પાપે’સત્થ’કુચ્છને.

૧૧૯૮ **નુ** સંસયે ચ પઞ્હે થ, **નાના**’ નેકત્થ વજ્જને;
કિં તુ પુચ્છાજિગુચ્છાસુ, **કં** તુ વારિમ્હિ મુદ્ધનિ.

૧૧૯૯ **અમા** સહસમીપે થ, ભેદે અપ્પઠમે **પુન**;
કિરા’નુસ્સવા’રુચિસુ, **ઉદા**’પ્યત્થે વિકપ્પને.

૧૨૦૦ **પ**તીચી ચરિમે **પચ્છા**, **સામિ** ત્વદ્ધે જિગુચ્છને;
પકાસે સમ્ભવે **પાતુ**,
અઞ્ઞોઞ્ઞે તુ રહો **મિથો**.

૧૨૦૧ **હા** ખેદસોકદુક્ખેસુ, ખેદે ત્વ’**હહ** વિમ્હયે;
ભિંસાપને [હિંસાપને (ટી॰)] **ધી** [ધિ (ક॰)] નિન્દાયં, પિધાને તિરિયં **તિરો**.

૧૨૦૨ **તુ**ન ત્વાન તવે ત્વા તું, ધા સો થા ક્ખત્તુ, મેવ ચ;
તો થ ત્ર હિઞ્ચનં હિંહં, ધિ હ હિ ધ ધુના રહિ.

૧૨૦૩ **દા**નિ વોદાચનં દાજ્જ, થં તત્તં જ્જ જ્જુ આદયો;
સમાસો ચા’બ્યયીભાવો,
યાદેસો ચા’બ્યયં ભવેતિ.

ઇતિ અબ્યયવગ્ગો.

સામઞ્ઞકણ્ડો તતિયો.

અભિધાનપ્પદીપિકા સમત્તા.

નિગમન

૧. **સગ્ગકણ્ડો** ચ **ભૂકણ્ડો**, તથા **સામઞ્ઞકણ્ડ**િતિ;
કણ્ડત્તયાન્વિતા એસા, અભિધાનપ્પદીપિકા.

૨. તિદિવે મહિયં ભુજગાવસથે,
સકલત્થસમવ્હયદીપનિ'યં;
ઇહ યો કુસલો મતિમા સ નરો,
પટુ હોતિ મહામુનિનો વચને.

૩. **પરક્કમભુજો** નામ, ભૂપાલો ગુણભૂસનો;
લઙ્કાય માસિ તેજસ્સી, જયી કેસરિવિક્કમો.

૪. વિભિન્નં ચિરં ભિક્ખુસઙ્ઘં નિકાય-
ત્તયસ્મિઞ્ચ કારેસિ સમ્મા સમગ્ગે;
સદેહં'વ નિચ્ચાદરો દીઘકાલં,
મહગ્ઘેહિ રક્ખેસિ યો પચ્ચયેહિ.

૫. યેન લઙ્કા વિહારેહિ, ગામા'રામપુરીહિ ચ;
કિત્તિયા વિય સમ્બાધી, કતા ખેત્તેહિ વાપિહિ.

૬. યસ્સા'સાધારણં પત્વા, નુગ્ગહં સબ્બકામદં;
અહમ્પિ ગન્થકારત્તં, પત્તો વિબુધગોચરં.

૭. કારિતે તેન પાસાદ, ગોપુરાદિવિભૂસિતે;
સગ્ગાખણ્ડે'વ તત્તોયા, સયસ્મિં પતિબિમ્બિતે.

૮. **મહાજેતવના**'ખ્યમ્હિ, વિહારે સાધુસમ્મતે;
સરોગામસમૂહમ્હિ, વસતા સન્તવુત્તિના.

૯. સદ્ધમ્મટ્ઠિતિકામેન, **મોગ્ગલ્લાનેન** ધીમતા;
થેરેન રચિતા એસા, **અભિધાનપ્પદીપિકા**તિ.